

**Zpráva o plnění opatření
Národního plánu podpory rovných
příležitostí pro osoby se zdravotním
postižením na období 2015–2020
v roce 2015**

Obsah

I. Úvod.....	3
II. Shrnutí.....	4
III. Plnění opatření	7
1. Rovné zacházení a ochrana před diskriminací.....	7
2. Osvětová činnost.....	18
3. Přístupnost staveb, dopravy a komunikací.....	31
4. Mimořádné události a krizové situace	51
5. Rovnost před zákonem.....	53
6. Nezávislý život.....	56
7. Osobní mobilita.....	64
8. Přístupnost informací a veřejných služeb.....	67
9. Život v rodině	69
10. Vzdělávání a školství.....	75
11. Zdraví a zdravotní péče	87
12. Rehabilitace.....	94
13. Zaměstnávání.....	97
14. Sociální zabezpečení a sociální ochrana	112
15. Participace občanů se zdravotním postižením a jejich organizací na správě věcí veřejných.....	115
16. Přístup ke kulturnímu dědictví a účast na kulturním životě.....	118
17. Statistické údaje	128
18. Koordinace a monitorování plnění Národního plánu	129
IV. Seznam použitých zkratk	132

I. Úvod

Cílem předkládaného materiálu je podrobné zmapování způsobu plnění opatření obsažených v Národním plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020 ze strany jednotlivých resortů a institucí za rok 2015. NPPRP byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 25. května 2015 č. 385.

NPPRP obsahově i strukturou vychází z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, kterou Česká republika ratifikovala v září 2009. Pro zpracování dokumentu byly vybrány ty články Úmluvy, které jsou z hlediska vytváření rovnoprávného a nediskriminujícího prostředí pro lidi se zdravotním postižením nejdůležitější a nejaktuálnější v daném sledovaném období.

NPPRP je rozdělen do samostatných kapitol v návaznosti na vybrané články Úmluvy. Každá kapitola vedle krátkého obsahu příslušného článku Úmluvy dále obsahuje stručný popis stávajícího stavu a cílů, kterých má být prostřednictvím opatření dosaženo, a soubor termínovaných a průběžných opatření včetně uvedení resortu, který je za jejich plnění odpovědný. V případě, že se na realizaci opatření podílí více resortů, odpovídají za jejich plnění společně.

Usnesení vlády ČR, kterým byl NPPRP schválen, ukládá jednou ročně, vždy do 30. června, předložit vládě ČR k projednání zprávu o realizaci jednotlivých opatření NPPRP za uplynulý kalendářní rok.

Vládní výbor pro zdravotně postižené občany v roce 2015 schválil svým usnesením Pravidla monitorování a vyhodnocování plnění opatření Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020, která stanovují závazné postupy k podávání hodnotících zpráv pro resorty a další instituce.

Realizace a průběžné monitorování NPPRP je mezioborovým procesem, z tohoto důvodu je nezbytné, aby se na jeho naplňování podílely nejen všechny dotčené ústřední orgány státní správy, ale také další instituce, kterým to NPPRP ukládá. Pokud jde o instituce, které nejsou orgány veřejné správy, jako je NRZP ČR, která je střežovou nestátní neziskovou organizací, děje se tak na základě akceptace úkolu ze strany těchto organizací. Stát pak přispívá, zejména formou poskytovaných dotací k tomu, aby dotčený subjekt mohl úkoly plnit.

Z hodnotících zpráv jednotlivých resortů byla zpracována souhrnná Zpráva o plnění opatření NPPRP v roce 2015. Zpráva se člení podle jednotlivých kapitol NPPRP. U každého opatření je proveden souhrn plnění od všech odpovědných resortů a institucí. A jsou také stručně nastíněny cíle, kterých má být realizací opatření dosaženo.

K informacím resortů a institucí o plnění opatření zaujímá stanovisko sekretariát VVZPO ve spolupráci s NRZP ČR. V případě, že opatření NPPRP, které je předmětem informace o plnění, bylo splněno jen částečně nebo nebylo realizováno vůbec, jsou vysvětleny důvody neplnění a navržen další postup.

II. Shrnutí

Úkoly NPPRP stanovené pro rok 2015 se ve většině případů podařilo splnit.

Jedním z předních úkolů pro rok 2015 bylo vypracovat a vládě ČR předložit návrh na vytvoření **monitorovacího mechanismu Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením**, což bylo splněno, tento návrh se nyní nachází ve fázi projednávání Poslaneckou sněmovnou.

Významnou úlohu v přístupu veřejnosti k lidem se zdravotním postižením představuje **osvětová činnost zaměřená na ochranu jejich práv a ochranu před diskriminací, na zvyšování povědomí o situaci lidí se zdravotním postižením, o jejich schopnostech a přínosu pro společnost**. Přestože postupně dochází ke zlepšování pozitivních postojů ze strany veřejnosti, je třeba i nadále intenzivně pokračovat v informačních, publikačních a dalších osvětových aktivitách, a to jak formou dotační podpory projektů neziskového sektoru, tak i vlastními aktivitami resortů, které se týkají pořádání konferencí, seminářů, školení apod. Na podporu výše zmíněného se uskutečnil XXII. ročník Ceny VVZPO za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení v rámci oslavy Mezinárodního dne osob se zdravotním postižením. VVZPO dále uspořádal Mezinárodní konferenci Lidé se zdravotním postižením a jejich právní ochrana v ČR a USA u příležitosti 25. výročí přijetí Americans with Disabilities Act. MZ opětovně vydalo na CD cyklus rozhlasových pořadů o tématu zdravotního postižení u skupiny obyvatel bez domova, dále vydalo informační materiály, které se týkaly tématu duševních onemocnění, vzácných onemocnění nebo pacientů s roztroušenou sklerózou. Zvláštní pozornost byla věnována tématu destigmatizace lidí s duševním onemocněním, a to z důvodu obecně spíše zhoršování postojů veřejnosti k těmto lidem. Uskutečnila se tak např. seminář Lidská práva, etika a duševní zdraví. MZ také uspořádalo Týdny duševního zdraví.

Pro lidi se zdravotním postižením je mimořádně důležité zajištění **přístupnosti prostředí, tedy staveb, dopravy a komunikaci**. I přes nesporný pozitivní přínos legislativních úprav v oblasti bezbariérového užívání staveb zůstává nadále přetrvávajícím problémem dodržování a správná aplikace pravidel a podmínek stanovených pro tvorbu bezbariérového prostředí. Z tohoto důvodu bylo úkolem MMR a MD v roce 2015 pokračovat ve vyhodnocování účinnosti českých technických norem v oblasti bezbariérového užívání staveb při jejich aplikaci v praxi. V roce 2015 byla zajištěna činnost Národního rozvojového programu mobility pro všechny, v rámci kterého byla vyhlášena 2 kola výzev k předkládání záměrů bezbariérových tras pro města a obce, doporučeno k financování bylo 8 záměrů. Pro plné zpřístupnění veřejných budov je třeba zajistit jejich vybavení evakuačními výtahy, vizuální signalizací a značením ve snadno srozumitelné formě, což se všem resortům nedaří. Neméně důležitou je také oblast bezbariérové veřejné dopravy. Postupně dochází k navyšování počtu bezbariérových železničních vozů, v roce 2015 se jednalo o 45 nově pořízených vozů či elektrických jednotek.

Během **mimořádných či krizových situací** je třeba zajistit bezpečnost a ochranu lidí se zdravotním postižením. Z tohoto důvodu probíhaly v průběhu loňského roku semináře, besedy apod. zaměřené na tuto oblast.

V rámci zajištění **rovnosti před zákonem a přístupu ke spravedlnosti** MSp pokračuje ve zpřístupňování soudních jednání osobám se sluchovým postižením, a to umožněním volby preferovaného komunikačního systému, zajištěním simultánního přepisu mluvené řeči či zlepšováním akustiky jednacích sál. V roce 2015 bylo úkolem MSp provést analýzu o realizaci práva osoby zahájit a jednat v soudním řízení o svéprávnosti, opatrovnictví nebo podpůrných opatření samostatně nebo prostřednictvím osoby, kterou si sama zvolí, a duplicity zastoupení osoby s omezením svéprávnosti. Analýza byla provedena, MSp shledalo, že není třeba ani v jedné věci provést legislativní úpravu.

K zajištění podmínek nezávislého způsobu života a začleňování do společnosti jsou pro lidi se zdravotním postižením mimořádně důležité sociální služby. Opatření NPPRP jsou zaměřena na podporu poskytování takových služeb, které umožňují osobám se zdravotním postižením setrvat v jejich vlastním přirozeném domácím prostředí.

V oblasti **osobní mobility** bylo dohlíženo na dostupnost zdravotnických prostředků a zvláštních pomůcek, byl podporován vývoj a výroba kompenzačních pomůcek, zdravotnických prostředků a podpůrných technologií pro osoby se zdravotním postižením. Bylo také uspořádáno několik akcí

upozorňujících na bezpečnost osob s omezenou schopností pohybu a orientace jako účastníků silničního provozu.

Pro orientaci ve všech oblastech života je nezbytná **přístupnost informací a veřejných služeb**. V rámci plnění tohoto cíle byla v roce 2015 zajišťována a analyzována přístupnost elektronických služeb veřejné správy.

Pro **oblast podpory rodinného života** byla do NPPRP zapracována opatření, jejichž záměrem je zvýšit zájem žadatelů o svěřeni dítěte se zdravotním postižením do pěstounské péče a zajištění odborné přípravy, poradenství a podpory pro žadatele o zprostředkování náhradní rodinné péče a osoby, které dítě se zdravotním postižením převzaly do své péče. V roce 2015 byly také realizovány programy, jejichž cílem je podpořit samostatný život mladých lidí se zdravotním postižením, kteří opouštějí institucionální zařízení. Rovněž je důležité věnovat pozornost tématu násilí na lidech se zdravotním postižením.

Jedním z nejdůležitějších témat NPPRP je oblast **vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením**. Základním cílem opatření je uplatňování principu inkluzivního vzdělávání. V základním a středním stupni vzdělávání je nutné umožnit každému dítěti vzdělávání ve škole hlavního vzdělávacího proudu v místě jeho bydliště. V roce 2015 byla stěžejním úkolem příprava prováděcích předpisů k novele zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jejichž úkolem bylo především podrobné vymezení seznamu podpůrných opatření pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami. Splněno však nebylo opatření týkající se vypracování pravidel vzdělávání dětí s hlubokým mentálním postižením a předložení novely zákona č. 155/1998 Sb., o komunikačních systémech neslyšících hluchoslepých osob, ve znění pozdějších předpisů.

Z důvodu demografického vývoje populace žáků a studentů se zdravotním postižením, kteří již byli integrováni do běžných základních a středních škol, a kteří již dospěli do věku vysokoškoláků, se přirozeně zvyšuje počet zájemců o studium na vysokých školách. S nárůstem počtu těchto uchazečů a studentů vyvstala i potřeba cíleného systémového řešení vzdělávání lidí se zdravotním postižením i v terciárním stupni vzdělávání a zajištění podmínek pro možnost jejich studia. V tomto smyslu byl v loňském roce novelizován zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

Důležitými úkoly při **poskytování zdravotní péče** je rozvoj primární prevence, následné zdravotní péče, integrované péče ve zdravotnických a sociálních zařízeních, podpora preventivních a rehabilitačně terapeutických aktivit občanů se zdravotním postižením a občanů chronicky nemocných, stejně tak i podpora rozvoje dobrovolnických aktivit v zařízeních zdravotnických služeb a další rozvoj sekundární prevence prostřednictvím dotační politiky zaměřené na edukaci těchto osob. Tyto aktivity byly podporovány především prostřednictvím dotačních programů, které realizovalo MZ.

Jednou z priorit oblasti zdraví je reforma systému psychiatrické péče o osoby s duševním onemocněním. V souvislosti s tímto úkolem se začalo pracovat na návrhu samostatného zákona o duševním zdraví, byl připraven Standard péče poskytované v Centrech duševního zdraví a Standard ambulantní psychiatrické péče a rozšířené ambulantní péče o osoby trpící duševní poruchou.

Mezi prioritní oblasti, kterým je v NPPRP věnována zvýšená pozornost, patří také **zaměstnávání osob se zdravotním postižením**. Ukazuje se jako potřebné provést celkovou revizi systému podpory zaměstnanosti této skupiny osob, tento úkol bude však předmětem kontroly až v dalším období. Novelou zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, došlo k navrácení osoby zdravotně znevýhodněné mezi kategorie osob, kterým je poskytována zvýšená ochrana na trhu práce.

Důraz je v NPPRP také kladen na zaměstnávání lidí se zdravotním postižením ve veřejné správě, která by měla být v této oblasti soukromému sektoru příkladem, což se však příliš nedaří.

V rámci **sociálního zabezpečení a sociální ochrany** je třeba zajistit přiměřenou životní úroveň lidí se zdravotním postižením. Pro účely systému sociálního zabezpečení, který v případě osob se zdravotním postižením slouží především pro kompenzaci zvýšených nákladů např. na kompenzační pomůcky a sociální služby, je třeba rozvíjet a zkvalitňovat systém posuzování zdravotního stavu. V roce 2015 tak měla být provedena analýza způsobu posuzování zdravotního stavu a možnosti multidisciplinárního posuzování. Úkol však splněn nebyl, proto byl navržen posun

termínu. Velmi důležitou oblastí je neformální péče poskytovaná v rodinném prostředí, která je pro stát výhodná i ekonomicky, je však třeba ji dostatečně podporovat.

Aby bylo zajištěno **posilování účasti organizací osob se zdravotním postižením na správě věcí veřejných**, byly tyto organizace i v roce 2015 podporovány ve své činnosti prostřednictvím dotačního programu Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených, který vyhláší VVZPO ve spolupráci s ÚV ČR. Z programu bylo podpořeno celkem 108 projektů předložených 54 spolky osob se zdravotním postižením v celkové výši 20.745.305 Kč.

Pro osoby se zdravotním postižením je rovněž potřebné zajišťovat podmínky pro **účast na kulturním životě**. V loňském roce tak byla provedena řada bezbariérových úprav hradů, zámků a dalších památek. Podporovány byly i akce zaměřené na zpřístupnění dalších kulturních institucí (kulturní střediska, muzeum, knihovna). V rámci podpory aktivity muzeí a galerií byla např. rozšířena Pražská muzejní noc pro neslyšící, Národním muzeem uspořádalo konferenci Muzeum bez bariér, byla vytvořena Haptická stezka v Národopisném muzeu – Musaionu. Jsou rozšiřovány digitalizované sbírky např. Národního muzea, Muzea loutkařských kultur v Chrudimi, Moravské galerie v Brně. Byla vydána příručka pro práci knihoven „Rovný přístup. Standard Handicap Friendly“.

Prostřednictvím dotačního programu MK byly v loňském roce podpořeny také kulturní aktivity občanů se zdravotním postižením a seniorů se zaměřením na projekty na využití terapeutické funkce kultury ke kompenzaci znevýhodnění zdravotním postižením, arteterapeutické programy pro občany se zdravotním postižením, tvorba profesionálních umělců se zdravotním postižením, činnost zdravotně postižených občanů a seniorů v amatérských souborech a dílnách apod. V roce 2015 byla v uvedeném programu poskytnuta státní dotace v celkové výši 5.291.000 Kč na podporu realizace 71 projektů.

Jak vyplývá z předložených hodnotících zpráv resortů a institucí, přistupují resorty k plnění NPPRP odpovědně a daří se jim v převážné míře uložená opatření ve stanovených termínech postupně realizovat.

Ze 124 opatření, která se mají plnit průběžně nebo měla být splněna do 31.12.2015, bylo splněno nebo průběžně plněno 112 opatření. Částečně byla splněna nebo průběžně plněna 4 opatření. Nebylo splněno nebo průběžně plněno 8 opatření.

III. Plnění opatření

1. Rovné zacházení a ochrana před diskriminací

Tato oblast vychází z článku 5 Úmluvy Rovnost a nediskriminace, jehož obsahem je uznání rovnoprávnosti všech osob a zákaz diskriminace z jakýchkoli důvodů na základě zdravotního postižení. Článek dále deklaruje, že opatření, která jsou nezbytná k dosažení rovnoprávnosti, se nepovažují za diskriminaci.

Hlavním úkolem této oblasti v roce 2015 bylo předložit vládě ČR návrh na vytvoření monitorovacího mechanismu Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, aby bylo zajištěno monitorování a kontrola dodržování této Úmluvy a dalších právních předpisů týkajících se lidí se zdravotním postižením. V současné době je tento návrh projednáván v Poslanecké sněmovně.

Účelem dalších opatření této kapitoly je důsledné prosazování principu univerzálního designu, tj. umožnění a poskytnutí rovnocenného zázemí lidem se zdravotním postižením prostřednictvím zpřístupnění předmětů, technologií, informací, staveb i prostředí všem lidem bez omezení, a také zohledňování vícenásobné diskriminace.

Cíl: Předcházet diskriminaci a zajišťovat rovné zacházení.

1.1 Vypracovat a vládě předložit návrh na vytvoření monitorovacího mechanismu Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením.

Gestor: MPSV, MLP, VVZPO

Spolupráce: NRZP ČR

Termín: 31. 12. 2015

PLNĚNÍ MLP, VVZPO:

ČR v roce 2009 ratifikovala Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením. Úmluva obsahuje také speciální úpravu zřízení monitorovacího orgánu, jehož úkolem má být sledování a podpora naplňování práv osob se zdravotním postižením. Na procesu monitorování se mají zúčastnit a aktivně podílet zástupci občanské společnosti, zvláště pak osoby se zdravotním postižením a organizace, které je zastupují.

Smluvní strany Úmluvy mají tedy povinnost vytvořit nezávislý mechanismus, a to v souladu s principy týkajícími se postavení a činnosti národních institucí na ochranu a podporu lidských práv, které se označují jako Pařížské principy. Pařížské principy stanovují odpovědnost, složení a pracovní metody národních institucí pro lidská práva a kladou důraz na dva základní principy: nezávislost a pluralitu.

Jednání o zřízení monitorovacího mechanismu byla v ČR zahájena již v únoru 2011. Následně MPSV zřídilo pracovní skupinu k vypracování návrhu monitorovacího mechanismu, která byla složena ze zástupců MPSV, sekretariátu VVZPO a NRZP ČR. Později byla rozšířena o zástupce Ligy lidských práv a v březnu 2013 o zástupce reprezentující „hlavní“ typy zdravotního postižení. Pracovní skupina se snažila nalézt shodu na složení, působnosti a způsobu zřízení monitorovacího mechanismu, což se však pro velkou rozdílnost názorů dlouho nedařilo. Nakonec převážil názor, který prosazovali zástupci osob se zdravotním postižením, aby byl monitorovací mechanismus zřízen zákonem.

Na základě uskutečněných jednání bylo rozhodnuto, že tato agenda bude svěřena do působnosti veřejného ochránce práv. Tento závěr byl poté zapracován do připravované novely zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv. Výhodou zřízení monitorovacího mechanismu při kanceláři veřejného ochránce práv je v první řadě jeho nezávislost a stabilní ukotvení v instituci, která je příslušná k ochraně osob před jednáním úřadů a institucí jsou-li v rozporu s právem nebo neodpovídají-li principům demokratického právního státu. Rozšíření jeho pravomocí a kompetencí o monitorovací mechanismus k Úmluvě odpovídá Pařížským principům. Zkušenosti a praxe v oblasti ochrany lidských práv i osob se zdravotním postižením (zejména v pobytových zařízeních) je dalším důvodem ve prospěch zřízení monitorovacího mechanismu při kanceláři veřejného ochránce práv.

Ochránce jako monitorovací orgán bude sledovat naplňování Úmluvy ze strany ČR a zároveň naplňování práv osob se zdravotním postižením ve všech oblastech života, které Úmluva upravuje, a to na rovném základě s ostatními. Monitorování naplňování práv osob se zdravotním postižením by mělo probíhat hodnocením legislativních i nelegislativních návrhů vlády, Parlamentu ČR i územních samospráv včetně jejich koncepčních dokumentů. Ochránce by se měl následně zaměřit i na aktivní zjišťování skutečného naplňování práv osob se zdravotním postižením v praxi a to prostřednictvím výzkumů a plošných šetření zahájených z vlastní iniciativy či z podnětu jiných subjektů.

V současné době je novela zákona o veřejném ochránci práv projednávána v Poslanecké sněmovně, její schválení se předpokládá do konce tohoto pololetí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

PLNĚNÍ MPSV:

Během roku 2014 se scházela Pracovní skupina k vypracování návrhu monitorovacího mechanismu k Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením v ČR. Pracovní skupina je složena ze zástupců MPSV, sekretariátu VVZPO, NRZP ČR, zástupce Ligy lidských práv a zástupce reprezentující „hlavní“ typy zdravotního postižení (rodiče dětí se zdravotním postižením, osoby se zrakovým postižením, osoby s tělesným postižením, osoby se sluchovým postižením, osoby s duševním onemocněním, osoby s mentálním postižením, osoby chronicky nemocné). V roce 2014 byla pracovní skupina rozšířena i o zástupce kanceláře veřejné ochránkyně práv. Pracovní skupina se snažila nalézt shodu na složení, působnosti a způsobu zřízení monitorovacího mechanismu. Výsledkem byl jasný požadavek na zakotvení nezávislého monitorovacího mechanismu zákonem, a to v souladu s tzv. Pařížskými principy. Institucí, která v právním rámci ČR nejvíce splňuje požadavky Pařížských principů, je veřejný ochránce práv. V červenci roku 2014 byla do mezirezortního připomínkového řízení předložena Úřadem vlády ČR, Sekcí pro lidská práva, novela zákona o Veřejném ochránci práv, která mu tuto kompetenci nově přisuzovala.

Veřejný ochránce práv si dle uvedeného návrhu má zřídit k monitorování Úmluvy poradní sbor složený z osob se zdravotním postižením a osob hájících jejich zájmy. Veřejný ochránce práv se má za účelem monitorování Úmluvy systematicky zabývat problematikou práv osob se zdravotním postižením zaručených Úmluvou a navrhopat opatření směřující k jejich ochraně, provádět výzkum, zveřejňovat zprávy a vydávat doporučení k otázkám souvisejícím s naplňováním práv osob se zdravotním postižením, přispívat ke zvyšování povědomí veřejnosti o právech osob se zdravotním postižením a zajišťovat výměnu dostupných informací s příslušnými zahraničními a mezinárodními subjekty.

V rámci projednávání návrhu novely zákona o veřejném ochránci práv vládou v prosinci 2014 však byla část pojednávající o úkolech veřejného ochránce práv coby monitorovacího mechanismu z návrhu zákona vypuštěna s odůvodněním, že nebyla zajištěna dostatečná personální kapacita pro plnění daných úkolů.

Poté se však kanceláři veřejné ochránkyně práv podařilo dosáhnout s MF dohody, co se týká počtu pracovníků tak, aby nová agenda mohla být vykonávána systematicky, preventivně, proaktivně a efektivně. S ohledem na skutečnost, že důvod, pro který byla tato část novely vypuštěna, odpadl, bylo dohodnuto, že předmětná část bude do novely zákona o veřejném ochránci práv vrácena během legislativního procesu v rámci projednávání novely v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. K tomu také došlo tím, že byla příslušná část novelizace zákona o veřejném ochránci práv v červnu 2015 načtena jako poslanecká iniciativa (viz pozměňovací návrh k tisku č. 379). Ze strany vlády je tedy úkol splněn, je však otázkou jak rychle bude probíhat legislativní proces v rámci jednání Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

PLNĚNÍ NRZP ČR:

NRZP ČR se aktivně účastnila vytvoření monitorovacího mechanismu Úmluvy v roce 2014. Monitorovací mechanismus bude v kompetenci veřejné ochránkyně práv.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

1.3 Při přijímání všech organizačních, legislativních a technických řešení, která se týkají života občanů, dodržovat princip komplexního plánování (univerzální design) tak, aby navrhovaná řešení vyhovovala i osobám se zdravotním postižením.

Gestor: všechny resorty

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Jedním z prioritních cílů resortního strategického dokumentu Dopravní politika pro období 2014–2020 s výhledem do roku 2050 je podpora a průběžné prohlubování rovných příležitostí všech skupin obyvatelstva v oblasti dopravy. Tento resortní strategický dokument dává jasně najevo nastavením svých opatření zájem na podpoře využití a zavádění inovativních technologií pro osoby se sníženou schopností pohybu nebo orientace a pro zranitelné účastníky silničního provozu.

Akční plán ITS – návazný dokument Dopravní politiky na léta 2014–2020 s výhledem do roku 2050 se zabývá problematikou přístupnosti služeb veřejné osobní dopravy pro osoby se specifickými potřebami a v této souvislosti navrhuje postupné rozšiřování a zavádění aplikací, které se týkají podpory samostatného a bezpečného pohybu pro osoby s pohybovým a zrakovým znevýhodněním na ulici a v dopravě. Vyhledávání dopravního spojení mezi různými druhy veřejné hromadné dopravy včetně jejich kombinací a poskytování informací o bezbariérové dopravě umožňuje v ČR nejvyužívanější informační systém o jízdách řádech IDOS.

Aplikace pro poskytování informací o dopravním spojení provozovaná na internetové adrese www.jizdnirady.cz byla upravena tak, aby mohla být využívána občany se zrakovým postižením (www.jizdnirady.cz/blind). Úpravy byly realizovány v souladu s projektem Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých České republiky – „Blind Friendly Web“ a standardy vydanými mezinárodním konsorciem W3C, vydávajícím normy v oblasti internetových technologií.

Informační systémy vozidel městské hromadné dopravy jsou vybavovány komunikačním systémem s cestujícími se sníženou schopností orientace, tzv. „povelovou soupravou pro nevidomé“. Postupně se rozšiřuje akustická signalizace pro nevidomé na přechodech pro chodce a systém dálkově ovládaných akustických orientačních a informačních majáků na veřejně přístupných místech.

Oblast přístupnosti osob s omezenou schopností pohybu k mobilitě např. Dopravní podnik hl. m. Prahy, řeší tak, že na svých webových stránkách poskytuje informační službu vyhledávající bezbariérové spojení včetně informace, zda je nízkopodlažní vozidlo skutečně nasazeno na daný spoj, bezbariérové přestupy (včetně upraveného času na přestup) a dále o přístupnosti zastávek a stanic pro osoby s omezenou schopností pohybu. Informace o přístupnosti spojení pro cestující na vozíku poskytuje také internetový vyhledávač IDOS, a to informací (piktogramem), zda jsou dopravní prostředky nebo železniční vozy a jednotky přizpůsobené pro přepravu cestujících na vozíku nebo jsou navíc vybaveny zdvihací plošinou. Čeští železniční dopravci zavedli rezervační systém pro zajištění asistence při přepravě osob se sníženou schopností pohybu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MF:

Organizační složky státu resortu MF při své činnosti v rámci programového financování standardním způsobem v souladu se zákonnými normami řeší operativně problematiku bezbariérovosti staveb jako součást realizace jednotlivých akcí.

V roce 2015 byly provedeny v rámci stavebních úprav objektů Celní správy následující stavební úpravy:

Rekonstrukce školicího střediska Celní správy Jíloviště

- Nájezdová rampa před hlavním vchodem do objektu – bezbariérový přístup do objektu,
- pojízdná plošina na schodišti z přízemí do 1. patra objektu č. 2 – bezbariérový přístup k jídelně a sympoziálnímu sálu,

- sociální zařízení v přízemí objektu – pro bezbariérový přístup, včetně signalizačního zařízení.

Rekonstrukce výtahů objektu Generálního ředitelství cel

- Vizualní displej o směru pohybu výtahu a patře, ve kterém výtah zastavuje je doplněn o akustické hlášení těchto údajů pro účely osob se sníženou schopností orientace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MK:

Při přijímání zejména organizačních řešení na MK, která se týkají života občanů, reflektuje odbor lidských zdrojů specifické potřeby osob se zdravotním postižením a dbá na to, aby řešení navrhovaná v gesci tohoto útvaru maximálně respektovala jejich možnosti dané zdravotním postižením.

V oblasti médií a audiovize nedošlo v roce 2015 k žádné změně týkající se osob se zdravotním postižením a nebyla v tomto smyslu přijata žádná další antidiskriminační opatření. Veškeré zákony v působnosti odboru médií a audiovize již patříčná antidiskriminační opatření obsahují.

V roce 2015 pokračovala implementace zásadního strategického materiálu MK pro oblast knihoven – Koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2011–2015. Téma osob se zdravotním postižením se dotýká dílčího cíle č. 13 Zlepšit dostupnost knihoven a jejich služeb, prosadit kritérium bezbariérovosti služeb knihoven jako kritérium hodnocení kvality služeb. Na implementaci tohoto opatření pracovala samostatná pracovní skupina. V roce 2015 byl do praxe zaveden nový model poskytování zvukových knih knihovnám prostřednictvím příspěvkové organizace MK Knihovny a tiskárny pro nevidomé K. E. Macana (paušál podle velikosti obce).

Národní památkový ústav usiluje v rámci dispozičních, technických a finančních možností o taková řešení a organizační opatření, která umožní návštěvu památek i osobám s omezenou schopností pohybu a orientace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MMR:

Odbor cestovního ruchu v rámci Národního programu podpory cestovního ruchu 2015 zajistilo podprogram 117D713 – Cestování dostupné všem. Mezi cíle tohoto podprogramu patří začlenění nových cílových skupin do aktivit cestovního ruchu, s upřednostněním těch cílových skupin, pro které je účast na cestovním ruchu obtížná, vytvoření ekonomických podmínek pro rozšíření nabídky doprovodné infrastruktury cestovního ruchu, pro vybudování nebo rekonstrukci odpočívadel a hygienického zázemí pro pěší, cyklisty a handicapované turisty podél pěších tras, naučných stezek, cyklotras.

V rámci výše uvedeného podprogramu byly podpořeny např. tyto druhy projektů:

- bezbariérové pokladní a informační centrum,
- bezbariérové WC a odpočinková místnost pro turisty,
- odpočívadla pro všechny na trasách turistických stezek,
- hřiště pro všechny,
- zpřístupnění bazénu pro osoby s tělesným postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MO:

MO plní úkol především zajištěním bezbariérových přístupů do svých objektů nebo objektů příspěvkových organizací.

U staveb povolených v roce 2015 byly v souvislosti s technickoorganizačními opatřeními provedeny tyto úpravy:

- rekonstrukce ubytovny v Čáslavi – vybudování nájezdové rampy – bezbariérového přístupu do objektu;

- ve Vojenské nemocnici Olomouc v budově Následné intenzivní péče provedena technická opatření zabezpečující bezbariérové užívání stavby;
- ve Vojenském ústavu soudního lékařství a patologie Ústřední vojenské nemocnice Praha byla provedena technická opatření zabezpečující bezbariérové užívání stavby včetně parkoviště s vyhrazeným místem pro parkování osob s tělesným postižením;
- v budově Duchovního stánku Ústřední vojenské nemocnice Praha byla provedena technická opatření zabezpečující bezbariérové užívání;
- rekonstrukce objektu Vojenského ústředního archivu v Praze-Ruzyni, kde je zajištěn bezbariérový přístup do objektu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MPO:

MPO dodržuje princip komplexního plánování (univerzální design) a usiluje o přijímání zmíněných organizačních, legislativních a faktických řešení v takové podobě, aby vyhovovala rovněž osobám se zdravotním postižením.

Během roku 2015 probíhala příprava výměny čtyř výtahů budovy Na Františku. Nové výtahy budou s viditelnou i zvukovou komunikací a informace budou též uváděny ve snadno srozumitelné formě piktogramů i v Braillově písmu pro nevidomé. V následující etapě bude prověřena možnost výměny dalšího výtahu ve zmíněné budově, nově vybaveného stejnými komunikačními prostředky, navíc v evakuačním provedení se všemi prvky podle příslušných předpisů. Tento výtah bude nově obsluhovat také 4. patro, které bylo dosud přístupné pouze po schodišti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

Z hlediska působnosti resortu MPSV můžeme konstatovat, že v rámci přípravy jakéhokoliv organizačního nebo technického řešení (včetně tvorby věcných záměrů zákonů a dalších dokumentů) dodržuje MPSV princip komplexního plánování (univerzální design), tak aby nedocházelo k diskriminaci žádné skupiny osob, tzn. ani osob se zdravotním postižením, a při přípravě některých řešení (tam, kde je to z hlediska povahy připravovaného řešení vhodné) konzultuje připravované řešení se zástupci organizací osob se zdravotním postižením. Více viz opatření 1.4.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MSP:

Odbor správy úřadu v navrhovaných technických řešeních zohledňuje uvedený požadavek. V roce 2015 např. pokračovala příprava stavebních úprav MSp tak, aby byl objekt v místě schodiště u vjezdu vybaven zvedací plošinou pro osoby se zdravotním postižením. Předpokládaný termín dokončení je v roce 2016.

V hodnoceném roce byl odborem investičním při vypracování nových a úpravách stávajících právních předpisů dodržován princip universálního designu při stavebních úpravách budov, komunikací i prostranství a při organizačních úpravách prostoru budov.

Právní předpisy připravované v gesci legislativního odboru jsou směřovány na všechny fyzické osoby bez ohledu na jejich věk, pohlaví, zdravotní stav, národnost, kulturní, náboženské či sociální zázemí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

Zásadní změnu ve způsobu vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami přináší s účinností od 1. září 2016 změna zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a jeho prováděcí předpis, vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Školský zákon i jeho prováděcí předpisy vycházejí z předpokladu, že právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní, a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení nemá být výsadou úzce vymezeného okruhu osob, ale mělo by náležet každému jednotlivci tou měrou, ve které je nezbytné pro naplnění jeho práva na vzdělání.

Ustanovení § 16 školského zákona nově vymezuje děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami nikoli na základě jejich diagnózy, ale potřeb, resp. podpory, již potřebují k tomu, aby se mohli vzdělávat na rovnoprávném základě s ostatními. Zároveň pak vymezuje základní okruh tzv. podpůrných opatření jako klíčový nástroj zajištění zmíněné podpory.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MV:

• Ministerstvo vnitra

Odbor legislativy a koordinace předpisů při tvorbě a posuzování právních předpisů problematiku rovných příležitostí a rovného zacházení s osobami se zdravotním postižením průběžně zohledňuje.

Zajištění bezbariérovosti jednotlivých objektů MV – ukončené nebo rozpracované opatření nebo projekty v roce 2015:

- K technickému řešení v objektu Centrotex obdrželo Zařízení služeb MV všechna stanoviska dotčených orgánů a bylo zahájeno stavební řízení.
- K technickému řešení v objektu Letná musí být realizace vstupu pro občany s tělesným postižením řešena v koordinaci s projektem „Modernizace bezpečnostních systémů areálu Letná“ z důvodu možných kolizí v prostoru hlavního vstupu. Bylo zahájeno zadávací řízení na zajištění projekčních a inženýrských prací.
- K technickému řešení v objektu Na Pankráci bylo vydáno stavební povolení. Byla připravena zadávací dokumentace pro výběr zhotovitele stavby.

• Policie České republiky

V rámci Policie ČR byly v roce 2015 realizované stavební úpravy, které svým charakterem souvisely s možností bezbariérového pohybu osob s tělesným postižením v objektech OO PČR Kostelec nad Černými Lesy, OOP Úpice, OOP Kaznějov, OOP Manětín.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZ:

V roce 2012 nabyla účinnosti nová legislativní norma – zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), kde je mimo jiné zakotveno dodržování principu komplexního plánování ve vztahu k osobám s omezenou schopností pohybu a orientace. Zákon stanoví, že pacient se smyslovým postižením nebo s těžkými komunikačními problémy zapříčiněnými zdravotními důvody má právo při komunikaci, související s poskytováním zdravotních služeb, dorozumívat se způsobem pro něj srozumitelným a dorozumívacími prostředky, které si sám zvolí, včetně způsobů založených na tlumočení druhou osobou. Zákon také upravuje, aby pacient se smyslovým nebo tělesným postižením, který využívá vodícího nebo asistenčního psa, měl právo s ohledem na svůj aktuální zdravotní stav, na doprovod a přítomnost psa u sebe, ve zdravotnickém zařízení.

Za plnění tohoto bodu lze také považovat realizaci dotačních programů – Program grantové podpory a Program vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením a přípravu Národního akčního plánu pro Alzheimerovu nemoc.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZE:

Při všech organizačních, legislativních a faktických řešeních, která se týkají života občanů, je naším resortem uplatňován princip komplexního plánování, a to včetně činností, které jsou zajišťovány v regionech a všemi resortními organizacemi. V roce 2015 neobdrželo MZe žádný podnět nebo stížnost týkající se této problematiky.

Ve venkovských oblastech je vytvářen prostor pro aplikaci tzv. sociálního zemědělství, které propojuje zemědělský a sociální prostor. Představuje možnosti integrace osob se zdravotním a sociálním znevýhodněním do společnosti prostřednictvím zaměstnávání, služeb rehabilitační a terapeutické péče (sociálních služeb), volnočasových a vzdělávacích aktivit v prostředí zemědělských farem.

V souvislosti s osobami se zdravotním postižením žijícími na venkově se v současné době konceptu sociálního zemědělství dostává stále větší pozornosti díky finančním i nefinančním podporám zemědělského sektoru i osvěty u veřejnosti. Na MZe byla v roce 2015 zřízena Pracovní komise sociálního zemědělství, která si klade za cíl této oblasti hledat podporu a usnadnění rozvoje.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZV:

MZV uvedenou problematiku naplňuje především zajištěním bezbariérových přístupů do objektů v majetku ČR nebo do objektů pronajímaných v zahraničí. Přes veškerou snahu však požadavky na bezbariérovost nelze zcela splnit v těch objektech ministerstva, které jsou nemovitými kulturními památkami, zapsanými v Ústředním seznamu nemovitých památek. V případě nemožnosti přímého odstranění překážky je však vždy v těchto objektech k dispozici odpovídající alternativní organizační opatření. Při rekonstrukcích zastupitelských úřadů ČR v zahraničí dbá MZV na to, aby organizační a faktická řešení vyhovovala i osobám s omezenou schopností pohybu.

Lze konstatovat, že v roce 2015 byly dodržovány principy univerzálního designu při vypracovávání nových a úpravách stávajících předpisů, při stavebních úpravách budov, komunikací i prostranství.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MŽP:

Plnění opatření probíhá kontinuálně v rámci realizace obnovy objektu ministerstva, při dílčích rekonstrukcích uvnitř budovy i na přilehlém pozemku – areálu ministerstva. Jedná se především o zajištění bezbariérových přístupů do objektu ministerstva, u vstupů do budovy s bezpečnostním zámekem jsou instalována tlačítka se zvonky ve výši osob na vozíku, v provozu je toaleta pro osoby se sníženou pohybovou schopností v 1. NP objektu, včetně parkoviště v tomto podlaží objektu, jsou zajištěny bezbariérové přístupy zejména do veřejnosti přístupných jednacích místností, elektronická úřední deska je instalována tak, aby byl zajištěn rovnoprávný přístup ke všem občanům.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

1.4 Při přijímání všech legislativních, organizačních a technických opatření, která se týkají života osob se zdravotním postižením, zajišťovat rovnoprávné podmínky osobám ohroženým vícenásobnou diskriminací (zejména děti, ženy, senioři, příslušníci národnostních menšin) a spolupracovat se zástupci organizací osob se zdravotním postižením při jejich formulování.

Gestor: všechny resorty

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

MD dbá na to, aby veškeré materiály organizačního, legislativního i faktického charakteru respektovaly princip rovného přístupu. V rámci personální politiky MD je důsledně prosazován princip rovnosti, který vychází z obecného Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 539/2010 z 16.06.2010, kde je přímo čl. 16 věnován rovnosti žen a mužů a zákazu diskriminace na základě pohlaví, rasy nebo etnického

původu, náboženského vyznání nebo světového názoru, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace. Při výběru uchazečů na volné pozice jsou dodržovány postupy zajišťující rovné zacházení zamezující všechny formy diskriminace.

V obecné rovině platí, že veřejná doprava je v ČR systematicky rozvíjena s ohledem na princip gender mainstreamingu. Jeho implementace ve veřejné dopravě fakticky podporuje jak specifické potřeby žen, tak rodičů s kočárky, či malými dětmi, ale také seniory a seniorky a osoby se sníženou schopností pohybu a orientace. MD se postupně snaží vyhovět všem skupinám obyvatel s ohledem na jejich specifické potřeby.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MF:

V legislativních, organizačních a technických opatření, která se týkají života osob se zdravotním postižením, nebyla identifikována diskriminace osob zdravotně postižených, naopak tam, kde je to potřeba, právní úprava k jejich zdravotnímu stavu přihlíží a stanoví specifické postupy (např. § 76 odst. 5 daňového řádu).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MK:

Při přijímání organizačních a legislativních opatření, která se týkají života osob se zdravotním postižením, dbá MK na to, aby takovými kroky nebyly narušeny rovnoprávné podmínky osob se zdravotním postižením. V odboru lidských zdrojů je zařazena jedna zaměstnankyně, jejíž pracovní náplň tvoří politika rovnosti žen a mužů a sladování rodinného a osobního života státních zaměstnanců s výkonem služby. Tato zaměstnankyně v rámci připomínkových řízení vnitřních i vnějších předpisů či legislativních materiálů posuzuje tyto materiály z hlediska dodržování rovnosti a zachování zákazu diskriminace jak v oblasti genderu, tak v otázkách osob s různými handicapy.

Dále je nutno zmínit, že v zákoně č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů je v ustanovení § 10a odst. 3 v rámci standardů ekonomické dostupnosti veřejných služeb muzeí jmenovitě uvedeno poskytování zlevněného, skupinového nebo volného vstupného pro osoby a skupiny osob se zdravotním postižením) a občanů se zdravotním postižením se týká rovněž ustanovení § 10a odst. 4 – standard fyzické dostupnosti veřejných služeb muzeí – spočívající v odstraňování architektonických a jiných bariér v objektech muzeí a galerií.

Tímto tématem a také aktivitami spojenými s neslyšícími se v roce 2015 zabývalo především Národní muzeum v rámci projektu Centra pro prezentaci kulturního dědictví. Další aktivity v gesci odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií a jeho příspěvkových organizací jsou popsány dále u jednotlivých opatření.

MK zpracovalo návrh zákona, kterým se mění zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Zásadní součástí navržené změny zákona je zpřesnění právní úpravy zpřístupňování televizních pořadů pro osoby se sluchovým nebo zrakovým postižením. Právní úprava zpřístupňování pořadů, která je dosud obsažena pouze v jednom ustanovení zákona, je z mnoha hledisek nedostatečná a nepřesná, což se projevuje zejména v aplikační praxi Rady pro rozhlasové a televizní vysílání. Její nedostatky jsou opakovaně kritizovány také asociacemi sdružujícími osoby se sluchovým nebo zrakovým postižením. Z tohoto důvodu přistoupilo MK ve spolupráci s těmito asociacemi ke zpracování návrhu změn zákonné úpravy zpřístupňování pořadů.

Návrh nové právní úpravy nenarušuje povinné podíly zpřístupněných děl. Kvóty pro zpřístupněná díla zůstávají zachovány jak u provozovatele televizního vysílání ze zákona, tak u provozovatelů televizního vysílání s licenci. Zákonná úprava se však v mnoha ohledech zpřesňuje nebo doplňuje.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MMR:

Při přípravě návrhů věcných záměrů zákonů, návrhů zákonů, návrhů nařízení vlády a návrhů vyhlášek, která se týkají osob se zdravotním postižením je zohledňován požadavek zajišťovat rovnoprávné podmínky osobám ohroženým vícenásobnou diskriminací, a je zohledňován též požadavek spolupracovat se zástupci organizací osob se zdravotním postižením při formulování právních norem týkajících se života osob se zdravotním postižením.

V rámci vnějšího připomínkového řízení jsou návrhy materiálů projednávány s MLP, popřípadě přímo s organizacemi osob se zdravotním postižením. Náměstkyně MMR pro řízení sekce regionální politiky je členkou VVZPO. Další spolupráce probíhá mezi věcně příslušnými útvary MMR a jednotlivými neziskovými organizacemi, například odbor regionální politiky administruje dotační řízení pro nestátní neziskové organizace nebo zástupci odboru cestovního ruchu a odboru stavebního řádu se zúčastňují jednání pracovní skupiny pro jednotnou metodiku mapování a kategorizace přístupnosti prostředí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MO:

V MO je diskriminace v jakékoliv podobě považována za sociálně nežádoucí jev. K této oblasti je vydán koncepční dokument Koncepce primární prevence rizikového chování personálu rezortu MO na období 2015–2019. K zabezpečení jednotného postupu při realizaci úkolů prevence rizikového chování byl vydán vnitřní předpis Primární prevence rizikového chování personálu rezortu MO.

MO uplatňuje rovný přístup ke všem zaměstnancům v pracovním i služebním poměru. V oblasti personální práce je vždy kladen důraz na dodržování zákazu diskriminace z hlediska zdravotního postižení, věku, pohlaví a dalších. To platí jak při přijímání do pracovního či služebního poměru, tak při řešení změn v pracovním či služebním zařazení či při propouštění.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MPO:

MPO zabezpečuje v rámci své působnosti při přijímání všech legislativních, organizačních a technických řešení s dopady na život osob se zdravotním postižením rovnoprávné podmínky pro všechny osoby ohrožené diskriminací. Ministerstvo má vnitřní normy, Opatření ministra, kterým se vydávají Zásady získávání, výběru a přijímání zaměstnanců MPO, a Opatření ministra, kterým se zřizuje pracovní skupina k rovným příležitostem pro ženy a muže, a dále kolektivní smlouvu MPO, kde je zakotvení rovnoprávného principu při obsazování vedoucích míst. Při přijímání zaměstnanců není na překážku zdravotní postižení, které neovlivňuje vykonávanou práci. Tato opatření jsou v praxi dodržována a u každého výběrového řízení zdokumentována.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

Pokud jde o opatření 1.3 a 1.4, lze dále konstatovat, že „přijímat legislativní opatření, která se týkají života osob, tak, aby navrhovaná řešení vyhovovala i osobám se zdravotním postižením“ a „spolupracovat se zástupci organizací osob se zdravotním postižením při jejich formulování“, je zajištěno nejen okruhem připomínkových míst, která se vyjadřují ke všem návrhům právních předpisů, ale též ustálenými postupy při tvorbě věcných podkladů směřujících k vydání nových nebo ke změnám stávajících právních předpisů v působnosti odboru pracovněprávní legislativy. V obecné rovině je možno konstatovat, že průběžné plnění uvedených opatření je stálou součástí legislativního procesu, neboť podle Legislativních pravidel vlády jsou povinnou součástí důvodové zprávy k návrhu zákona [čl. 9 odst. 2 písm. g)] a k návrhu nařízení vlády [čl. 14 odst. 1 písm. e)] „sociální dopady, vč. dopadů na rodiny a na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby se zdravotním postižením...“).

V souladu s tímto přístupem byli např. při formulování legislativního opatření „dlouhodobé ošetřovné“ přizváni ke kulatému stolu, konanému 09.12.2015 i zástupci organizací osob se zdravotním postižením, seniorů a dalších skupin, aby k návrhu vyjádřili svůj názor.

Dále se v roce 2015 např. zástupce NRZP ČR účastnil přípravy Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025.

MPSV připravuje se spolugestory MLP a MMR zákon o sociálním bydlení, který má být vládě ČR předložen do konce června 2016. Tento úkol vychází z Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015–2025. Zákon se zaměřuje na řešení bytové nouze u lidí bez domova a lidí vynakládajících nepřiměřeně vysoké příjmy na bydlení (více jak 40 %). Zákon bude definovat kategorii zvláště ohrožených osob, mezi které patří i osoby se zdravotním postižením (osoby pobírající invalidní důchod ve III. stupni) a rovněž je toto opatření vztaženo na osoby pečující o osoby pobírající příspěvek na péči ve II., III. a IV. stupni.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MSP:

Odbor správy úřadu v rámci své působnosti průběžně zohledňuje uvedený požadavek. V případě, že by připravovaný právní předpis mohl mít speciální přesah pro osoby se zdravotním postižením, je vždy odborem legislativním kladen důraz na zohlednění právní úpravy vůči těmto osobám.

Při plnění úkolu bylo přihlíženo k zajištění rovnoprávných podmínek pro osoby ohrožené vícenásobnou diskriminací.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

Na jaře roku 2015 byla schválena novela školského zákona (viz bod 1.3.) a MŠMT připravovalo její klíčový prováděcí předpis, vyhlášku č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Změny, které oba předpisy přinášejí, usilují o realizaci práva na vzdělání bez jakékoli diskriminace a zajištění podpory všem dětem, které ji potřebují k tomu, aby se mohly vzdělávat na rovnoprávném základě s ostatními, je-li to v jejich nejlepším zájmu. Z výroční zprávy ČŠI za rok 2014/2015 vyplývá, že materiální a prostorové podmínky škol umožňují vzdělávání podle všech typů školních vzdělávacích programů v celkem 98 % základních škol.

MŠMT spolupracuje s VVZPO a s organizacemi, které se věnují oblasti rizik diskriminace ve vzdělávání, např. Odbornou skupinou VVZPO pro koncepční řešení problematiky života osob s poruchou autistického spektra, Asociací organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel a dalšími.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MV:

Při přijímání organizačních, legislativních a faktických řešení na úseku registru obyvatel, evidence obyvatel, rodných čísel, občanských průkazů a cestovních dokladů byl dodržován princip, aby navrhovaná řešení vyhovovala i osobám s omezenou schopností pohybu a orientace a byly zároveň zajištěny rovnoprávné podmínky osob ohrožených diskriminací. Například při nabírání žádosti o vydání občanského průkazu či cestovního pasu a následném předání dokladu držiteli lze využít mobilní pracoviště pro osoby s omezenou schopností pohybu. Z důvodu nediskriminace osob s omezenou schopností pohybu a orientace je ve všech příslušných právních předpisech ve věcné působnosti odboru správních činností zavedena možnost být při jednání s úřady zastupován opatrovníkem, nebo jiným zákonným zástupcem, pokud nebyl opatrovník ustanoven.

MV v roce 2015 připravovalo projekt e-Sbírka a e-Legislativa, jehož cílem je mimo jiné umožnit bezbariérový přístup k informacím o právním řádu ČR pro osoby zrakově postižené. Projekt bude realizován v programovém období 2014+ s předpokládaným termínem dokončení 31.12.2018.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZ:

Ve všech právních úpravách, které MZ realizuje, jsou zahrnuty podmínky pro zajištění rovnoprávnosti osob ohrožených vícenásobnou diskriminací a to s ohledem na plnění závazků ČR v oblasti ochrany zdraví a poskytování zdravotních služeb, které vyplývají z Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, Evropské sociální charty a příslušných úmluv Organizace spojených národů. MZ také aktivně spolupracuje s NRZP ČR na přípravě materiálů k návrhu zákona o úhradách zdravotnických prostředků. Součástí návrhu bude vždy analýza dopadu navrhovaných ustanovení na osoby se závažným zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZE:

Trvalé úsilí respektovat potřeby a uplatňovat princip tolerance u osob se zdravotním postižením plyne nejen ze zákoníku práce a zákona o státní službě, ale je podloženo právními a morálními normami přijatými v resortu zemědělství, jako je např. Etický kodex zaměstnanců MZe, který přímo zdůrazňuje etické hodnoty, nediskriminaci odlišných sociálních skupin, toleranci k jinakosti pohlaví, podporování rovných příležitostí všech zaměstnanců a zkvalitňování vzájemné spolupráce. Etický kodex je závaznou normou chování všech zaměstnanců resortu zemědělství.

Ke zvýšení zaměstnanosti osob se zdravotním postižením u zemědělských podnikatelů zavedlo MZe v roce 2015 podporu v rámci Programu Sociální zemědělství poskytovanou prostřednictvím Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, a.s. Na základě žádosti může tento fond poskytnout zemědělci, který má uzavřenou smlouvu o spolupráci s registrovaným poskytovatelem sociálních služeb nebo je sám takovým poskytovatelem, investiční a provozní úvěr. Účelem investičního úvěru jsou investice v závodech zemědělských podnikatelů, kteří zaměstnávají nebo budou zaměstnávat pracovníky se zdravotním postižením. Úvěr se bude poskytovat do výše 5 mil. Kč s dobou splatnosti max. 10 let. Jeho konkrétní výše se vypočte jako součin částky 500 tis. Kč a počtu pracovníků se zdravotním postižením, které bude žadatel zaměstnávat, a to po dobu alespoň 5 let.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZV:

V rámci MZV působí Pracovní skupina pro rovné příležitosti žen a mužů zřízená v roce 2010 a na základě usnesení vlády č. 964 ze dne 20. července 2009 k Prioritám a postupům vlády při prosazování rovnosti žen a mužů. Do působnosti skupiny spadají také otázky rovného zacházení týkající se žen se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MŽP:

Náplň opatření je v činnosti MŽP průběžně zohledňována, a to především prostřednictvím pracovní skupiny k rovným příležitostem pro ženy a muže a rezortní koordinátorky pro rovné příležitosti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

2. Osvětová činnost

Druhá kapitola je založena na článku 8 Úmluvy, jehož tématem je zvyšování povědomí o situaci lidí se zdravotním postižením, o jejich schopnostech a přínosu pro společnost.

Postavení lidí se zdravotním postižením ve společnosti je ovlivňováno tím, jak se k nim veřejnost chová a jak jsou svým okolím oni sami přijímáni. Přestože postupně dochází ke zlepšování pozitivních postojů ze strany veřejnosti, je třeba i nadále intenzivně pokračovat v informačních, publikačních a dalších osvětových aktivitách, zejména v rámci specifických dotačních programů podporovat vydávání informačních materiálů zaměřených na jednotlivé skupiny lidí se zdravotním postižením. Zvláště je třeba se věnovat destigmatizaci tématu duševních nemocí.

Důležitým úkolem této kapitoly bylo také vypracovat a realizovat školení úředníků a soudců, státních zástupců a vyšších soudních úředníků v oblasti zdravotního postižení. Institut pro veřejnou správu má v nabídce seminářů několik školení zaměřených na komunikaci s lidmi se zdravotním postižením, nebyla však dodána informace o tom, kolik těchto školení se uskutečnilo.

Cíl: Zvyšovat povědomí ve společnosti o tématu zdravotního postižení a o schopnostech a přínosu osob se zdravotním postižením.

2.1 Vyhlašovat Cenu Vládního výboru pro zdravotně postižené občany za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení.

Gestor: VVZPO

Termín: 1x ročně

PLNĚNÍ VVZPO:

V roce 2015 se uskutečnil XXII. ročník Ceny VVZPO za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení. Práce byly posuzovány ve třech kategoriích: rozhlasové, tiskové a televizní, všechny tři kategorie umožňovaly publikovat díla také prostřednictvím internetu. Termín uzávěrky pro přijímání prací byl stanoven na 30. září 2015, k tomuto datu bylo přihlášeno 59 publicistických děl.

Přihlášené práce posuzovala 9 členná nezávislá porota, každou kategorii hodnotili vždy 3 porotci. Hlavním kritériem při posuzování bylo to, jak může přihlášená práce oslovit širokou veřejnost, seznámit ji s tématem zdravotního postižení a pozitivně ovlivnit její přístup k lidem se zdravotním postižením.

Do tiskové kategorie bylo přihlášeno 35 prací. Zvítězil Petr Krňávek s reportáží „Štětec pevně stisknout zuby a nepřetáhnout linky“ uveřejněnou v Šumperském a jesenickém deníku, Olomouckém, Přerovském a Prostějovském deníku. V televizní kategorii bylo posuzováno celkem 18 pořadů vysílaných v televizi, zveřejněných prostřednictvím internetu nebo jinak veřejně publikovaných. První cenu získali Martin Červenka, Silvie Kleková a Petra Všelichová za pořad České televize z cyklu Moje soukromá válka s názvem „Pumpa pro život“. V rámci rozhlasové kategorie porota vybírala z 6 pořadů, první cena byla udělena redaktorce Českého rozhlasu Jolaně Novákové za pořad „Poslepu“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

2.2 Prostřednictvím dotačních programů podporovat edukační a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením: pořádání informačních kampaní pro veřejnost, účast na výstavách a veřejných prezentacích včetně doprovodných programů, pořádání odborných konferencí a seminářů, provoz informačních webových portálů, vydávání informačních materiálů, letáků, tiskovin a publikací s tematikou zdravotního postižení.

Gestor: MLP, VVZPO, ÚV ČR, MZ, MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP, VVZPO, ÚV ČR:

V rámci dotačního programu Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených, který byl pro rok 2015 vyhlášen Úřadem vlády ČR ve spolupráci s VVZPO, mohly organizace osob se zdravotním postižením s celostátní působností předkládat žádosti o finanční podporu do tematického okruhu Edukační a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Dotace v této oblasti byly poskytovány na podporu vzdělávání zaměřeného na zlepšení pracovních a sociálních dovedností v rámci komunity osob se zdravotním postižením, dále bylo možno dotaci použít na pořádání informačních kampaní pro veřejnost, účast na výstavách a veřejných prezentacích včetně doprovodných programů, pořádání odborných konferencí a seminářů, provoz informačních webových portálů, vydávání informačních materiálů, letáků, tiskovin a publikací. V tomto tematickém okruhu bylo v roce 2015 z dotačního programu podpořeno 40 projektů 40 organizací, v celkové částce 6.476.525 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MK:

V rámci dotačního programu odboru médií a audiovizuální komunikace jsou podporovány projekty, které se tématem osob se zdravotním postižením zabývají (Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava, Filmový festival Jeden svět apod.). V rámci tohoto dotačního programu byl zaveden nový okruh Filmová a mediální výchova s podokruhy Výchova k mediální gramotnosti (dotace je určena na podporu projektů zaměřených k mediální kultuře a porozumění médiím, včetně projektů pro děti, seniory, lidi s mentálním a tělesným postižením) a Filmová výchova. Nový dotační okruh je v účinnosti od roku 2016.

Ve výběrovém dotačním řízení na podporu kulturních aktivit zdravotně postižených a seniorů byly podpořeny některé projekty podporující informovanost veřejnosti o různých formách zdravotního postižení. Byly to například projekty: Obrnáři obrnářům a o obrnářích v roce 2015 (Asociace polio, 42.000 Kč), Mental Power Prague Film Festival (Hendaver, 80.000 Kč), Art & Therapy 2015 – prezentace umění lidí se zkušeností s duševním onemocněním a osvětové akce (Green Doors, 60.000 Kč), Naslepo – kulturní akce a aktivity osob se zrakovým postižením (Okamžik, 60.000 Kč), Mapování bezbariérovosti kulturních objektů (Pražská organizace vozíčkářů, 90.000 Kč), Zpřístupnění nových expozic Středočeského muzea v Roztokách u Prahy pro nevidomé a slabozraké (Středočeské muzeum v Roztokách, 80.000 Kč) ad.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZ:

V roce 2015 byla věnována pozornost informačním kampaním zaměřeným jak na širokou veřejnost, tak na odbornou zdravotnickou veřejnost i na samotné občany se zdravotním postižením. Dále byla pozornost věnována materiálům o dětech s poruchou autistického spektra, byly podpořeny příručky pro rodiče i spolužáky, podpořen byl Týden na podporu práv osob s autismem. Velmi úspěšný i v tomto roce je pokračující projekt spolku VIDA pod názvem „Chcete vědět, jak se žije duševním onemocněním? Zeptejte se nás,, kde ve školách besedují mladí lidé s duševním onemocněním. Byly podpořeny informační materiály pro osoby se zdravotním postižením – např. časopisy „Vozka“, „Můžeš“ a „Roska“, edukační tiskoviny pro lidi s epilepsií, poradny pro celiaky, materiály a webové stránky s informacemi o jednotlivých typech onemocnění např. o bezlepkové dietě, o dětském diabetu a o Parkinsonově nemoci, edukační rozhlasový cyklus o Alzheimerově nemoci, roztroušené skleróze, cévních mozkových příhodách atd. Velmi úspěšný je pokračující projekt „Pečující online“, který pomáhá lidem, kteří pečují o své rodinné příslušníky se zdravotním postižením a chronickou nemocí v domácím prostředí. V dotačních programech podporujeme i ediční činnost o problematice domácí hospicové péče a Alzheimerově nemoci.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

Cíl: Pomocí osvětové činnosti šířit povědomí o formách diskriminace, o jejím zákazu, o tom, jak tuto situaci řešit a jak diskriminaci předcházet.

2.3 Zvyšovat společenské a právní povědomí v oblasti zákazu diskriminace z důvodu zdravotního postižení či nepříznivého zdravotního stavu, zohledňovat také téma vícenásobné diskriminace (např. na základě pohlaví, věku), a to např. tiskem informačních materiálů, informováním veřejnosti prostřednictvím rozhlasových a televizních médií, pořádáním odborných seminářů, besed.

Gestor: MLP, VVZPO, všechny resorty

Spolupráce: NRZP ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MF:

U nepřímých daní v roce 2015 vstoupila v účinnost novela zákona o DPH, která pro osoby se zdravotním postižením přinesla následující změny:

1) § 85 zákona č. 235/2004 Sb., rozšíření okruhu vozidel, u nichž může osoba se zdravotním postižením žádat o vrácení DPH. Do té doby bylo možno žádat jen o vrácení DPH u osobních automobilů. Po této novele je možné žádat na všechna motorová vozidla, což představuje širší okruh vozidel. Jedná se o různá vozítka pro lidi se zdravotním postižením, jež nespadají do kategorie osobních automobilů.

2) Uplatnění sazby daně 10 % na vybrané potraviny pro zvláštní lékařské účely, tj. např. bezlepkové potraviny – cíleno na osoby postižené celiakií a fenylketonurií viz příloha č. 3a zákona o DPH.

V oblasti daní z příjmů je dvojnásobná výše daňového zvýhodnění na zdravotně postižené dítě. V souvislosti se zvyšováním slev na druhé a další dítě (postupně v roce 2015, 2016 a 2017) tedy rostla i výhoda, která se poskytuje dítěti se zdravotním postižením. Obecně platí, že v zákoně o daních z příjmů je zakotvena podpora lidí se zdravotním postižením na celé řadě míst.

O předmětných změnách informovalo průběžně Generální finanční ředitelství v rámci tiskových zpráv či rozhlasových a televizních pořadů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MD:

MD podporuje mezinárodní projekt EUROKLÍČ prostřednictvím sponzorování tisku propagačních materiálů projektu. Cílem projektu je zkvalitnění a usnadnění cestování osobám se sníženou schopností orientace a pohybu. V roce 2015 MD spolufinancovalo propagační materiál tohoto projektu v následujícím rozsahu:

1. Průvodce po místech v ČR osazených Eurozámky v počtu 2.000 kusů;
2. Pamětní deska – samolepka Eurozámek v počtu 1.260 kusů;
3. Informační leták Euroklíč (určený pro 14 krajů) v počtu 28.000 kusů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MK:

Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, příspěvková organizace MK, přispívalo k plnění NPPRP zejména v oblasti statistického zjišťování (počet kulturně výchovných akcí zcela nebo zčásti určených pro občany se zdravotním postižením) a poskytovalo informační servis (kalendárium kulturních akcí spolků občanů se zdravotním postižením a seniorů). Zjištěná data za rok 2015 budou k dispozici v květnu 2016 po skončení sběrů dat.

V současné době jsou k dispozici následující údaje za rok 2014:

Muzea

Počet muzeí, galerií a památníků v provozu	509
Počet m ² celkové výstavní plochy	952.514
z toho počet m ² pro bezbariérový přístup	527.795

Počet kulturně výchovných akcí pro veřejnost	28.685
z toho pro osoby se zdravotním handicapem	609
Počet titulů vydaných audiovizuálních děl	16
náklad	1.842
Počet titulů elektronických dokumentů na hmotných nosičích	11
náklad	2.903
Počet titulů elektronických dokumentů na internetu	574
Digitalizace sbírkových předmětů	11,2 %

Památky

Počet památek celkem	308
Počet prohlídkových tras	553
z toho bezbariérových	108
Počet titulů vydaných audiovizuálních děl	3
náklad	1.001
Počet titulů elektronických dokumentů na hmotných nosičích	3
náklad	101
Počet titulů elektronických dokumentů na internetu	50

Divadla

Počet divadel, vč. stagion celkem	211
Počet stálých scén a sálů	283
z toho s bezbariérovým přístupem	210
Počet návštěvníků celkem	7.345.414
z toho handicapovaných	64.304

Veřejné knihovny

Počet knihoven zřizovaných MK, kraji, obcemi a městy celkem	5.360
z toho s bezbariérovým přístupem	1.342

Kulturní zařízení (kulturní domy, centra volného času apod.)

Počet kulturních zařízení celkem	549
z toho s bezbariérovým přístupem	338

Festivally umělecké

Počet vybraných festivalů celkem	504 (z toho 20 převážně pro handicapované)
z toho s bezbariérovým přístupem	336
Počet návštěvníků celkem	2.458.382
z toho handicapovaných	9.004

Vydavatelé neperiodických publikací

Počet vydavatelů	946
Počet titulů vydaných audiovizuálních dokumentů	2.045
náklad	1.003.417
Počet titulů elektronických dokumentů na hmotných nosičích	522
náklad	93.769

Počet titulů elektronických dokumentů na internetu	1.410
--	-------

Knihovna pro nevidomé K. E. Macana

Typy dokumentů	Celkem
Knihovní jednotky	19.058
Braillovo písmo	2.899
Zvukový dokument	12.141
Hudebniny v Braillově písmu	3.214
Elektronické dokumenty	804

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MLP, VVZPO:

Zaměstnanci sekretariátu VVZPO se v průběhu roku 2015 aktivně účastnili seminářů a konferencí zaměřených na problematiku diskriminace osob se zdravotním postižením a implementace Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením (např. konference Transformace sociálních služeb – příležitost k běžnému životu, konference Význam koordinované komplexní rehabilitace, konference Diskriminace v ČR: oběť diskriminace a její překážky v přístupu ke spravedlnosti).

VVZPO uspořádal 04.12.2015 Slavnostní večer k Mezinárodnímu dni osob se zdravotním postižením, na kterém byly tradičně vyhlášeny výsledky soutěže o Cenu VVZPO za publicistické práce zaměřené na téma zdravotního postižení. Oceňována jsou ta díla, která nejvhodnějším a nejlepším způsobem upozorňují na problematiku zdravotního postižení. Hlavním měřítkem při jejich posuzování je tedy to, jak může přihlášená práce oslovit širokou veřejnost, seznámit ji s danou problematikou a pozitivně ovlivnit její přístup k osobám se zdravotním postižením. Součástí slavnostního večera bylo také zahájení výstavy obrazů malířek a malířů malujících ústy nebo nohama, kteří se sdružují pod Nakladatelstvím UMÚN. K této akci byla na internetových stránkách Úřadu vlády ČR publikována tisková zpráva a o akci informovala též různá média (např. Česká televize, Český rozhlas, regionální varianty Deníku, časopis Psychologie Dnes).

VVZPO ve spolupráci s Velvyslanectvím Spojených států amerických uspořádal 01.10.2015 Mezinárodní konferenci Lidé se zdravotním postižením a jejich právní ochrana v ČR a USA u příležitosti 25. výročí přijetí Americans with Disabilities Act. Hlavní příspěvek na konferenci přednesla Judith Heumann, zvláštní poradkyně pro mezinárodní uplatňování práv osob se zdravotním postižením Ministerstva zahraničí USA. Ta přítomné seznámila s americkými zkušenostmi s uplatňováním práv osob s tímto hendikepem a jejich zapojení do vládních funkcí. Ve druhé části konference proběhla panelová diskuse na téma Právní ochrana lidí se zdravotním postižením v ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MMR:

Odbor komunikace MMR zajišťoval intenzivní komunikaci s médii i s jednotlivými občany na téma příležitosti pro osoby se zdravotním postižením. Především usiloval o zvýšení povědomí o programech bytové politiky MMR (Podporované byty, Bytové domy bez bariér) a Národním programu podpory cestovního ruchu (Cestování dostupné všem 2016). Tyto programy se, mimo jiné, snaží vytvořit příznivé prostředí a podpořit tím osoby se zdravotním postižením.

Podprogram Podporované byty umožňuje vznik pečovatelských bytů a komunitních domů seniorů, které umožňují sociální bydlení osobám v nepříznivé sociální situaci způsobené věkem nebo zdravotním stavem, dále umožňuje vznik vstupních bytů, které slouží k sociálnímu bydlení pro osoby v nepříznivé sociální situaci. K těmto dotacím byla také vytvořena informační brožura Komunitní domy seniorů, která byla v nákladu 50.000 výtisků vložena do časopisu Můj šťastný život jako příloha.

Podprogram Cestování dostupné všem umožňuje například vybudovat odpočívadla, centra služeb pro turisty a hygienické zázemí pro pěší, cyklisty i handicapované turisty podél pěších tras, naučných stezek, vodních tras apod. Dále je možné finance z tohoto podprogramu použít na vytvoření

informačních tabulí pro lidi se zrakovým postižením. Tím vším vytváří podmínky pro pohodlnou turistiku pro všechny občany.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MO:

Zvyšování povědomí zaměstnanců v pracovním i služebním poměru rezortu MO v oblasti nediskriminace probíhalo v souladu s vnitřním předpisem Primární prevence rizikového chování personálu rezortu MO. U každého organizačního/vojenského útvaru byla problematika nediskriminace minimálně jedenkrát zařazena v rozsahu minimálně 1 hodiny do programu přípravy. Jedná se o dlouhodobou praxi, přičemž důležitou úlohu zde hrála spolupráce vedoucích zaměstnanců a zaměstnankyň se sekci státního tajemníka MO. Přednášky zaměřené na problematiku nevhodného/diskriminačního jednání v hodnoceném období zabezpečovala právní služba, psychologická služba a duchovní služba Armády ČR.

Ve spolupráci s Agenturou pro podporované zaměstnávání osob nestátní neziskové organizace Rytmus, o.s., byla zorganizována cca 2 hodinová přednáška v rámci metodického dne pro personální pracovníky, která byla zaměřena na seznámení se s legislativními otázkami zaměstnávání osob se zdravotním postižením, s možnostmi poskytování individuální a flexibilní podpory lidem se zdravotním znevýhodněním a možnostmi spolupráce s agenturami zaměřenými na podporované zaměstnávání.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MPO:

Uvedenou agendu zajišťuje v rámci mediální politiky MPO Odbor komunikace a marketingu ve shodě s principy rovného a nediskriminujícího přístupu k osobám se zdravotním postižením i k osobám ohrožených eventuální vícenásobnou diskriminací založenou na různých příčinách. Všechny mediální výstupy ministerstva jsou s ohledem na povahu a náplň agendy v tomto směru zcela neutrální. Podpora tedy má až na výjimky nepřímou formu. Ministerstvo také na plnění uvedeného opatření spolupracuje prostřednictvím svých zástupců ve VVZPO, případně v jeho pracovních skupinách.

V rámci podpory účasti českých výrobců kompenzačních a rehabilitačních pomůcek na mezinárodních veletrzích zdravotnické techniky a incomingových misí na tuzemských veletrzích a výstavách informuje MPO o zmíněných akcích mimo jiné na svých internetových stránkách a na portálu BusinessInfo.cz

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci edičního plánu pro rok 2015 vydalo MPSV mj. i následující publikace zohledňující téma osob se zdravotním postižením:

- Příručka pro osoby se zdravotním postižením v roce 2015 (II. vydání) – Jedná se o příručku, která v jednoduché a srozumitelné formě vysvětluje složitý systém posuzování zdravotního stavu ve vztahu k dávkám pro osoby se zdravotním postižením, příspěvku na péči atd. Je určena nejen pro osoby se zdravotním postižením, ale i pro lidi bez zdravotního postižení.
- Minimální kritéria kvality plánování rozvoje sociálních služeb na krajské úrovni – Titul se zaměřuje na stanovení minimálních kritérií kvality pro plánování rozvoje sociálních služeb na krajské úrovni.
- Slovník sociálního zabezpečení 2015 – Slovník je určen nejen pro odbornou ale i laickou veřejnost, která v něm najde v jednoduché formě vysvětlené základní pojmy z celé oblasti sociálního zabezpečení. Jedná se např. o oblast sociálního a důchodového pojištění, nemocenského pojištění, nepojistných sociálních dávek a dávek pro osoby se zdravotním postižením, podpory v nezaměstnanosti, činnosti lékařské posudkové služby atd.
- Díky MPSV putují peníze správným směrem – Publikace popisuje příklady dobré praxe v oblasti podpory ohrožených skupin osob.

Jednou z aktivit realizovaných MPSV v roce 2015 byla i medializace daného tématu v rámci projektu ESF „Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni“ (reg. č. CZ.1.04/3.1.00/04.00016 Sociální začleňování na místní úrovni“ z OP LZZ v roce 2015). Jedním z cílů projektu bylo podpořit diskusi mezi místními aktéry na téma zvládnutí sociálně negativních jevů ve společnosti spojených se sociálním začleňováním různých ohrožených skupin vč. osob se zdravotním postižením a starších lidí do společnosti. V rámci aktivit byly organizovány kulaté stoly na téma boje s chudobou a zvládnutí sociálně negativních jevů ve společnosti. Seminářů se zúčastnili především místní aktéři – zástupci obcí, krajů, obecních a krajských úřadů, neziskových organizací, služeb zaměstnanosti a místních zaměstnavatelů, zástupci místních partnerství, politici územních samosprávných celků.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MSP:

V loňském roce se jednalo o témata související s plněním legislativních prací či úspěchů na poli zlepšování právní situace v ČR. Mnohá z těchto témat v sobě více či méně obsahují téma rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

S médií byl například komunikován návrh novely občanského zákoníku, jejímž cílem je mimo jiné usnadnění pořizování závěti osobám nevidomým a osobám se smyslovým postižením, které nemohou číst a psát, v případě závěti pořízené formou veřejné listiny. Na toto téma tiskové oddělení vydalo v loňském roce tiskovou zprávu. Kromě toho návrh také chce lépe zohlednit potřeby osob postižených nevratně tak, aby nebyly vystaveny častému, opakovanému přezkumu.

Na téma novely občanského zákoníku s ministrem spravedlnosti osobně v květnu loňského roku diskutovali zástupci NRZP ČR. Diskuze s ministrem, jakožto i nabídka další spolupráce byla oceněna v článku periodika MOSTY, které NRZP ČR vydává.

MSP se také snaží o zpřístupnění informací, které zveřejňujeme, všem osobám. S ohledem na osoby se zrakovým postižením zahrnuje do příprav nového webového portálu justice funkci úpravy písma webových stránek tak, aby byly snadno dostupné všem. Na tuto funkci plánujeme upozornit i v mediální kampani, která bude s novým portálem justice souviset.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

V souvislosti se změnami školského zákona, jejich účinností od 1. září 2016 a rovněž i účinností vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, zahájilo MŠMT v druhé polovině roku 2015 intenzivní informační kampaň. Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy věnuje otázkám společného vzdělávání a překonávání bariér v jeho zajišťování specializovaný zpravodaj. MŠMT pravidelně aktualizuje informace o společném vzdělávání na internetových stránkách MŠMT, zveřejňuje nejčastější otázky a odpovědi a průběžně i další informační a metodické materiály k tomuto tématu (<http://www.msmt.cz/o-webu-msmt/spolecne-vzdelavani>). Zároveň pořádá informační setkání a semináře, a to jak v jednotlivých krajích, tak i pro různé profesní a odborné skupiny (zástupci speciálně pedagogických center, zástupci školských odborů krajských úřadů atp.). Další systematická školení připravuje MŠMT v úzké spolupráci s Národním institutem pro další vzdělávání a Národním ústavem pro vzdělávání (viz též <http://www.msmt.cz/file/37049>).

Společné vzdělávání žáků, změny ve financování regionálního školství a podpora profesního rozvoje učitelů byla též klíčovými tématy 1. ročníku odborné konference *Škola pro budoucnost, budoucnost pro školu*, kterou uspořádalo MŠMT 19.11.2015 v prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Záznam z konference je možné shlédnout na stránkách: <https://www.youtube.com/channel/UCbzbakw2GYzMTYKtxWbU1iQ>.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MV:

• Ministerstvo vnitra

Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality MV, jakožto gestor pro policejní práci s menšinami, v září 2015 vydal již 4. aktualizaci Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám pro období let 2015–2017. Menšinami jsou pro účely tohoto dokumentu chápány osoby nebo skupiny osob, které se odlišují jednak na základě etnických, rasových, náboženských nebo obecně kulturních charakteristik, jednak na základě sociální situace, která vede k jejich marginalizaci nebo podle odlišného právního statutu, tj. občany jiného státu. Je kladen důraz na to, aby Policie ČR prostřednictvím tzv. styčných důstojníků pro menšiny úzce spolupracovala s orgány státní správy a samosprávy, zdravotnickými zařízeními, nestátními organizacemi, intervenčními centry, městskou policií, a dalšími institucemi. Cílem je zajistit, aby byly jednotlivé instituce navzájem informovány o svých zjištěních a možném podezření na páchaní trestného činu, a to zejména v souvislosti s vícenásobnou diskriminací (menšiny, cizinci, lidé se zdravotním postižením, bezdomovci).

V rámci vzdělávacích instruktážně metodických zaměstnání nebo při jiných formách školení pořádaných pro Policii ČR v roce 2015, je kladen důraz na rovné a nestranné jednání vůči všem menšinovým skupinám, žijícím na území ČR a celkovému zvyšování právního povědomí v oblasti diskriminace.

• Policie České republiky

Oddělení tisku a prevence všech krajských ředitelství policie i Policejního prezidia ČR celoročně organizují besedy a akce pro širokou veřejnost, jejichž cílem je zvyšování právního vědomí. Dále spolupracují se speciálními školami i spolky, s neziskovým sektorem a se sdruženími, kde se mohou sdružovat i občané se zdravotním postižením. V roce 2015 převzal policejní prezident brig. gen. Mgr. Bc. Tomáš Tuhý záštitu nad projektem dětských domovů „DD CUP“, kde v průběhu roku probíhala podpora sportovních soutěží dětí z dětských domovů a taktéž osvěta a vzdělávání na nejrůznější témata, kam patří i práce s dětmi se zdravotním postižením či zdravotním znevýhodněním.

V rámci spolupráce se specializovanými spolky či institucemi byla pozornost zaměřena na ohroženou skupinu seniorů, mezi nimiž je řada osob se zdravotním postižením či znevýhodněním, pro které byl společně s rádiem Dechovka připraven rozhlasový pořad „Možná přijde i podvodník“, který se v premiéře vysílá dvakrát měsíčně, vždy ve středu od 10 h. Náplň pořadu je zaměřena na témata, jako jsou úkoly policie, podvodné nabídky pro seniory, domácí násilí, psychologická pomoc obětem trestné činnosti, policejní historie, nábor nových uchazečů apod.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZ:

Výrazným příspěvkem k plnění tohoto bodu jsou každoročně projekty, které jsou podporovány rámci dotačních programů MZ (Programu grantové podpory a Programu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením), a které přispívají k informování veřejnosti o problematice občanů se zdravotním postižením. Zdůrazněn je vždy pozitivní přístup k občanům se zdravotním postižením či nepříznivým zdravotním stavem. Velkým přínosem jsou projekty s edukační hodnotou, jako je vysvětlení způsobů komunikace např. s lidmi s postižením zraku či sluchu, s mentálním postižením. Jsou podporovány časopisy přinášející nejen odborné informace, ale i informace ovlivňující vztah veřejnosti k této skupině občanů (např. časopis Můžeš, INFO – Zpravodaj).

Pro zvyšování společenského povědomí je důležitá podpora rozhlasových cyklů pro širokou veřejnost, v roce 2015 byly podpořeny projekty Tyfloservisu a Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých o nevidomých spoluobčanech, dále projekty týkající se informační kampaně o nemoci epidermolysis bullosa congenita v ČR, Světového dne diabetu, nebo prevence sexuálního zneužívání osob s mentálním postižením. Za velmi úspěšný považujeme cyklus rozhlasových pořadů o tématu zdravotního postižení u skupiny obyvatel bez domova, který byl znovu na CD vydán.

Mnohé informační materiály, které v roce 2015 vznikly, byly zaměřeny na informační kampaň o tématu duševních onemocnění (včetně Alzheimerovy nemoci), o vzácných onemocněních, o pacientech s roztroušenou sklerózou. Každoročně jsou podporovány Týdny duševního zdraví. V roce 2015 i osvětová kampaň (v podobě spotů „Nejsi padavka“) zaměřená na zabránění úrazů s poškozením míchy u skupin školní mládeže. Současně byl podpořen projekt na prevenci úrazu

páteře a míchy formou přednášek a diskuzí na školách. Na všech kampaních se podíleli i samotní lidé s tělesným a duševním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZE:

Pro zvýšení společenského a právního povědomí v oblasti zákazu diskriminace z důvodu zdravotního postižení organizuje a zajišťuje náš resort každoročně ve venkovských regionech semináře určené pro zástupce nestátních neziskových organizací, státní správy a místní samosprávy, zaměstnavatele v zemědělství ale i v jiných oborech, pedagogické pracovníky a studenty, zemědělskou veřejnost a obyvatele žijící na vesnici. Součástí seminářů jsou exkurze v chráněných dílnách a pracovištích a prezentace výrobních programů, služeb a produktů subjektů zaměstnávajících více než 50 % osob se zdravotním postižením. V roce 2015 byly uspořádány i semináře celostátního rozsahu na téma sociální zemědělství.

Výčet uskutečněných akcí v roce 2015:

- Seminář „Zaměstnávání osob se zdravotním postižením ve venkovských oblastech a možnosti plnění povinného podílu podle zákona o zaměstnanosti“. Termín: 21.–22.5., 28.–29.5., 13.–14.10., 19.–20.10.
- Seminář „Sociální zemědělství“. Termín: 1.–2.6.
- Veřejné projednání konceptu „Sociální zemědělství“ Termín: 30.11.
- Vydaná publikace: Sociální zemědělství – Představení konceptu, ISBN 978-80-7434-213-4

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZV:

MZV poskytlo záštitu konferenci Fórum neslyšících 2015, která se konala 05.11.2015 v Praze. Předmětem jednání konference bylo plnění Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením v ČR. Na tuto konferenci poskytlo MZV finanční prostředky ve výši 20.000 Kč.

MZV dále poskytlo 70.000 Kč spolku Slunečnice, o.s. na projekt Festival spojených světů. Cíl tohoto projektu byl prostřednictvím hudby, tvořivých dílen a divadel spojovat na první pohled odlišné světy, bourat bariery mezi světem lidí s postižením a ostatními. Realizováno bylo v Děčíně a Drážďanech v květnu a červnu 2015.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MŽP:

Náplň opatření 2.3 není v gesci MŽP.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn. Gestorem opatření jsou všechny resorty.

PLNĚNÍ NRZP ČR:

NRZP ČR vydala v roce 2015 108 informací pro širokou veřejnost, které byly zároveň umístěny na webu NRZP ČR a facebooku NRZP ČR. V těchto informacích jsme pravidelně informovali o problematice zákazu diskriminace z důvodu zdravotního postižení či nepříznivého zdravotního stavu. Hlavními tématy byla minimální mzda příjemců invalidních důchodů, dostupnost zdravotních a sociálních služeb, registrace jako uchazeč o zaměstnání na Úřadu práce pro příjemce III. stupně ID.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

2.4 Provádět destigmatizační osvětu zaměřenou na negativní postoje české společnosti vůči osobám s duševním onemocněním.

Gestor: MZ, MŠMT, MPSV, MLP, VVZPO

Spolupráce: NRZP ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP, VVZPO:

MLP uspořádal ve spolupráci s Národním ústavem duševního zdraví a 3. Lékařskou fakultou Univerzity Karlovy mezinárodní dvoudenní seminář Lidská práva, etika a duševní zdraví, který se konal 9. a 10. června 2015. Na semináři byla diskutována celá řada oblastí, například struktura psychiatrické péče, ke které patří její financování, legislativní kontext, vzdělávací systém, výzkum a postoje populace vůči duševním onemocněním. Semináře se účastnili také Genevra Richardson, právnička, která v Anglii vedla poradní komisi tamějšího ministerstva zdravotnictví při tvorbě reformy legislativy zaměřené na duševní zdraví, a Gareth Owen, který v této komisi zastával klinický pohled.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

S prací s klienty sociálních služeb, které mají specifické projevy chování, které může být způsobeno i jejich přidruženým duševním onemocněním (k jinému zdravotnímu postižení – zpravidla mentálnímu), byli v roce 2015 seznamováni pracovníci zařízení sociálních služeb zapojených do projektu Transformace sociálních služeb. Spolupráce a zájem o toto téma v daných zařízeních navazovala na předešlé roky, kdy byla pro tato zařízení organizována společná setkání právě na téma práce s lidmi s duševním onemocněním. V roce 2015 se pak uskutečnilo 11 workshopů (v 11 zařízeních). Ty byly zaměřeny dle požadavků zařízení například na: psychiatrické minimum, prevence agrese a práce s rizikovým chováním uživatelů, autismus, způsoby komunikace s osobami s poruchou autistického spektra nebo přímo práce s klientem s psychiatrickou diagnózou. Vedle toho se 16. června 2015 uskutečnila konference „Transformace sociálních služeb – příležitost k běžnému životu“, jejíž součástí bylo i vystoupení švédského odborníka na téma začleňování lidí s duševní poruchou po psychiatrické reformě ve Švédsku a dvě pracovní skupiny – jedna na téma práce s lidmi s poruchou autistického spektra v domově pro osoby se zdravotním postižením a v chráněném bydlení a druhá na téma lidí s duševním onemocněním či poruchou v sociálních službách. Výstupy z této konference jsou shrnuty v Poznámkách z konference.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

22.02.2016 vydala s účinností od 01.03.2016 ministryně školství, mládeže a tělovýchovy opatření č.j. 28603/2016, kterým se mění RVP ZV. Text revidovaného RVP ZV, který je přílohou opatření, je účinný v plném rozsahu od 01.09.2016. Opatření stanoví, že školy poskytující základní vzdělávání uvedou své školní vzdělávací programy do souladu s RVP ZV, ve znění uvedeného opatření, nejpozději do 01.09.2016. Výjimku představují školy nebo třídy, jejichž školní vzdělávací program byl vydán v souladu s RVP ZV – přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. Tyto školy či třídy uvedou tyto školní vzdělávací programy do souladu s revidovaným RVP ZV nejpozději do 01.09.2018. Do doby uvedení školního vzdělávacího programu do souladu s revidovaným RVP ZV upravuje škola podmínky vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením podle jejich speciálních vzdělávacích potřeb a vychází zejména z revidovaného RVP ZV.

Od 01.09.2016 jsou žáci v základním vzdělávání vzdělávání v souladu s RVP ZV, ve znění tohoto opatření, výjimku představují žáci druhého stupně základního vzdělávání, kteří se k 01.09.2016 vzdělávali podle přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením RVP ZV. Ti dokončí základní vzdělávání podle dosavadního školního vzdělávacího programu vydaného v souladu s touto přílohou. Zákonný zástupce žáka může požádat o vzdělávání podle revidovaného RVP ZV. Platnost dosavadního RVP ZV, včetně přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením, vydaného podle dosavadních opatření, končí 31.08.2016.

Společně se vzdělávání dětí s lehkým mentálním postižením ve školách hlavního vzdělávacího proudu dle RVP ZV pro období 2016–2019 předpokládá i průběžný monitoring dopadu těchto změn na kvalitu vzdělávání ve vybraných školách. Cílem bude sledování individuálního pokroku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s ohledem na individualizované cíle, tvorba potřebných metodických opor pro pedagogické pracovníky a doporučení úprav RVP ZV v rámci celkové revize.

V souvislosti s vydáním nového RVP ZV budou na metodickém portálu <http://www.rvp.cz> zveřejněny i interaktivní metodické komentáře a doporučení.

MŠMT předpokládá, že stejně jako v případě ostatních dětí se speciálními vzdělávacími potřebami povede nová úprava školského zákona nejenom k realizaci práva těchto dětí na vzdělání, ale i k celkovému zvýšení kvality vzdělávání v ČR. Dlouhodobá zahraniční praxe jednoznačně prokazuje, že při vhodném pedagogickém přístupu a působení na žáky a jejich rodiče má společné vzdělávání pozitivní dopad na celou třídu, na vztahy v ní a na sociální dovednosti všech žáků, kteří se tak učí soužití ve společnosti, která je nutně různorodá.

MŠMT o připravovaných změnách průběžně informuje a pořádá informační kampaně. Podrobněji k osvětě viz bod 2.3. výše.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn. Upozorňujeme, že se však jedná o akce provedené až v roce 2016, které se primárně týkají dětí, žáků a studentů s lehkým mentálním postižením.

PLNĚNÍ MZ:

Úkol je v rámci MZ řešen pracovní skupinou Destigmatizace a komunikace pro implementaci Strategie reformy psychiatrické péče. Skupina se poprvé sešla 02.10.2014. Letos v lednu byla znovu svolána a znovu aktivována. Členům pracovní skupiny byl zadán úkol inventury destigmatizačních kampaní, včetně popisu cílové skupiny (kraje, sdružení, nemocnice, NNO, politická reprezentace, ostatní resorty, média, školy, obecná veřejnost). Skupina se shodla na nutnosti zadat komplexní studii k popsání stigmatu dle potřeb Strategie reformy psychiatrické péče, tzn. popsat její míru a výskyt u výše zmíněných cílových skupin. Dle výsledků poté definovat konkrétní opatření. Zároveň je nutné vhodně upravit personální složení pracovní skupiny tak, aby byli dostatečně zastoupeni všichni stakeholderi.

V rámci dotačních programů MZ jsou dlouhodobě podporovány destigmatizační kampaně (např. organizace FOKUS, VIDA).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ NRZP ČR:

Destigmatizační osvětlu zaměřenou na negativní postoje české společnosti vůči osobám s duševním onemocněním se NRZP ČR věnovala především ve svém časopise Mosty pro integraci. Časopis vychází 5x ročně. Celkový roční náklad je více než dvacet tisíc výtisků. V každém z těchto čísel byl vyhrazený prostor pro tuto problematiku. Nejčastější příspěvatelkou byla paní Ing. Martina Přibyllová, která se tomuto problému věnuje dlouhodobě.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

Cíl: Vzdělávat zaměstnance veřejného sektoru v tématech zdravotního postižení.

2.5 Vypracovat obsah školení a realizovat školení pro zaměstnance jednotlivých orgánů státní správy, týkající se problematiky osob se zdravotním postižením a zásad komunikace s vybranými skupinami osob se zdravotním postižením.

Gestor: MV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

V rámci aktivit vzdělávání v oblasti výkonu veřejné správy jako takové (vzdělávání úředníků) se postupně daří tuto problematiku dostávat do povědomí vzdělávaných úředníků a to i díky aktivitám MV a Institutu státní správy. Při setkávání s kraji a místní samosprávou probíhají již zcela běžně diskuse

i o principech governance accessibility a jejich naplňování. Problematika zaměstnávání osob se zdravotním postižením je součástí vstupního vzdělávání zaměstnanců MV.

Seznam kurzů Institutu pro veřejnou správu Praha, který je příspěvkovou organizací MV:

Občan se speciálními potřebami – klient úřadu

Cílová skupina: Úředníci na všech stupních veřejné správy

Typ prohlubování kvalifikace: Průběžné vzdělání

Cíl: Cílem vzdělávacího programu je naučit zájemce vycházet vstříc potřebám smyslově či tělesně handicapovaným občanů, kteří jsou také klienti úřadu. Důraz je kladen na praktické dovednosti a jejich nácvik.

Program: Vzdělávací program je zaměřen převážně prakticky. Zabývá se komunikací se zrakově, sluchově a tělesně postiženými občany. Věnuje se také specifickým problémům seniorů. Krátký teoretický úvod je vždy doplněn praktickým nácvikem, který je zaznamenán a následně rozebírán. Do výuky je zařazen i blok věnovaný první pomoci při zdravotních komplikacích, které se na úřadech stávají nejčastěji. Kromě osvědčení o absolvování kurzu obdrží účastníci také certifikát projektu ČČK Přátelská místa.

Forma: Prezenční

Rozsah: 16 h

Neslyšící jako člen jazykové a kulturní menšiny

Název: Neslyšící jako člen jazykové a kulturní menšiny

Cílová skupina: Široká skupina zájemců zejména z oblasti veřejné správy

Typ prohlubování kvalifikace: Průběžné vzdělání

Cíl: Cílem vzdělávacího programu je naučit se vnímat neslyšícího člověka jako klienta, který má specifické potřeby a pro úspěšnou komunikaci s ním je třeba si osvojit některé znalosti a dovednosti.

Program: Účastníci budou uvedeni do studia hluchoty a souvisejících pojmů, do problematiky neslyšících a jejich stylu života, bude jim představen jazyk neslyšících a český znakový jazyk. Naučí se pravidlům komunikace s neslyšícími a osvojí si základní komunikační fráze v českém znakovém jazyce.

Forma: Prezenční

Rozsah: 8 h

Specifika komunikace s nevidomým a slabozrakým člověkem

Název: Specifika komunikace s nevidomým a slabozrakým člověkem

Cílová skupina: Úředníci a vedoucí úředníci ve veřejné správě

Typ prohlubování kvalifikace: Průběžné vzdělání

Cíl: Cílem vzdělávacího programu je přiblížit účastníků svět slabozrakých a nevidomých a jejich potřeb v oblasti komunikace s důrazem na specifika komunikace v úředním styku.

Program: Odhalíte skryté vzorce a stereotypy zkresleného vnímání možností a schopností nevidomých a slabozrakých. Nahlédnete do procesu psychického zpracování náhlé a postupné ztráty zraku, praktických projevů v běžném životě a vzájemné komunikaci. Pochopíte některé projevy a reakce slabozrakého, vlivem zkreslení a špatné interpretace zrakových vjemů (praktické simulace vidění). Proniknete do zvláštností vnímání nevidomého, odhalíme potencionální ohrožení i jejich řešení (praktické simulace nevidomosti). Poznáte některé zvláštnosti v komunikaci nevidomých a slabozrakých, které mohou změnit význam sdělení (mluvené slovo, mimika, gesta) a jejich příčiny i to jak správně komunikovat.

Forma: Prezenční

Rozsah: 6 h

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol plněn částečně. Nebyly dodány informace o realizaci školení (počet realizovaných školení a počet jejich účastníků).

2.6 Vypracovat obsah školení a realizovat školení pro soudce, státní zástupce, asistenty, čekatele a vyšší soudní úředníky, které bude zaměřené na problematiku zdravotního postižení a práv vyplývajících z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, zejména práva na podporu a bezpečí při právním jednání, dále na problematiku komunikace s vybranými skupinami osob se zdravotním postižením (komunikační systémy osob se sluchovým postižením, snadno srozumitelná forma komunikace atd.).

Gestor: MSP – Justiční akademie
Termín: průběžně

PLNĚNÍ MSP:

V roce 2015 byly zahájeny přípravy školení a byl konzultován okruh lektorů. Plánujeme uskutečnit 2 semináře v roce 2016.

První seminář má název „Komunikace s lidmi se zdravotním postižením“ a jeho obsahem bude: Při jednání s člověkem se zdravotním postižením je důležité zajistit oboustranné pochopení a srozumitelnost průběhu jednání i jeho výstupů. Lidé se zdravotním postižením netvoří homogenní skupinu, cílem kurzu je proto seznámit s předsudky a mýty, ale také s možnostmi a nástroji komunikace s vybranými skupinami lidí se zdravotním postižením.

Druhý seminář je nazván „Podpůrná opatření při narušení schopnosti zletilého právně jednat“ a jeho cílem bude: Nový občanský zákoník v souladu s Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením, kterou ČR ratifikovala v roce 2009, zakotvil zásadní změny týkající se svéprávnosti člověka a nově upravil pravidla pro její případné omezení. Přijatá právní úprava se přiklání ke koncepci podpůrného či asistovaného rozhodování. Cílem kurzu je seznámit s použitím a přínosem podpůrných opatření, obsaženými v občanském zákoníku, a s příklady jejich využití tak, aby výběr způsobu podpory odpovídal potřebám daného člověka.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

2.7 Zvyšovat právní vědomí zaměstnanců Vězeňské služby ČR v oblasti zákazu diskriminace z důvodu zdravotního postižení či nepříznivého zdravotního stavu vězněných osob a provádět školení týkající se informovanosti o omezené mobilitě a dalších důsledcích zdravotního postižení.

Gestor: MSP – Vězeňská služba ČR
Termín: průběžně

PLNĚNÍ MSP:

Výstupy plnění opatření lze kvantifikovat prostřednictvím statistiky absolventů věcně příslušných kurzů. Uplatňování těchto poznatků všemi zaměstnanci Vězeňské služby ČR nelze kvantifikovat, ale s ohledem na různý obsah a rozsah jejich kompetencí jsou tato opatření v praxi realizována v patřičné míře plošně. Vybraní vyučující spolupracují s rezortem MPSV v souvislosti s akreditovaným vzděláváním sociálních pracovníků a nejdůležitější poznatky k problému prezentují i v jiných kurzech. V roce 2015 bylo v souladu s osnovami kurzů základní odborné přípravy (dále jen „ZOP“) typu A, B1, B2, B3 a B4 v předmětech Penologie, Profesní etika a v kurzu akreditovaného vzdělávání sociálních pracovníků (dále jen „AVSP“) proškoleny ve smyslu výše uvedeného opatření celkem 882 zaměstnanců Vězeňské služby ČR. Jejich počet v jednotlivých kurzech byl: ve služebním poměru ZOP A 460; v pracovním poměru ZOP B1 106, ZOP B2 156, ZOP B3 36, ZOP B4 4, AVSP 120.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

2.8 Rozšiřovat instruktážní materiály o práci a přístupu Policie ČR k osobám se sluchovým postižením.

Gestor: MV – Policejní prezidium ČR
Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

V roce 2015 se řešilo rozšíření projektu „Jsme tu i pro Vás“, který vznikl na Krajském ředitelství policie hl. m. Prahy a je určen pro kontakt lidí se sluchovým postižením s policisty. Problematika komunikace s policií formou SMS byla v průběhu roku taktéž mediálně diskutována. Celorepublikové rozšíření informace o telefonní lince pro lidi se sluchovým postižením se bude dále řešit i v roce 2016.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

3. Přístupnost staveb, dopravy a komunikací

Třetí kapitola vychází z článku 9 Úmluvy, jehož cílem je umožnit lidem se zdravotním postižením žít nezávisle a plně se zapojit do všech oblastí života společnosti.

I přes nesporný pozitivní přínos legislativních úprav v oblasti bezbariérového užívání staveb zůstává nadále přetrvávajícím problémem dodržování a správná aplikace pravidel a podmínek stanovených pro tvorbu bezbariérového prostředí. Problémem rovněž zůstává zajištění bezbariérové přístupnosti veřejných budov a dopravních staveb, které byly realizovány ještě v době, kdy povinnost bezbariérové výstavby nebyla stanovena zákonem. Obsahem opatření této oblasti je zejména zaměření se na důsledné respektování a správnou aplikaci pravidel a podmínek stanovených pro tvorbu bezbariérového prostředí a jejich kontrolu ze strany orgánů státní správy a realizace NRPM, jehož cílem je prostřednictvím bezbariérových tras ve městech a obcích postupně odstraňovat existující bariéry u veřejných budov a dopravních staveb postavených v minulosti.

Úkolem resortů je i zpřístupňovat budovy v jejich vlastnictví, a to jak návštěvníkům, tak i zaměstnancům, resp. potenciálním zaměstnancům. K tomu směřují opatření ukládající vybudování evakuačních výtahů umožňujících přepravu osobám s omezenou schopností pohybu a orientace a vybavení budov vizuální signalizací pro neslyšící osoby a uvádění informací uvedených např. na informačních panelech v budovách také ve snadno srozumitelné formě. Tyto úkoly se resortům daří plnit jen z části.

Důležitou oblastí je také bezbariérová přístupnost veřejné dopravy, která je realizována zejména navyšováním počtu bezbariérových vozů.

Cíl: Umožnit osobám se zdravotním postižením svobodný přístup do veřejných budov a pohybu na komunikacích.

3.6 Sledovat a vyhodnocovat účinnost českých technických norem a dalších technických předpisů v oblasti bezbariérového užívání staveb při jejich aplikaci v praxi a dbát na jejich účelné doplňování a aktualizaci.

Gestor: MMR, MD, MPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

V rámci sledování a vyhodnocování účinnosti technických norem v oblasti bezbariérového využívání staveb a vyhodnocení účinnosti vyhlášky č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb, ve znění pozdějších předpisů při jejich aplikaci v praxi působí v oblasti drážní dopravy zejména Drážní úřad jako speciální stavební úřad ve věcech drah. V oblasti veřejně přístupných dopravních staveb drah nebyly shledány žádné nedostatky týkající se této oblasti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MMR:

Úvodem zdůrazňujeme, že pro oblast technické normalizace je ústředním orgánem MPO, které zabezpečuje tvorbu a vydávání českých technických norem, jejich změny a zrušení.

MMR může sledovat a vyhodnocovat účinnost těchto norem pouze ve vztahu k obecným požadavkům na výstavbu. Konkrétně při aplikaci bezbariérové vyhlášky se jedná o tyto normy:

1) Normy obsahující normové hodnoty

a) Schodišťové výtahy a šikmé zvedací plošiny

Norma ČSN EN 81-40 (27 4003) Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů – Zvláštní výtahy pro dopravu osob a nákladů – Část 40: Schodišťové výtahy a šikmé zvedací plošiny pro dopravu osob s omezenou pohyblivostí. Tato norma je českou verzí evropské normy EN 81-40

a je harmonizovaná ke směrnici 2006/42/EC ze dne 17. května 2006, o sblížení právních předpisů členských států týkajících se strojních zařízení, v platném znění. V ČR je tato směrnice zavedena nařízením vlády č. 176/2008 Sb., o technických požadavcích na strojní zařízení, ve znění pozdějších předpisů. Tato norma obsahuje normové hodnoty a její ustanovení nejsou v rozporu s bezbariérovou vyhláškou.

b) Svislé zdvihací plošiny

V ČR platí norma ČSN EN 81-41 (27 4003) Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů – Zvláštní výtahy pro dopravu osob a nákladů – Část 41: Svislé zdvihací plošiny pro dopravu osob s omezenou schopností pohybu. Tato norma je českou verzí evropské normy EN 81-41 a je harmonizovaná ke směrnici 2006/42/EC ze dne 17. května 2006, o sblížení právních předpisů členských států týkajících se strojních zařízení, v platném znění. V ČR je tato směrnice zavedena nařízením vlády č. 176/2008 Sb., o technických požadavcích na strojní zařízení, ve znění pozdějších předpisů. Tato norma obsahuje normové hodnoty k bezbariérové vyhlášce a její ustanovení jsou v souladu s touto vyhláškou. Podrobná informace byla zveřejněna ve Stavebně správní praxi č. 1/2012.

c) Přístupnost výtahů

Norma ČSN EN 81-70 (27 4003) Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů – Část 70: Zvláštní úprava výtahů určených pro dopravu osob a osob a nákladů – Přístupnost výtahů včetně osob s omezenou schopností pohybu a orientace. Tato norma je českou verzí evropské normy EN 81-70 a je harmonizovaná ke směrnici 95/16/ES ze dne 29. června 1995, o sblížení právních předpisů členských států týkajících se výtahů, v platném znění. V ČR je tato směrnice zavedena nařízením vlády č. 27/2003 Sb., o technických požadavcích na výtahy, ve znění pozdějších předpisů. Tato norma obsahuje normové hodnoty a její ustanovení nejsou v rozporu s bezbariérovou vyhláškou.

d) Zásady navrhování bezpečnostních značek a bezpečnostního značení

V ČR platí norma ČSN ISO 3864-1 (01 8011) Grafické značky – Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky – Část 1: Zásady navrhování bezpečnostních značek a bezpečnostního značení. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 3864-1. Tato norma obsahuje normové hodnoty k bezbariérové vyhlášce a její ustanovení jsou v souladu s touto vyhláškou. Podrobná informace byla zveřejněna ve Stavebně správní praxi č. 1/2013.

e) Obytné budovy

Norma ČSN 73 4301 Obytné budovy. Tato norma obsahuje normové hodnoty a její ustanovení nejsou v rozporu s bezbariérovou vyhláškou.

f) Požární stanice a požární zbrojnice

Norma ČSN 73 5710 Požární stanice a požární zbrojnice. Tato norma obsahuje normové hodnoty a její ustanovení nejsou v rozporu s bezbariérovou vyhláškou.

2) Doporučení k aplikaci bezbariérové vyhlášky

g) Hygienická zařízení a šatny

V ČR platí norma ČSN 73 4108 Hygienická zařízení a šatny. MMR připomínkovalo jednotlivé pracovní návrhy této normy. Norma je z února 2013. Tato norma obsahuje doporučení pro bezbariérové užívání staveb a její ustanovení jsou již v souladu s bezbariérovou vyhláškou. Podrobná informace byla zveřejněna ve Stavebně správní praxi č. 3/2013.

h) Schodiště a šikmé rampy

Norma ČSN 73 4130 Schodiště a šikmé rampy – Základní požadavky. Tato norma obsahuje doporučení pro bezbariérové užívání staveb a její ustanovení nejsou v rozporu s bezbariérovou vyhláškou.

i) Jednotlivé, řadové a hromadné garáže

V ČR platí norma ČSN 73 6058 Jednotlivé, řadové a hromadné garáže. MMR připomínkovalo jednotlivé pracovní návrhy této normy. Norma je ze září 2011. Tato norma obsahuje doporučení pro bezbariérové užívání staveb a její ustanovení jsou v souladu s bezbariérovou vyhláškou. Podrobná informace byla zveřejněna ve Stavebně správní praxi č. 1/2012.

3) Norma určena k ověření

j) Přístupnost budov

V celosvětovém měřítku existuje mezinárodní norma ISO 21542 Pozemní stavby – Přístupnost a využitelnost vybudovaného prostředí. Tato mezinárodní norma má působnost napříč všemi kontinenty a komplexně pojednává o přístupnosti budov. Jde o mimořádně rozsáhlou normu; má přibližně 150 stran, obsahuje 42 číslovaných kapitol a 5 informativních příloh. V ČR proběhlo posouzení a rozhodnutí o dalším postupu na národní úrovni.

Oficiální mezinárodní norma byla v průběhu let 2012 a 2013 přeložena a převzata do národní soustavy ČSN. MMR v rámci tohoto celého projednávání poskytovalo spolupráci. Česká modifikovaná verze je z října 2013. Má status předběžné normy a je určena k ověření. Norma neplatí pro navrhování, provádění a povolování. Jejím cílem je podnítit další diskuzi v široké odborné veřejnosti k dané problematice a získané poznatky uplatnit při normotvorbě na mezinárodní nebo evropské úrovni. Podrobná informace byla zveřejněna ve Stavebně správní praxi č. 1/2014.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MPO:

V roce 2015 zajišťovalo MPO ve spolupráci s MMR a Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví v rámci svých povinností soulad technických norem a platné legislativy. V oblasti bezbariérového užívání staveb se jedná zejména o vyhlášku č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb, ve znění pozdějších předpisů.

Dále je v rámci úkolu plánu technické normalizace č. 73/0096/13 (oznámen ve Věstníku ÚNMZ č. 08/2013) zpracovávána nová ČSN s názvem Bezbariérové užívání dopravních staveb – Základní požadavky, jejímž cílem je stanovení základních požadavků pro bezbariérové užívání dopravních staveb. Dokončení tohoto úkolu je plánováno v roce 2016.

Do českého jazyka byla v roce 2015 přeložena ČSN EN ISO 9999 (84 1001) Pomůcky pro osoby se zdravotním postižením – Klasifikace a terminologie. Tato mezinárodní norma klasifikuje speciálně vyráběné nebo všeobecně dostupné pomůcky pro osoby se zdravotním postižením.

Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví se rovněž podílí jako člen CEN-CENELEC Joint Working Group 5 „Design for All“ na práci této komise, která pod mandátem Evropské komise M/473 pomáhá zpracovávat vybrané evropské normy tak, aby zohledňovaly lidskou rozmanitost, sociální začlenění a rovné příležitosti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

3.7 Provádět metodickou činnost vůči obecným stavebním úřadům v oblasti obecných technických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

Gestor: MMR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MMR:

MMR má ve své gesci mj. zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů a jeho prováděcí vyhlášky, včetně vyhlášky č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb, ve znění pozdějších předpisů. MMR svoji metodickou činnost provádí sedmi způsoby a jejich kombinacemi:

a) Problematika bezbariérového užívání staveb je začleněna do systému vzdělávání a ověřování zvláštní odborné způsobilosti úředníků obecných stavebních úřadů na úseku územního rozhodování a stavebního řádu.

b) MMR se vyjadřuje k návrhům právních předpisů, které aplikačně souvisí s bezbariérovou vyhláškou.

c) MMR zpracovává podklady a následně také připomínky v rámci tvorby českých technických norem, které obsahují normové hodnoty k bezbariérové vyhlášce nebo doporučení k aplikaci této vyhlášky.

d) V září 2011 vydalo Informační centrum ČKAIT, s. r. o., pro MMR a ČKAIT publikaci Bezbariérové užívání staveb. Metodika k vyhlášce č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb; ISBN 978-80-87438-17-6. Autorkou publikace je Ing. Renata Zdařilová, Ph.D. Cílem publikace je poskytnout komentář k bezbariérové vyhlášce s bohatým doprovodným grafickým vyobrazením. Účelem je také zajistit jednotnou aplikaci této vyhlášky v praxi. Publikace byla v knižní podobě rozeslána na všechny stavební úřady v ČR a zároveň byla dána k dispozici všem autorizovaným osobám ČKAIT. Metodika je určena také ostatním účastníkům procesu výstavby, popř. také osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace a jejich organizacím.

e) MMR průběžně a dle potřeby zpracovává stanoviska k aplikaci ustanovení předpisů stavebního práva týkajících se požadavků na bezbariérové užívání staveb.

f) MMR dle potřeby svolává pracovní porady s vedoucími pracovníky krajských stavebních úřadů.

g) Od roku 2015 jsou aktuální informace a pracovní pomůcky publikovány prostřednictvím internetového portálu MMR v rubrice Informace z oblasti Bezbariérového užívání staveb. Přístup z úvodní stránky MMR je přes odkaz „Územní plánování a stavební řád“ a dále přes odkaz „Informace z oblasti stavebního řádu“. Soupis za rok 2015 je zde:

- Přehled příspěvků a témat k problematice bezbariérového užívání staveb za období 2010 až 2014

<http://www.mmr.cz/getmedia/90c0f750-0a64-4dac-a262-105fb3657863/Prehled-prispevku-bezbarierovost.pdf>

- Bezbariérová vyhláška se nevztahuje na vozidla!

<http://www.mmr.cz/getmedia/5de085c1-a3ea-436e-b441-e6d924f3bd93/02-vozidla.pdf>

- Nové technické specifikace pro interoperabilitu o přístupnosti železničního systému v EU

<http://www.mmr.cz/getmedia/35cbcf05-392e-4d92-9e80-fd64286c7871/03-TSI-PRM.pdf>

- Nestátní neziskové organizace – dotace pro rok 2015

<http://www.mmr.cz/getmedia/44938cab-c27c-4835-a40a-357cf62177bb/01-NNO-2015.pdf>

- Bezbariérová vyhláška – prostory pro dětskou skupinu

<http://www.mmr.cz/getmedia/d6e533ef-e11f-4f4b-904e-ffa88c28dfbf/04-DS.pdf>

- Bezbariérová vyhláška ve vztahu ke stavbám pro cyklistickou infrastrukturu

<http://www.mmr.cz/getmedia/3eab9c68-2254-4a58-b251-785fb00cf83c/05-cyklo.pdf>

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

3.8 Nadále podporovat dotační program pro nestátní neziskové organizace Podpora a ochrana veřejného zájmu na úseku bezbariérového užívání staveb.

Gestor: MMR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MMR:

Podle usnesení vlády č. 446/2014, o hlavních oblastech státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2015, byl v působnosti MMR dotační program s názvem „Podpora a ochrana veřejného zájmu na úseku bezbariérového užívání staveb“. Mezi podporované aktivity patří:

- podporovat správnou aplikaci bezbariérové vyhlášky, zejména spoluprací se stavebními úřady,
- iniciovat řešení nebezpečných míst a iniciovat odstraňování architektonických bariér,
- zpracovávat a poskytovat metodické informace pro osoby s omezenou schopností pohybu nebo orientace o bezbariérovém prostředí.

V rámci dotačního řízení získaly podporu pro rok 2015 následující organizace a jejich projekty:

- NIPI bezbariérové prostředí, o.p.s. na projekt Činnost a správa celostátní sítě konzultačních středisek pro potřeby stavebních úřadů v rámci posuzování obecných technických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání staveb ve výši 3.000.000 Kč;

- Sdružení přátel Konta Bariéry na projekt Celorepublikové poskytování informací o řešení bezbariérového užívání staveb ve výši 760.000 Kč;
- Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, o.s. na projekt Metodické centrum odstraňování bariér pro nevidomé a slabozraké osoby s působností v ČR ve výši 522.000 Kč;
- Labská stezka na projekt Labská cyklotrasa – od pramene k moři – napříč Evropou – bez bariér ve výši 1.000.000 Kč;
- Pražská organizace vozíčkářů, spolek na projekt Mapování přístupnosti objektů a komunikací z pohledu osob s omezenou schopností pohybu – profesionalizace mapování a zpracování informací ve výši 500.000 Kč;
- Česká abilympijská asociace, spolek na projekt Poradenská a konzultační střediska bezbariérovosti ve výši 500.000 Kč;
- Liga vozíčkářů, o.s. na projekt S ligou proti bariérám ve výši 400.000 Kč;
- TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. na projekt Bezbariérovost z hlediska osob se zrakovým postižením ve výši 110.000 Kč;
- Asistence, o.p.s. na projekt Rozpouštíme bariéry ve výši 100.000 Kč;
- TyfloCentrum Olomouc, o.p.s. na projekt Vytváření bezbariérového prostředí pro osoby se zrakovým postižením na Střední Moravě ve výši 75.000 Kč.

Celkem tak bylo podpořeno 10 organizací, každá s jedním projektem v souhrnné výši 6.967.000 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

3.9 Zajistit činnost Národního rozvojového programu mobility pro všechny, zejména podávání, výběr a hodnocení záměrů bezbariérových tras, nastavování pravidel pro podporu programu jednotlivými resorty a propagaci programu.

Gestor: MLP, VVZPO

Spolupráce: NRZP ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP, VVZPO:

V roce 2015 byla Řídicím výborem NRPM vyhlášena 2 kola výzvy k předkládání záměrů bezbariérových tras pro města a obce s termínem realizace projektů v roce 2016, případně v následujících letech dle naplánovaného harmonogramu. V jarním kole s termínem uzávěrky do 07.05.2015 byly z celkového počtu 7 přihlášených záměrů bezbariérových tras schváleny a doporučeny Řídicím výborem NRPM k financování 3 záměry. V podzimním kole s termínem pro předkládání záměrů do 09.10.2015 bylo z 10 přihlášených záměrů schváleno a doporučeno k financování 5 záměrů bezbariérových tras. Celkem bylo tedy v roce 2015 ze 17 přihlášených záměrů bezbariérových tras schváleno 8 úspěšných záměrů. Jedná se o následující předkladatele: Milevsko, Technická správa komunikací Praha, Velké Bílovice, Líbeznice, Plzeň, Kačez, Žádovice a Mirošov.

Vedoucí sekretariátu Výboru, tajemnice Řídicího výboru NRPM a předsedkyně Hodnotitelské komise NRPM představili NRPM zástupcům měst a obcí na seminářích v Ostrově (26.05.2015), Českých Budějovicích (26.05.2015), Plzni (17.09.2015), Ostravě (08.10.2015) a v Hradci Králové (27.10.2015). Tématem seminářů bylo zejména seznámení s cíli a zaměřením programu, postupem při zpracování záměru bezbariérové trasy, nezbytnými náležitostmi předkládaných záměrů a nejčastějšími chybami a nedostatky, které se vyskytují při předkládání záměrů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ NRZP ČR:

Pracovníci NRZP ČR se účastnili posuzování jednotlivých projektů a dále pracovali v Řídicím výboru NRPM. Pracovnice NRZP ČR působila jako konzultantka pro předkladatele projektových záměrů v rámci NRPM.

Součástí realizace byly tyto aktivity:

- rozesílání informací o NRPM v rámci ČR,
- prezentace NRPM na úřadech měst a obcí a to jak jednotlivě, tak i po skupinách,
- návštěvy měst a obcí – konzultace na místě,

- odborné konzultace předkladatelům nových projektů,
- shromažďování došlých projektů,
- odborné posouzení a ohodnocení došlých projektů pro další jednání v řídicích orgánech NRPM.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

3.10 Spolupracovat s Vládním výborem pro zdravotně postižené občany při naplňování Národního rozvojového programu mobility pro všechny na období 2016–2025.

Gestor: resorty stanovené usnesením vlády ze dne 14. července 2014 č. 568

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MF:

V roce 2015 nebyly v rámci NRPM schválené žádné požadavky na realizaci bezbariérových tras ve městech a obcích spojené s financováním ve spolupráci s kapitolou MF.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MD:

Za resort dopravy je podpora realizována prostřednictvím Státního fondu dopravní infrastruktury, který zajišťuje budování staveb v rámci bezbariérových tras. Celkem tento fond podpořil v roce 2015 v rámci schváleného programu NRPM v obou kolech 15 níže uvedených projektů s celkovým limitním příspěvkem 36.247.000 Kč.

1. Město Domažlice – bezbariérové úpravy trasy, Branská ulice – nádraží ČD v Domažlicích, 1. etapa;
2. Obec Čejkovice – bezbariérové chodníky Čejkovice, ulice Cigánov;
3. Velké Pavlovice – Velké Pavlovice – bezbariérová úprava chodníků, ulice Nádražní;
4. Město Dubá – Dubá, chodník Českolipská;
5. Město Dubá – Dubá, chodník Nedamovská – Požárníků – Českolipská;
6. Město Hrádek nad Nisou – úprava chodníků pro pěší a přechod pro chodce ulice Generála Svobody, Hrádek nad Nisou;
7. Město Horní Slavkov – Horní Slavkov, stavební úpravy chodníku Dlouhá – úsek MěKS/č.p. 674;
8. Obec Starovice – spojovací chodník mezi 4. řádkem a autobusovou zastávkou;
9. Město Lanžhot – bezbariérové chodníky Lanžhot – ulice Havlíčkova;
10. Obec Merklín – bezbariérová úprava ulice Školní, Merklín;
11. Obec Rouchovany – Rouchovany – chodník, kanalizace;
12. Město Uherské Hradiště – Uherské Hradiště, bezbariérový chodník – úsek Štěpnice, ulice Husova;
13. Město Svitavy – bezbariérové chodníky Svitavy – II. etapa;
14. Město Svitavy – bezbariérové chodníky Svitavy – III. etapa;
15. Město Židlochovice – město Židlochovice – mobilita pro všechny.

Zástupci Státního fondu dopravní infrastruktury se také pravidelně účastní schvalovacích řízení Řídicího výboru NRPM a projednávání konkrétních projektů v Hodnotitelské komisi. Účastní se také konzultačních dní a přednáškových akcí pořádaných k této problematice po celém území republiky a dle požadavku i v jednotlivých regionech.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MK:

MK má v Řídicím výboru tohoto programu stálé zastoupení. V roce 2015 MK poskytlo v rámci NRPM dotaci v celkové výši 7.053.501 Kč (blíže viz opatření 16.1.).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MMR:

Program MMR Bezbariérové obce se skládá ze dvou podprogramů (Podprogram Odstraňování bariér v budovách domů s pečovatelskou službou a v budovách městských a obecních úřadů a Euroklíč). Oba podprogramy jsou zaměřeny na řešení komplexních řetězců bezbariérových tras v obcích a městech a dostupnost veřejných sociálních a technických kompenzačních zařízení osobám se sníženou schopností pohybu.

V roce 2015 bylo do programu Bezbariérové obce podáno 13 žádostí o dotaci, které splnily základní formální náležitosti. Při kontrole věcných náležitostí předložených žádostí, bylo zjištěno, že žadatelé o dotaci u 2 akcí nepředložili doklad o schválení bezbariérové trasy obce Řídícím výborem NRPM. Proto u těchto akcí hodnotitelská komise nedoporučila přidělení dotace pro nesplnění základní podmínky podprogramu.

Hodnotitelská komise konstatovala, že je to poprvé, co požadavky akcí, které splnily formální náležitosti, převyšují disponibilní objem finančních prostředků, který činil pro rok 2015 14.361.710 Kč (předložené akce požadovaly při 50% výši dotace na celkových nákladech dotaci ve výši 17.762.932 Kč). V souladu s návrhem komise byla přiznána dotace 11 akcím, která v součtu činila 14.361.710 Kč. Během realizace projektů odstoupil jeden žadatel od realizace projektu a dotaci (ve výši 2.710.621 Kč) nevyčerpal. Ostatní financované projekty plně vyčerply přidělenou dotaci. Do konce února 2016 bude ukončeno 9 akcí. Zbývající 1 akce („Euroklíč v ČR 2015“) bude dokončena během tohoto roku.

V roce 2015 se zástupce MMR účastnil všech jednání Řídícího výboru NRPM (22.06.2015 a 22.10.2015) i jednání Hodnotitelské komise tohoto programu (15.06.2015 a 26.11.2015).

Podprogram Odstraňování bariér v budovách domů s pečovatelskou službou a v budovách městských a obecních úřadů dotované akce v roce 2015

Identifikační číslo	Název projektu	Žadatel	Celkové náklady (Kč)	Dotace (Kč)
Podprogram Odstraňování bariér v budovách domů s pečovatelskou službou a v budovách městských a obecních úřadů (kód podprogramu 117D61200)				
117D612000060	Bezbariérový přístup prostor MŠ, obecního úřadu, kulturního domu a jídelny I. etapa.	Obec Kateřinice	4.408.570	1.904.285
117D612000061	Město bez bariér, DPS Horní Slavkov	Město Horní Slavkov	2.898.087	1.101.273
117D612000062	Bezbariérové úpravy městského úřadu – přístavba výtahu, Hrádek nad Nisou	Město Hrádek nad Nisou	1.806.499	686.470
117D612000063	Bezbariérový vstup na městský úřad v Týnci nad Sázavou	Město Týnec nad Sázavou	2.231.124	847.827
117D612000064	Přístavba výtahu ke stávající budově domu s pečovatelskou službou	Město Blovice	1.726.616	656.114
117D612000065	Bezbariérovost areálu domů s pečovatelskou službou Šternberk, bezbariérový přístup objektu Uničovská 53	Město Šternberk	4.310.286	1.637.908
117D612000067	Stráž p.R., Městský úřad (bezbariérový přístup, výtah, vnitřní dispozice)	Město Stráž pod Ralskem	2.089.000	793.820
117D612000068	Zřízení bezbariérového vstupu do budovy č.p. 38, Luka nad Jihlavou	Městys Luka nad Jihlavou	356.683	135.540
117D612000069	Rekonstrukce výtahu v objektu MÚ Třebíč	Město Třebíč	1.092.164	415.023
Celkem			20.919.029	8.178.260

Podprogram Euroklíč (kód podprogramu 117D61300)				
117D613000005	Euroklíč v ČR 2015	Národní rada osob se zdravotním postižením ČR	4.687.155	4.123.380
Program Bezbariérové obce celkem (kód programu 117D610)			14.502.404	12.301.640

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

MPSV má své zástupce jak v Řídicím výboru NRPM, tak i v Hodnotitelské komisi. Všechny členky plní odpovědně konkrétní úkoly vyplývající z jejich začlenění do těchto struktur. V roce 2015 nebyl schválený žádný dílčí projekt, který by se týkal působnosti MPSV. Mimo dílčí projekty byla v roce 2015 v rámci kompletní rekonstrukce zajištěna bezbariérovost pracoviště Oblastního inspektorátu práce pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj v Olomouci, ul. Na Šibeníku. V rámci dotací pro přímo řízená centra sociálních služeb MPSV byla realizována rekonstrukce evakuačního výtahu v Centru sociálních služeb Brno Kociánka. V dotačním programu určeným pro rozvoj a obnovu materiálně technické základny sociálních služeb byly poskytovány finanční prostředky z rozpočtu MPSV v rámci podprogramu mobility a byly zrealizovány např. Zámeček Střelnice – přístavba výtahové šachty k budově A vč. instalace a montáže výtahu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MSP:

Zástupce odboru investičního se jako člen Řídicího výboru NRPM účastní jednání o schvalování záměrů bezbariérových tras. V Hodnotitelské komisi NRPM posuzuje zástupce odboru předložené návrhy akcí po odborné stránce, zda odpovídají platným předpisům bezbariérového užívání staveb a NRPM.

K naplnění Vládního plánu financování NRPM, který ukládá ústředním orgánům státní správy financovat z rozpočtových kapitol odstraňování bariér při vstupu do státních a veřejných institucí, je část prostředků průběžně přidělována na financování bezbariérových přístupů do budov soudů a státních zastupitelství. V roce 2015 bylo na tato opatření věnováno 8,749 mil. Kč. Byl dokončen výtah na OS Rakovník, v budově OS Nový Jičín byl instalován osobní výtah a bylo vybudováno několik bezbariérových přístupů či WC v budovách soudů. Další bezbariérová opatření jsou součástí realizace větších akcí, jejichž dokončení se posunulo do dalšího roku. Objektů, kde je řešena bezbariérovost pouze organizačním opatřením, zůstává v rezortu cca 90.

Akce realizované v rámci NRPM:

a) soudy

136V11300 0295	OS Rakovník – vybudování výtahu	1,929
136V11600 0126	OS Litoměřice – bezbariérové sociální zařízení	0,391
136V11600 0145	OS Ústí nad Labem – výměna výtahu	0,724
136V11800 0210	KS Brno – vybudování bezbariérového WC vč. rozšíření vnitřní svislé kanalizace	0,457
136V11900 0136	OS Opava – zřízení bezbariérového přístupu	0,633
136V11900 0143	OS Nový Jičín – osobní výtah a tiskové oddělení	3,448
136V11900 0158	OS Frýdek – Místek – výměna osobního výtahu	0,737
Celkem soudy v mil. Kč		8,359

b) státní zastupitelství

136V118 0196	OSZ Kroměříž – přemístění vchodu pro veřejnost	0,120
Celkem státní zastupitelství v mil. Kč		0,120

Celkové náklady na dokončená bezbariérová opatření a výtahy 8,479 mil. Kč

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

Realizované akce v roce 2015

- „NRPM – Karlovy Vary, ZŠ Poštovní – bezbariérové přístupy do objektů v areálu školy“ EDS 233D015001015 ve výši 2 397.004 Kč
- „NRPM – Přístavba výtahu v ZŠ Rousínov“ EDS 233D015001014 ve výši 2.090.472 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MV:

Usnesením vlády č. 568/2014 k Vládnímu plánu financování NRPM bylo ministru vnitra uloženo vyčlenit v daném období ve své rozpočtové kapitole finanční prostředky ve výši 10 mil. Kč ročně na zajištění úkolů tohoto Vládního plánu, konkrétně na zabezpečení odstraňování bariér v budovách policejních služeben (bod I/1/f přílohy usnesení).

Na odstraňování bariér v budovách zejména policejních služeben a oblastních archivů bylo v roce 2015 celkem vynaloženo cca 12 mil. Kč. V rámci těchto prostředků byly řešeny např. bezbariérové vstupy, výtahy a sociální zařízení. V roce 2015 bylo s těmito opatřeními zkolaudováno celkem 8 staveb.

Za účelem plnění tohoto úkolu bude u Policie ČR na léta 2016–2020 nově evidován program 014120 Rozvoj a obnova nemovitého majetku Policie ČR, který současně zabezpečí, aby výdaje na NRPM byly vykazovány za oblast programového financování samostatně. Současně ekonomický odbor MV zabezpečí na základě žádosti Policie ČR založení nové funkční oblasti sledování výdajů vztahujících se k NRPM. Policie ČR zajistí tyto finanční prostředky v rámci stanoveného limitu výdajů při každoroční přípravě rozpočtu na příslušný rozpočtový rok, a to i v případě, že dojde ke krácení tohoto limitu.

MV zastupují odpovědní pracovníci v Řídicím výboru a Hodnotitelské komisi NRPM.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZ:

V roce 2015 byly předloženy do dotačního programu dva doporučené projekty, a to projekt města Velvary a města Stráž pod Ralskem. První projekt se týkal vybudování bezbariérových ramp, vstupů a WC ve zdravotním středisku, druhý projekt vybudování výtahu v budově polikliniky. Oba projekty byly podpořeny ve výši požadavku. Spolupráce s VVZPO je naplňována účastí zástupců MZ v Řídicím výboru NRPM a v Hodnotitelské komisi. MZ též informuje zájemce o programu na svých webových stránkách.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

3.11 Zvýšit počet veřejných budov s evakuačními výtahy umožňujícími přepravu osobám s omezenou schopností pohybu a orientace.

Gestor: všechny resorty

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MF:

Viz opatření 1.3.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MD:

Výčet budov, kde byl instalován evakuační výtah umožňující přepravu osob s omezenou schopností pohybu a orientace v roce 2015:

1. Administrativní budova Ústí nad Labem, Vojtěšská č. p. 856/2 (zprovozněn nový výtah, původní byl v důsledku povodní cca dva roky mimo provoz);
2. žst. Havlíčkův Brod (instalovány 4 výtahy zajišťující bezbariérový přístup – na přístupu do výpravní budovy, na 2., 3. a 4. nástupiště);
3. žst. Horažďovice předměstí (2 výtahy zajišťující bezbariérový přístup na nástupiště);
4. žst. Strakonice (2 výtahy zajišťující bezbariérový přístup na nástupiště);
5. žst. Soběslav (2 výtahy zajišťující bezbariérový přístup na nástupiště);
6. žst. Týniště nad Orlicí (instalovány 3 výtahy zajišťující bezbariérový přístup na nástupiště);
7. žst. Český Těšín (instalovány 3 výtahy zajišťující bezbariérový přístup na 2., 3. a 4. nástupiště);
8. žst. Český Brod (instalovány 3 výtahy zajišťující bezbariérový přístup);
9. žst. Úvaly (instalovány 2 výtahy zajišťující bezbariérový přístup);
10. Letiště Praha, a.s. jako provozovatel objektů ve vlastnictví spol. Český Aeroholding, a.s., v roce 2015 instalovalo jeden výtah v Terminálu 1 (prst B).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MK:

Na památkových objektech ve správě NPÚ doposud nelze využít všech možností, které jsou v současnosti pro zpřístupnění památkových objektů osobám se zdravotním postižením potenciálně k dispozici. Omezení jsou dána mnoha faktory – technický stav objektu, podmínky památkové ochrany, vysoké finanční náklady podobných opatření atp.

V roce 2015 byl na státním hradu Grabštejn zprovozněn výtah pro imobilní osoby. Ve státním zámku Litomyšl byl instalován pásový schodolez a vyroben speciální invalidní vozík.

Vzhledem k tomu, že kulturní objekty jsou většinou v historických budovách, je řešení bezbariérové přístupnosti problém a evakuační výtahy lze budovat pouze tam, kde to architektonické řešení umožní. Např. v objektu Knihovny a tiskárny pro nevidomé K. M. Macana, Ve Smečkách 602/15, Praha 1 byl v roce 2015 nainstalován nový osobní trakční výtah TOV 320 kg. Navržené řešení je v souladu s vyhláškou č. 268/2009 Sb. o obecných technických požadavcích na výstavbu, ve znění pozdějších předpisů. Toto řešení není v souladu s vyhláškou č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb, ve znění pozdějších předpisů. Vzhledem k tomu, že se jedná o změnu stavby a rozměry výtahové šachty jsou limitovány stávající dispozicí budovy a tuto šachtu nelze rozměrově vzhledem k dispozici a konstrukci budovy zvětšit, nelze zajistit velikost výtahové kabiny splňující takové užívání.

V roce 2015 Husitské muzeum v Táboře instalovalo nový výtah ve Smrčkově domě v Soběslavi. Národní galerie v Praze rekonstruovala výtah ve Veletržním paláci v Praze.

MK navíc podporuje projekty v rámci programu 13421 – Rozvoj a obnova materiálně technické základy regionálních kulturních zařízení, podprogramu 134D21500 Program mobility v roce 2015. V roce 2015 byly takto podpořeny výstavby bezbariérové rampy (Kulturní dům Čelákovice) nebo šikmé zdvihací plošiny (Muzeum Stráž pod Ralskem, Kulturní středisko Horní Slavkov). Nový bezbariérový výtah byl vybudován v kulturním středisku v Domažlicích a výtahová kabina se třemi stanicemi a nástupišti v obecní knihovně a galerii v Násedlovicích.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MMR:

MMR v roce 2015 neprovádělo žádnou novostavbu. V rámci přípravy projektové dokumentace pro stavební úpravy budovy AVI se plánuje zajistit bezbariérový přístup a instalace svislé zdvihací plošiny. Po konzultaci s výrobcem plošina splňuje požadavek, umožnění v případě výpadu sjetí plošiny do 1. NP. Ovšem nikoli automaticky, ale pomocí standardně instalovaného tlačítka, po jehož stisknutí klesne tlak ve zdvihacím zařízení a kabina pomalu sjede dolů. Kabina je klasicky přivolávána přivolávacím tlačítkem. Je akceptováno, že plošina nemá automatické dveře. Kabina plošiny bude vybavena ve smyslu vyhlášky č. 398/2009 Sb. s úpravami dle řešení podle odstavců týkajících se použití svislé zdvihací plošiny s uzavřenou dráhou. Plošina bude odpovídat příslušné normě ČSN EN

81-41 a v dokumentaci skutečného provedení se ve zprávě požárně bezpečnostního řešení stavby opraví číslo normy, podle které plošina bude vybavena požadovanými piktogramy zakazující její použití jako evakuačního výtahu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MO:

Ve všech veřejných budovách, které jsou ve správě Vojenského lázeňského a rekreačního zařízení, p.o., již byly evakuační výtahy vybudovány. U budovy rezortního orgánu sociálního zabezpečení je počítáno s úpravou při jeho přestěhování do nových prostor.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MPO:

MPO plánuje vybavit své sídlo v budově Na Františku uvedeným evakuačním výtahem v roce 2016.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

V dotačním programu určeném na rozvoj a obnovu materiálně technické základny sociálních služeb byly poskytnuty finanční prostředky v rámci podprogramu podpora mobility a zrealizovány např.

- Zámeček Střelice – přístavba výtahové šachty k budově A vč. instalace a montáže výtahu (1.701.000 Kč),
- Zpřístupnění prostor mezigeneračního centra TOTEM – RDC uživatelům se zdravotním postižením (735.000 Kč),
- Charita Zábřeh – vybudování výtahu – Valová 9, Zábřeh (1.400.000 Kč).

Pro přímo řízená centra sociálních služeb MPSV byly vyčleněny prostředky na rekonstrukci evakuačních výtahů v CSS Brno Kociánka, pavilon C ve výši 4.189.000 Kč a pavilon G za 2 mil. Kč.

V rámci jednotlivých programů MPSV určených pro organizační složky jsou rovněž realizovány výtahy (např. Úřad práce ČR Děčín v rámci komplexní rekonstrukce budovy) a pořizovány zvedací plošiny pro bezbariérový přístup do budovy (Úřad práce ČR Podbořany a Úřad práce ČR Žatec).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MSP:

Stavební úřad vězeňské služby za rok 2015 neneviduje ani jedno podání s žádostí o stavební povolení pro evakuační výtah umožňující přepravu osobám s omezenou schopností pohybu a orientace v objektech Vězeňské služby ČR.

V současné době nebyly vůči investičnímu odboru uplatněny ze strany justičních složek žádné požadavky na vybudování evakuačních výtahů. Vzhledem k výrazně vyšší ceně evakuačních výtahů a omezeným finančním prostředkům je věnována zvýšená pozornost provádění rekonstrukcí stávajících výtahů dle platných předpisů pro využívání osobami se sníženou pohyblivostí. Při přípravě výstavby nových justičních areálů (např. Krajského soudu v Ústí nad Labem) bude zabezpečeno vybudování evakuačních výtahů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

V budově A – Rohanský palác bylo uvažováno o přístavbě venkovního výtahu. V návaznosti na neúměrné finanční náklady a komplikace s NPÚ byla akce zrušena.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je částečně plněn.

PLNĚNÍ MV:

V roce 2015 nebyly v rámci MV ani Policie ČR realizované žádné stavební akce související s opatřením 3.11. Přeprava osob s omezenou schopností pohybu je v této fázi řešena budováním přístupových ramp a úpravou bezbariérových vstupů do objektů MV a služeben Policie ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MZ:

V současné době jsou ve všech organizacích v působnosti MZ při výstavbě a rekonstrukcích požadavky na bezbariérové užívání staveb respektovány. Toto opatření předpokládá tak, jak je koncipováno, samostatné sledování počtu rekonstrukcí/výstavby položky „výtahy“ za roční období. Tento údaj nelze z hlediska odboru investiční výstavby jednoznačně za dané období konkretizovat. Rekonstrukce výtahů jsou často součástí rekonstrukcí celých budov zdravotnických zařízení, příp. zařízení v působnosti MZ, ale položka „výtahy“ nebyla nikdy samostatně vykazována, ani nebývá závazným parametrem investičních akcí. Z tohoto důvodu lze uvést pouze investiční akce, které věcně v názvu položku „výtah“ obsahují. Realizovány a ukončeny byly v roce 2015 investiční akce uvedené v tabulce níže. V širší souvislosti lze rovněž konstatovat, že zdravotnická zařízení i příspěvkové organizace MZ mohou rekonstrukce výtahů realizovat z vlastních prostředků; o těchto rekonstrukcích není MZ informováno.

Výtahy s ukončenou realizací v roce 2015

Identifikační číslo akce	Organizace	Název akce	Celkové náklady v Kč	Od	Do
235V11A00901	Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, Šrobárova 50, 100 34 Praha 10	FNKV Praha – výtahy pro jednotlivé pavilony	3.068.560,00	01.04.2014	30.06.2015
235V132001104	Psychiatrická nemocnice v Opavě, Olomoucká 305/88, 746 01 Opava – Předměstí	PN Opava – přístavby evak. lůžk. výtahů pavilon č. 18 a č. 19	5.464.826,00	18.09.2014	31.12.2015
235V132001112	Dětská psychiatrická nemocnice Opařany, 391 61, Opařany 121	DPN Opařany – instalace osobního výtahu	968.000,00	19.09.2014	30.09.2015
235V322001026	Všeobecná fakultní nemocnice, U Nemocnice 2, 128 08 Praha 2	VFN Praha – III. interní klinika – výtah	1.558.954,00	2013	31.12.2015
235V322001203	Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé, Košumberk 80, 538 54 Luže	HL Luže Košumberk – zřízení výtahu pro imobilní pacienty do ambulancí v čp. 68	2.157.658,69	01.08.2015	31.08.2015
235V322001201	Psychiatrická nemocnice v Opavě, Olomoucká 305/88, 746 01 Opava – Předměstí	PN Opava – přístavba lůžkového výtahu pro imobilní pacienty pavilonu 22	3.592.677,08	23.06.2015	31.08.2015

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZE:

Do budov ve vlastnictví MZe nebyl v roce 2015 instalován žádný výtah.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MZV:

V roce 2015 nebyl uveden do provozu žádný nový evakuační výtah pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace. V sídle MZV, Černínském paláci na Loretánském náměstí, je k dispozici jeden vstup pro osoby s omezenou schopností pohybu, bezbariérové WC a dva osobní výtahy, které splňují

požadavky na přepravu osob se zdravotním postižením, stanovené vyhláškou č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb, ve znění pozdějších předpisů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MŽP:

MŽP v roce 2016 zrealizuje veřejnou zakázku na výměnu stávajících výtahů za výtahy evakuační. Předpokládaná doba zahájení provozu evakuačních výtahů v objektu je 1. polovina roku 2017.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

3.12 Pokračovat v odstraňování bariér ve věznicích, aby byly přístupné osobám s omezenou schopností pohybu a orientace pro vykonání návštěv vězňených osob, a také odstraňovat překážky bránící účasti vězňených osob ve výchovném a vzdělávacím procesu, přístupu ke kultuře, případně i sportu.

Gestor: MSP – Vězeňská služba ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MSP:

Vězeňská služba ČR průběžně pokračuje v odstraňování bariér tak, aby její prostory byly plně přístupné osobám s omezenou pohyblivostí. Generální ředitelství Vězeňské služby ČR je již plošinou plně vybaveno, organizační jednotky Vězeňské služby ČR (věznice a vazební věznice) postupují průběžně podle jejich investičních možností a přijatých investičních plánů, některé organizační jednotky Vězeňské služby ČR již mají bezbariérový přístup realizován.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

3.13 Vybavovat veřejné budovy a další veřejně přístupná zařízení vizuální signalizací pro neslyšící osoby dle zásady – co je slyšet, musí být i ve viditelné formě (informační panely, kde bude aktuální sdělení, které je hlášeno rozhlasem, požární alarmy se světelnou signalizací, výtahy s viditelnou komunikací apod.), tyto informace také uvádět ve snadno srozumitelné formě (např. ve formě piktogramů).

Gestor: všechny resorty

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MF:

Viz opatření 1.3.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MD:

K uvedenému opatření uvádíme následující výčet provedených úprav v roce 2015 (informační tabule, orientační systém – ve formě piktogramů, požární alarmy se světelnou signalizací, výtahy s viditelnou komunikací apod.):

1. Žst. Havlíčkův Brod:

- digitální hlasové majáčky,
- rozhlasové zařízení,
- informační zařízení, na jehož panelech jsou znázorněna také čísla kolejí,
- piktogramy (směry východu, tabule s označením výtahu, tabule s označením nástupišť, tabule s označením směru příchodu na 2., 3. a 4. nástupiště, tabule s označením bezbariérového příchodu na 2., 3. a 4. nástupiště, tabule s označením směru postupu v podchodu pro cestující, tabule s označením výpravní budovy a východu z 1. a 5. nástupiště);

2. trať Břeclav – Brno

- V rámci stavby dálkově ovládaného zabezpečovacího zařízení Břeclav – Brno byly v ŽST Lanžhot, ŽST Podivín, ŽST Zaječí, ŽST Šakvice, ŽST Vranovice, ŽST Hrušovany u Brna a ŽST Modřice doplněny informační tabule firmy Elektročas se systémem AKIS (akustický informační systém). Zvukový hlásič AKIS je určen pro čtení textu informační tabule na vyžádání – dálkovým ovladačem,
  - Na PZS (přejezdové zařízení světelné) v km 102,242 (P3626) trati Retz – Znojmo st.hr. – Okříšky a PZS v km 6,006 (P 7179) trati Nezamyslice – Brno hl.n. doplněna signalizace pro nevidomé;
3. zast. Znojmo nemocnice – informační zařízení, tabule (piktogramy) s označením nové zastávky, směrů jízd a přístupů;
  4. zast. Brno-Řečkovice – tabule (piktogramy) s označením směru bezbariérového přístupu na nástupiště;
  5. žst. Horažďovice předm. – 2 výtahy s viditelnou komunikací, 7 ks informačních tabulí na nástupišti a 1 ks monitor ve vestibulu, orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů;
  6. žst. Janovice – 1 ks informační tabule, orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů;
  7. žst. Nýrsko – 1 ks informační tabule, orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů;
  8. žst. Zelená Lhota – 1 ks monitor, orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů;
  9. žst. Hamry Hojsova Stráž – 1 ks monitor, orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů;
  10. žst. Špičák – 1 ks informační tabule, orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů;
  11. Železná Ruda centrum – 1 ks informační tabule, orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů;
  12. žst. Ž. Ruda – Alžbětín – 1 ks informační tabule, orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů;
  13. žst. Strakonice – 2 ks výtahů s viditelnou komunikací, 17 ks informačních tabulí, orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů;
  14. žst. Soběslav – 2 výtahy s viditelnou komunikací, 8 ks informačních tabulí, orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů;
  15. žst. Sudoměřice u Tábora – 3 ks informačních tabulí, orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů;
  16. žst. Chotoviny – 3 ks informačních tabulí;
  17. zastávka Řípec – Dráčov – 2 ks informačních tabulí, orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů;
  18. žst. Veselí nad Lužnicí – 21 ks informačních tabulí;
  19. zastávka Veselí nad Lužnicí – 2 ks informačních tabulí;
  20. žst. Dynín – 1 ks informační tabule;
  21. žst. Horusice – orientační systém železniční stanice ve formě piktogramů;
  22. žst. Ústí nad Orlicí - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
  23. žst. Týniště nad Orlicí - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
  24. zast. Opatovice nad Labem - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
  25. žst. Stěblová - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
  26. zast. Čeperka - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
  27. žst. Rychnov nad Kněžnou - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
  28. žst. Liberec – 2. nástupiště - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
  29. zast. Liberec – Rochlice - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
  30. zast. Vesec u Liberce - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
  31. zast. Vratislavice nad Nisou - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;

32. žst. Jablonec nad Nisou - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
33. zast. Jablonec nad Nisou – centrum - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
34. Jablonec nad Nisou – zastávka - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
35. zast. Nová Ves nad Nisou - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
36. zast. Jablonecké Paseky - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
37. zast. Lučany nad Nisou - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
38. zast. Smržovka - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
39. zast. Smržovka střed - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
40. zast. Plavy - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
41. zast. Smržovka dolní nádraží - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
42. zast. Tanvald zastávka - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
43. zast. Tanvald - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
44. zast. Harrachov - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
45. zast. Novina - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
46. zast. Kryštofovo Údolí - vloženy prvky dle vyhlášky č. 398/2009 a to včetně rozhlasového zařízení;
47. žst. Kunčice pod Ondřejníkem – požární alarm s vizualizací nade dveřmi stavební ústředny, majáčky pro nevidomé.

Ředitelství vodních cest ČR: Přístaviště malých plavidel i osobní vodní dopravy nejsou vybavena akustickým informačním systémem, případné pokyny uživatelům dává příležitostně přítomná obsluha osobně. Provozní pokyny jsou k dispozici na informačních panelech. Důraz je kladen na aplikaci piktogramů, s cílem zajistit také srozumitelné provedení pro cizojazyčné uživatele. V přístavech Petrov a Hluboká nad Vltavou zprovozněných v roce 2015 bylo v rámci výstavby instalováno jak akustické zařízení pro provozní pokyny obsluhy přístavu, tak i digitální textové panely prezentující pokyny vizuální formou.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MK:

V interiérech památkových objektů, které má ve správě NPÚ, pohyb veřejnosti zajišťuje NPÚ v naprosté většině případů pouze v organizovaných skupinách pod dohledem průvodce. S ohledem na tuto skutečnost jsou veškeré případné informace ve smyslu požární ochrany, bezpečnosti osob, informace pro neslyšící atp. předávány právě tímto průvodcem. Dále je třeba konstatovat, že žádné akustické signály či bezpečnostní informace akustickou formou na památkových objektech NPÚ nepodává. Jedinou výjimkou je hrad Šternberk, kde je v rámci jedné prohlídkové trasy, kterou návštěvníci procházejí bez průvodce, instalován evakuační rozhlas s vizuální navigací pro neslyšící.

NPÚ se současně snaží připravovat speciální edukační aktivity zaměřené na návštěvníky se zdravotním postižením, a to včetně neslyšících. V kroměřížských zahradách např. neslyšícím návštěvníkům NPÚ půjčuje tablety se samoobslužným průvodcem pro neslyšící (s upravenými texty a videonahrávkami ve znakovém jazyce).

Dále mezi hlavními úkoly stanovenými generální ředitelkou NPÚ je pro rok 2016 stanoveno rovněž zpracování grafického manuálu jednotného vizuálního stylu informačního systému ve spravovaných památkových objektech (vstupní informační tabule, navigační systém uvnitř památkových objektů, označení provozních prostor atd.).

Pokud se týká administrativních budov NPÚ, tyto jsou vybaveny standardními bezpečnostními piktogramy za účelem naplnění povinností v rámci zajištění bezpečnosti osob (např. únikové cesty

apod.). Ve většině budov je pak přijímání návštěv organizačně stanoveno tak, že veškeré návštěvy se po budovách pohybují jen v doprovodu zaměstnance. Rozhlas NPÚ v těchto budovách nevyužívá.

Národní ústav lidové kultury ve Strážnici, příspěvková organizace MK, má ve svém sídle v objektu zámku výtah s vizuální signalizací (viditelný je ukazatel směru jízdy nahoru/dolů a signál čísel jednotlivých pater). Návštěvníci se v objektu zámku pohybují v doprovodu průvodce.

V Národním divadle se lidé se zrakovým postižením informují pomocí rozhlasu ovládaného ve vrátnici, případně z pultu inspicienta. Lidé se sluchovým postižením jsou informováni ve vstupu pro zaměstnance, kde je situována nástěnka s důležitými informacemi. V hledišti jsou tito diváci informováni pomocí smyčky, která je zapnutá během představení. V případě Nové scény jsou informováni v prostoru před výtahem a to na každém patře v hledištní části, kde je situována nástěnka s důležitými informacemi. Všechny výtahy v areálu Národního divadla, jsou vybavené viditelnou signalizací.

Objekt Stavovského divadla je vybaven indukční smyčkou pro nedoslýchavé, která je v provozu po dobu každého představení. Podmínkou funkčnosti je, aby osoba měla běžné naslouchátko, bez naslouchátka nelze zařízení využít, naslouchátko nezapůjčujeme. Veškeré informace (bezpečnostního i jiného charakteru), které obdrží diváci v hledišti, jsou přenášeny indukční smyčkou. Pokud jde o požární alarmy se světelnou signalizací, téměř každý prostor v objektu je vybaven v prostoru před vstupem nade dveřmi vizuální kontrolkou o nebezpečí požáru. Výtahy jsou vybaveny viditelnými popisky a piktogramy, nedisponují elektronickým vizualizačním displejem.

V budovách Státní opery jsou informace vyvěšovány v písemné podobě na informační nástěnky umístěné po budovách Státní opery.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MMR:

Stávající výtahy a zdvihací plošiny jsou již vybaveny standardní signalizací a příslušnými piktogramy. Do budoucna se plánuje rekonstrukce elektrické požární signalizace a elektronického zabezpečovacího systému v budově na Staroměstském náměstí, kde se bude s touto variantou již počítat.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MO:

Viz 3.11.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MPO:

V oblasti vizuální signalizace pro neslyšící osoby přistupuje MPO aktivně k průběžné výměně výtahů vybavených ovládacím panelem s potřebnou vizuální i akustickou signalizací polohy výtahu a směru jízdy. Rovněž v každé stanici výtahů bude akustický i vizuální ukazatel přivolávače. V roce 2016 bude čtyřmi výtahy s vizuální signalizací vybavena budova MPO Na Františku. S ohledem na skutečnost povinnosti pohybu cizích osob v budovách MPO výhradně s doprovodem zaměstnance nebo ostrahy objektů, je MPO připraveno k instalaci světelné signalizace požárních alarmů pouze na pracoviště vlastních zaměstnaných neslyšících osob v budovách vybavených požární signalizací. V současnosti takové osoby nejsou na MPO zaměstnány.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

Řešení uvedené problematiky nebylo prostřednictvím programů uplatňováno.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MSP:

MSP je vybaveno přehledným a průběžně aktualizovaným systémem informačních tabulí, podle kterých je možno se po objektu pohybovat.

Vězeňská služba ČR se od roku 2015 zabývá mapováním potřeb na vybavení svých budov vizuální signalizací i jiných prostředků pro eliminaci handicapu neslyšících, rovněž mapuje kumulaci neslyšících odsouzených osob s cílem umožnit jim zejména sledování televizních pořadů určených neslyšícím. Závěr analýz předpokládá Vězeňská služba ČR v průběhu roku 2016, poté budou potřeby popsány do projektů a předběžných investičních záměrů a po jejich odsouhlasení dojde k vysoutěžení a následné realizaci.

Vizuální signalizaci pro neslyšící je věnována pozornost při zpracování projektové dokumentace výstavby především nových budov soudů a státních zastupitelství. Jako problém se ukazuje situace, že ani organizace zastupující uvedenou skupinu občanů nemají ujasněny standardy tohoto vybavení budov v maximalistické ani minimalistické variantě. Tato situace neumožňuje konkrétní požadavky zpracovat do zadání přípravy a zpracování projektové dokumentace rekonstrukcí, nové výstavby nebo úpravy orientačních systémů budov.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

Vizuální signalizace je v budovách MŠMT instalována. O jejím umístění a dalších parametrech rozhoduje oddělení bezpečnostního ředitele MŠMT. Na základě požadavků je tato signalizace průběžně během roku doplňována.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MV:

V roce 2015 nebyly v objektech MV ani Policie ČR realizované žádné instalace vizuální signalizace pro neslyšící osoby.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MZ:

V této oblasti jsou nejen v organizacích v působnosti MZ, ale i v ostatních budovách zdravotnických zařízení, při výstavbě a rekonstrukcích, a to zejména výtahů, požadavky respektovány. Samostatně tento parametr není sledován a kvantifikován, proto nelze za roční období 2015 provést souhrnný přehled. Jako konkrétní příklad naplňování opatření uvádíme financování bezbariérové úpravy objektu polikliniky ve Stráži pod Ralskem v rámci dotačního Programu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením, podprogram „Mobilita pro všechny“. Obsluha nového výtahu bude prostřednictvím Braillova písma, vyčnívajících tlačítek, zvukových a hlasových signálů přizpůsobena potřebám nevidomých osob a světelnými signály pohybu výtahu potřebám neslyšících osob. Dalším příkladem je modernizace výtahového zařízení v Psychiatrické léčebně Šternberk, které bude nově obsahovat displej signalizující volbu stanic, pohyb a polohu výtahu. Součástí výtahu bude zařízení pro hlasovou komunikaci. V roce 2015 rekonstruované výtahy na Neurologické a Stomatologické klinice VFN v Praze jsou rovněž vybaveny pro orientaci osob s postižením zraku a sluchu (hlásiče pater a pohybu výtahu, světelný displej, označení tlačítek Braillovým písmem).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZE:

V budovách ve vlastnictví MZe není pro komunikaci používána světelná ani zvuková signalizace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MZV:

Při rekonstrukcích zastupitelských úřadů ČR byla v roce 2015 v rámci plnění NPPRP realizována následující plnění:

1. zbudováno a uvedeno do provozu bezbariérové WC v prostoru zastupitelského úřadu ČR Vídeň,
2. uveden do provozu bezbariérový přístup na konzulární oddělení zastupitelského úřadu ČR Paříž,
3. zřízen bezbariérový přístup na konzulární oddělení zastupitelského úřadu ČR Jerevan.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn. Informace se týká bezbariérových vstupů a WC, nikoli vizuální signalizace či uvádění informací ve snadno srozumitelné formě.

PLNĚNÍ MŽP:

Nově instalované výtahy v objektu ministerstva budou vybaveny světlenou signalizací pro viditelnou komunikaci pro neslyšící, tlačítka pater ve výtazích budou opatřena znaky Braillovy abecedy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

Cíl: Umožnit osobám se zdravotním postižením plné využívání veřejné osobní dopravy.

3.14 Provádět metodickou činnost vůči stavebním úřadům (Drážní úřad, Úřad civilního letectví) v oblasti technických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání dopravních staveb ve smyslu technických předpisů spadajících do kompetence Ministerstva dopravy.

Gestor: MD

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Jedním z průřezových úkolů v návaznosti na Dopravní politiku ČR je vytvářet podmínky pro fyzickou přístupnost k dopravě pro všechny skupiny obyvatelstva. Veškeré koncepční, rozhodovací, vyhodnocovací a metodické materiály, které má v kompetenci rezort dopravy, jsou z hlediska rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením přísně neutrální. MD pokračuje v aplikaci principu rovných šancí v návaznosti na realizaci systému opatření odstraňujících diskriminaci skupin obyvatelstva se specifickými potřebami. MD podporuje plné a rovné užívání všech lidských práv a základních svobod všem osobám se zdravotním postižením při kontrole a schvalování dokumentace staveb dopravní infrastruktury.

MD ve spolupráci s Ředitelstvím silnic a dálnic ČR zajišťuje bezbariérové užívání staveb dálnic a rychlostních silnic na místech, která jsou přístupná pěším, tedy zejména na plochách odpočívek a v prostoru hlásek tísňového volání.

V oblasti letecké dopravy došlo v rámci EU k významnému posílení a zajištění práv osob se zdravotním postižením přijetím nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006 ze dne 5. července 2006 o právech osob se zdravotním postižením a osob s omezenou schopností pohybu a orientace v letecké dopravě (české i anglické znění nařízení je k dispozici na stránkách MD v oblasti Letecká doprava pod odkazem Předpisy EU), které je účinné v celém svém rozsahu od 26. července 2008.

MD v rámci své kompetence k zajišťování péče o rozvoj a modernizaci dopravně významných vodních cest realizuje prostřednictvím. U vodní dopravy se jedná zejména o rozvoj osobní a rekreační vodní dopravy na hlavních vodních cestách i na vodních cestách regionálního významu. Při přípravě těchto

staveb se vždy počítá s takovým technickým řešením, které umožňuje mobilitu občanů se zdravotním postižením, omezenou schopností pohybu a orientace i rodin s dětmi.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

3.15 Ve své působnosti zajišťovat konzultační a poradenskou činnost v oblasti bezbariérového užívání dopravních staveb a dopravních prostředků.

Gestor: MD

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Státní fond dopravní infrastruktury nabízí možnost konzultací koncepcí, záměrů a návrhů dopravních řešení pro zvýšení bezpečnosti nemotorové dopravy jako úvodní pomoc při rozvaze investora, vycházející z místních podmínek, tedy především ze struktury veřejného prostoru, dopravního prostředí a požadavků na nová řešení. Řešené okruhy podnětů zahrnují předběžný odhad možného dopadu plánovaných změn s důrazem na bezpečnost a uživatelskou vlivnost pro všechny druhy dopravy, zejména základní požadavky na maximální bezbariérovost řešení, a také vyvážení modelů integrace x segregace pro vyšší bezpečnost všech účastníků dopravy. Význam a struktura dopravy v klidu pro dopravní prostředí, jeho prostupnost a bezpečnost (např. zúžení profilů a snížení dopravní rychlosti zvyšuje prostupnost a bezpečnost dopravního prostředí, parkující vozidla oddělí vyhrazené jízdní pruhy pro cyklisty apod.). (<http://www.sfdi.cz/poskytovani-prispevku/konzultace/>)

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

3.16 Při přípravě podkladů pro mezinárodní jednání, při kterých se stanovují právně závazné technické požadavky na přepravu osob se zdravotním postižením dopravními prostředky veřejné dopravy, spolupracovat a konzultovat specifické požadavky se zástupci hájícími zájmy osob se zdravotním postižením.

Gestor: MD

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Příprava podkladů pro mezinárodní jednání, při kterých se stanovují právně závazné technické požadavky na přepravu lidí se zdravotním postižením dopravními prostředky veřejné dopravy, je a bude vždy konzultována se zástupci hájícími práva a zájmy lidí se zdravotním postižením. Do gesce MD mimo jiné patří schvalování vozidel pro provoz na pozemních komunikacích, které se řídí ve státech EU shodnými právně závaznými technickými předpisy, kterými jsou směrnice/nařízení EU a předpisy Evropské hospodářské komise OSN. Genderová specifika potřeb zohledňuje požadavek na bezbariérový přístup do městských autobusů, který je formulován v předpise Evropské hospodářské komise OSN č. 107.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

3.17 V souladu s Koncepcí veřejné dopravy a plány dopravní obslužnosti států a krajů postupně navyšovat počet nově pořizovaných železničních vozů určených pro osobní přepravu, v rámci Operačního programu doprava 2014–2020 vytvořit samostatnou prioritu pro financování železničního vozového parku umožňující přístup a užívání osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace.

Gestor: MD

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Osobní modernizované vozy pořízené z prostředků ČD:

- řada Bdtee276 – 26 vozů – 219 mil. Kč,
- řada Bpdee231 – 7 vozů – 598 mil. Kč.

U obou řad se jedná o nové velkoprostorové uspořádání interiéru s vymezením prostoru pro přepravu osob s omezenou schopností pohybu nebo orientace.

Elektrické jednotky nízkopodlažní – bezbariérové z prostředků ČD, ROP a Operačního programu Doprava 1:

- 2 dvousystémové elektrické jednotky ř. 640 (3-voz) – 275 mil. Kč (40 % ROP),
- 2 dvousystémové elektrické jednotky ř. 650 (2-voz) – 226 mil. Kč (40 % ROP),
- 3 dvousystémové elektrické jednotky pro dálkovou dopravu ř. 660 (3-voz) – 526 mil. Kč (85 % Operační program Doprava, 15 % MD),
- 5 dvousystémových elektrických jednotek pro dálkovou dopravu ř. 661 (5-voz) – 1.240 mil. Kč (85 % Operační program Doprava, 15 % MD).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

3.18 V souladu s Akčním plánem rozvoje inteligentních dopravních systémů (ITS) v ČR do roku 2020 (s výhledem do roku 2050) věnovat pozornost problematice kosmických technologií z hlediska jejich využitelnosti pro podporu samostatného a bezpečného pohybu osob s omezenou schopností pohybu nebo orientace. Podporovat vývojové aktivity v této oblasti. V případech, kdy je využití těchto technologií již možné, podporovat jejich nasazení do praxe.

Gestor: MD

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Na základě Akčního plánu rozvoje inteligentních dopravních systémů (ITS) v ČR do roku 2020 (s výhledem do roku 2050) se zpracovává Implementační plán ITS. Cíle a opatření Akčního plánu rozvoje ITS budou naplňovány projektovými záměry ITS (obsažené v implementačním plánu), které budou postupně připravovány k realizaci. Implementační plán ITS je koncipován jako otevřený dokument, který bude do roku 2020 průběžně aktualizován a doplňován na základě dlouhodobého i krátkodobého plánování a programového výběru konkrétních projektových záměrů, resp. rozvojových projektů k financování. Hlavní roli při naplňování návazných opatření z cílů Akčního plánu rozvoje ITS mají podřízené organizace MD. Aktivity krajů a měst, které naplňují návazná opatření, nemohou být začleněny do Implementačního plánu ITS, jelikož pravomoc k realizaci těchto aktivit mají základní územní samosprávné celky a jsou hrazeny z rozpočtů krajů a měst.

Podpora samostatného a bezpečného pohybu osob s omezenou schopností pohybu nebo orientace je většinou v kompetenci obcí (zejména statutárních měst). V současné době v IROP vyhlášená výzva č. 22 „Telematika pro veřejnou dopravu“ v kapitole „Soulad projektu se strategií udržitelné mobility/dopravy“ výslovně uvádí: „Uveďte, se kterými dokumenty v oblasti dopravní politiky je projekt v souladu, uveďte jejich základní identifikaci (název, územní a časová působnost), případně také hypertextový odkaz na dokument na internetu.“ Mezi dokumenty je výslovně uveden také Akční plán rozvoje inteligentních dopravních systémů (ITS) v ČR do roku 2020 (s výhledem do roku 2050), který stanovuje následující systémové a průřezové technické opatření č. 9): Odstraňovat bariéry v přístupnosti osob se sníženou schopností orientace, mobility nebo komunikace k veřejné osobní dopravě podporou zavádění systémů pro zlepšení orientace a sloužící k navigaci v neznámém prostředí (přístupném veřejnosti).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

4. Mimořádné události a krizové situace

Oblast Mimořádné události a krizové situace navazuje na článek 11 Úmluvy Rizikové situace a humanitární krize, který se věnuje ochraně a bezpečnosti lidí se zdravotním postižením během mimořádných událostí a krizových situací.

Během těchto situací je důležité, aby každá osoba byla obeznámena předem, jak v takových chvílích postupovat či vůbec byla seznámena se současnou nastalou situací.

HZS ČR předával informace prostřednictvím besed a přednášek, na nichž často spolupracoval s organizacemi lidí se zdravotním postižením. Zároveň je ze zákona možné být zařazen do seznamu osob vedeným HZS ČR, na základě kterého mohou seznamem vedené osoby používat zvláštní způsob tísňového volání nebo mohou při své záchraně využívat zvláštní způsob zacházení.

Cíl: Zvýšit informovanost osob se zdravotním postižením v oblasti přípravy na mimořádné události a krizové situace a o způsobech ochrany.

4.1 Zapojit osoby se zdravotním postižením do systému ochrany obyvatelstva cestou zvýšení jejich informovanosti a schopnosti sebeochrany, např. organizací seminářů, besed a dalších aktivit zaměřených na problematiku ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí s důrazem na specifika a potřeby osob se zdravotním postižením.

Gestor: MV

Spolupráce: NRZP ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

• Hasičský záchranný sbor ČR

HZS ČR se věnoval zvýšení informovanosti a schopnosti sebeochrany osob se zdravotním postižením. Naplňoval tak nejen cíle dané NPPRP, ale i Konceptí ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030. Přípravu osob se zdravotním postižením realizovaly jednotlivé HZS krajů a probíhala napříč ČR. Nejčastější formou předávání informací byly besedy a přednášky. Vzhledem k mnoha typům zdravotního postižení jsou besedy s uvedenou skupinou vždy velmi specifické a předávané informace jsou vždy uzpůsobeny typu postižení. Např. u HZS Olomouckého kraje proběhla ve spolupráci s Uníí neslyšících beseda pro občany se sluchovým postižením, v rámci které byli účastníci mimo jiné seznámeni s možností registrace a využití tísňové linky pomocí SMS. U HZS Libereckého kraje proběhla ve spolupráci s organizací TyfloCentrum Liberec o.p.s. přednáška pro nevidomé spoluobčany. Zvláštní zřetel byl brán na to, aby se účastníci mohli detailně seznámit s vybavením hasiče i všemi pomůckami (např. požární hlásič, hasicí přístroj). U HZS Pardubického kraje proběhla v "chráněném bydlení" v Chrudimi a ve Slatiňanech a v budově o.p.s. CEDR v Pardubicích přednáška pro osoby s duševním onemocněním. Přednáška byla interaktivní za použití velkého množství obrázků a popisování dané situace. V roce 2015 tak bylo uskutečněno 35 akcí, kterých se zúčastnilo 801 osob.

Podle § 38 zákona č. 320/2015 Sb., o HZS ČR a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), ve znění pozdějších předpisů vede HZS ČR seznam osob, které používají zvláštní způsob tísňového volání nebo při jejich záchraně je nutno uplatnit zvláštní pravidla a postupy. O zařazení do seznamu osob může požádat osoba se zdravotním postižením nebo její zákonný zástupce. Součástí žádosti je souhlas se zpracováním osobních údajů osoby se zdravotním postižením v rozsahu jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození, adresa místa trvalého pobytu nebo adresa místa hlášeného pobytu na území České republiky, jde-li o cizince, popřípadě též adresa místa, kde se dlouhodobě zdržuje, a typ zdravotního postižení. Součástí žádosti je i telefonní číslo žadatele. Platnost souhlasu skončí vyřazením osoby ze seznamu osob. Na žádost osoby nebo jejího zákonného zástupce ji lze ze seznamu opět vyřadit. Žádost o zařazení a žádost o vyřazení ze seznamu osob lze podat písemně nebo osobně HZS kraje příslušnému podle místa trvalého pobytu osoby se zdravotním postižením. HZS a další základní složky IZS mohou využít údaje

obsažené v seznamu osob při příjmu tísňového volání, při provádění záchranných a likvidačních prací nebo při plnění úkolů ochrany obyvatelstva.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ NRZP ČR:

Dosud byla uskutečněna jedna schůzka s pracovníky MV bez konkrétního výsledku.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

5. Rovnost před zákonem

Opatření páté kapitoly jsou založena na článku 12 Úmluvy, který je zaměřen na rovnost před zákonem a ukládá povinnost uznání osob se zdravotním postižením jako subjektů práva a jejich právní způsobilosti ve všech oblastech života na rovnoprávném základě s ostatními.

Zákonem č. 384/2008 Sb., kterým byla provedena novela zákona o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob, byl definován komunikační prostředek – písemný záznam mluvené řeči. Jeho využití je vhodné pro ta jednání, u kterých je třeba zajistit maximální přesnost a srozumitelnost jejich obsahu. Pro tento účel byla vytvořena služba – simultánní přepis mluvené řeči. Je proto třeba usilovat o plné zavedení této služby do praxe, zejména při soudních jednáních. Stejně tak je třeba dbát na důsledné dodržování práva účastníka soudního řízení zvolit si komunikační systém dle své preference.

Dále je třeba se zaměřit na posilování právního vědomí zvláště zranitelných obětí trestných činů. K tomuto účelu slouží sekce „Informace pro oběti“ na internetových stránkách Policie ČR, dále formuláře s poučením, zákonem je stanoven i určitý rozsah ústního poučení.

S ohledem na změny, které přinesla novela občanského zákoníku z roku 2012, bylo uloženo MSp vypracovat analýzu, která se bude týkat práva osoby zahájit a jednat v soudním řízení o svéprávnosti, opatrovnictví nebo podpůrných opatření samostatně nebo prostřednictvím osoby, kterou si sama zvolí, a duplicity zastoupení osoby s omezením svéprávnosti. Závěrem analýzy bylo, že není třeba navrhnout legislativní změny.

Cíl: Zajistit osobám se zdravotním postižením takovou asistenci, aby mohly uplatnit svá práva ve všech oblastech života.

5.4 Pokračovat ve vytváření podmínek pro zajišťování simultánního přepisu mluvené řeči při soudních jednáních pro osoby se sluchovým postižením.

Gestor: MSP

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MSP:

MSp pokračuje ve vytváření podmínek pro zajišťování simultánního přepisu mluvené řeči při soudních jednáních pro osoby se sluchovým postižením. Již od roku 2009 je na soudech postupně nasazován systém přepisu mluvené řeči na text. Ten lze použít jak pro protokolaci, tak pro tvorbu rozhodnutí. V současnosti však není v justici příliš rozšířen. Důvodem je zejména nedořešená nepřesnost přepisu hlasu a absence integrace do informačních systémů. Nasazení pro všeobecnou podporu osob se zdravotním postižením je zatím zcela mimo možnosti této techniky.

Ve fázi strategického cíle je vytvoření informačního systému, který by umožňoval propojení písemného protokolu se zvukovým (zvukově obrazovým) záznamem. Použití obrazu v rámci jednání může podpořit komunikaci osobám s oslabeným sluchem.

V současnosti dále probíhá projekt na ozvučení a nahrávání v jednacích síních. V rámci tohoto projektu případně zlepšená akustika může pomoci osobám se slabším sluchem.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

5.5 V souladu se zákonem o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob důsledně dodržovat právo zvolit si preferovaný komunikační systém každého z účastníků soudního řízení, který je osobou neslyšící nebo hluchoslepou.

Gestor: MSP

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MSP:

Podpora osob neslyšících (nebo s kombinovaným postižením) by v rámci soudního řízení měla spočívat v akceptaci jimi zvoleného způsobu komunikace a jimi zvolených (vlastních) technických prostředků. To bývá individuální, každý je zvyklý na svou konkrétní techniku a svůj způsob komunikace. Na člověku s postižením nelze vyžadovat, aby se učil, navíc v obvykle stresující situaci, něco jiného. Velmi omezená řešení všeobecně použitelná (přepis hlasu na text) nejsou na odpovídající technické úrovni a ani v nejbližší budoucnosti to nelze očekávat. Řádově efektivnější, kvalitnější a pravděpodobně i příjemnější je personální asistence.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

5.6 Posilovat právní vědomí a poučení pro zvlášť zranitelné oběti trestných činů (zejména děti, ženy a senioři se zdravotním postižením), např. vytvořit odkazy na webu, informační karty s poučením pro oběti.

Gestor: MV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

• Policie ČR

V rámci trestního řízení jsou pro oběti a poškozené používány dva formuláře s poučením, a to protokol „**Poučení poškozeného – oběti trestného činu v trestním řízení**“, který obsahuje poučení podle ustanovení trestního řádu (zejména podle § 43 a 47 povinnost prokazatelně poškozeného seznámit s jeho právy a povinnostmi v trestním řízení a umožnit mu se k nim vyjádřit) a poučení podle zákona o obětech trestných činů (celkově tři strany A4) a „**Základní informace pro oběť trestného činu**“, kde je oběť volnou a srozumitelnou formou bez citování konkrétních ustanovení zákona seznámena se svými právy a dalším postupem (celkem dvě strany A4).

V rámci vyšetřování trestného činu a celého trestního řízení přichází oběť do kontaktu se všemi orgány činnými v trestním řízení (policie, státní zástupce, soud). Ve většině případů dochází k prvnímu kontaktu s policií. Z tohoto faktu vyplývá povinnost poučit oběť úplně o všech jejích právech, která je možné uplatnit u každého orgánu činného v trestním řízení. Poučení obětí neprobíhá pouze předáním formulářů, ale i ústním vysvětlováním, které lze opakovat. Oběti si odnášejí písemné poučení domů, mohou i opakovaně žádat o opětovné vysvětlení. Z důvodu omezené časové dotace nelze toto poučení dopodrobna rozebírat ústně, ale zákon stanoví, jaká poučení jsou nutná ústně provádět. Při proškolení policistů je apelováno nejen na to, co ukládá zákon o obětech trestných činů, ale i na jejich lidskost a empatii při jednání s jednotlivými oběťmi.

Každý poškozený, oběť trestného činu, obdrží vždy shodný formulář, ale při osobním jednání je uplatňován rozdílný přístup přiměřený jejich věku a schopnostem. Zákon o obětech trestných činů v § 3 stanoví pro všechny subjekty, které přicházejí do styku s obětí, povinnost postupovat vůči ní s přihlédnutím k jejímu věku, zdravotnímu stavu včetně psychického stavu, její rozumové vyspělosti a kulturní identitě tak, aby nedocházelo k druhotné újmě.

Podle zákona o obětech trestných činů je osoba, která je postižena fyzickým, mentálním nebo psychickým hendikepem nebo smyslovým poškozením, které ve spojení s různými překážkami může bránit plnému a účelnému uplatnění této osoby ve společnosti ve srovnání s ostatními jejími členy považována za **zvlášť zranitelnou oběť**, kterou je v trestním řízení nutné vyslyšet zvlášť citlivě. Je-li to možné, provádí v přípravném trestním řízení (policie, státní zástupce) výslech zvlášť zranitelné oběti osoba k tomu vyškolená. Výslech se provádí tak, aby nemusel být dále opakován a, pokud je nutné výslech opakovat, tak vyslychájcím je zpravidla ta samá osoba. To samé platí i pro podávání vysvětlení před zahájením trestního řízení.

Oběť má právo, aby ji k podání vysvětlení a k úkonům trestního řízení doprovázel **důvěrník**, o čemž musí být poučena. Aby mohl zasahovat do průběhu úkonu, musel by současně být i **zmocněncem** oběti podle trestního řádu.

V roce 2015 byla ze strany oddělení tisku a prevence Policejního prezidia ČR zřízena na stránce www.policie.cz sekce „Informace pro oběti“, kde oddělení vedoucího psychologa Policejního prezidia ČR shromáždilo informace, odkazy a rady pro oběti trestných činů (<http://www.policie.cz/obeti>).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

Cíl: Zajistit osobám s omezenou svéprávností v rámci občanskoprávního řízení přístup k soudnímu projednání záležitostí, které se jich dotýkají.

5.7 Provést analýzu týkající se

a) práva osoby zahájit a jednat samostatně nebo prostřednictvím osoby, kterou si sama zvolí, v soudním řízení, které se týká její svéprávnosti, opatrovnictví nebo podpůrných opatření;

b) duplicity zastoupení stanovené § 37 zákona o zvláštních řízeních soudních, podle kterého má nyní soud jmenovat posuzovanému opatrovníka i přesto, že si sám zvolil svého zmocněnce.

Na základě provedené analýzy navrhnout legislativní změny v této oblasti.

Gestor: MSP

Termín: 31. 12. 2015

PLNĚNÍ MSP:

Legislativní odbor v průběhu roku 2015 vyhodnotil právní úpravu ve vymezené oblasti. S ohledem na to jsme přesvědčeni, že právní úprava zastoupení v řízení o některých podpůrných opatřeních, v řízení o svéprávnosti a v řízení ve věcech opatrovnictví člověka je vyhovující a nevyžaduje změny. Obecně se aplikuje ustanovení § 22 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Nemůže-li fyzická osoba před soudem samostatně jednat, musí být zastoupena opatrovníkem. To, zda osoba nemůže před soudem samostatně jednat, je vždy třeba zkoumat v návaznosti na okolnosti jednotlivého případu.

Speciální je pak úprava u řízení o svéprávnosti (§ 37 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních), kdy se z důvodu zejména preventivní ochrany obligatorně vyžaduje opatrovník pro posuzovanou osobu. Ustanovení § 37 zákona o zvláštních řízeních soudních nelze považovat za nežádoucí duplicitu vyžadující legislativní úpravu. Instituty opatrovníka a zmocněnce mají rozdílnou povahu, obě osoby plní svou funkci principiálně odlišně. Zatímco zmocněnce si posuzovaný fakultativně volí, opatrovník je obligatorně jmenován soudem. S tím je též spojen fakt, že osobu zmocněnce soud zásadně nemůže ovlivnit na rozdíl od opatrovníka, kterého může odvolat.

V komentářové literatuře k zákonu o zvláštních řízeních soudních se k předmětnému ustanovení uvádí: „Soud ustanovuje posuzovanému opatrovníka pro řízení o svéprávnosti, nejde o hmotněprávního opatrovníka. Opatrovník má hájit zájem posuzovaného, není však vyloučeno, že posuzovaný důvěřuje jiné osobě (např. svému příbuznému nebo advokátovi) více, nebo naopak nedůvěřuje komukoliv, koho si sám nevybere. Má proto možnost zvolit si zmocněnce dle svého výběru sám. Tímto zmocněncem nemůže být navrhovatel nebo jiný účastník, neboť jejich zájmy by mohly být v rozporu se zájmy posuzovaného. Tato duplicita není na závadu, neboť umožňuje vynést na světlo určité záležitosti posuzovaného tam, kde by je opatrovník nebo zmocněnec neuvedl (tak pokud opatrovník nevykonává svou funkci pečlivě, opomenuté záležitosti nadnese zmocněnec; naopak pokud by zmocněnec jednal ve střetu zájmů, opatrovník na to poukáže.) Případný rozpor pak vyřeší soud a vypořádá se s ním v odůvodnění. Opatrovníkem může být jmenován dospělý člověk, způsobilý k právním úkonům, nebo právnická osoba (zpravidla v pozici veřejného opatrovníka). Nemůže se nicméně jednat o osobu, jejíž zájmy jsou v rozporu se zájmy posuzovaného. Stejně tak se nemůže jednat o osobu se vztahem k některému z účastníků nebo soudu – opatrovník je osobou, která má v řízení hájit práva a oprávněné zájmy účastníka, kterého zastupuje. Nelze očekávat, že podřízený pracovník soudu jako opatrovník účastníka řízení ve věci řešené tímto soudem bude brojit proti postupu a rozhodnutí soudu, a to i kdyby byl evidentně vadný (viz ÚS II. ÚS 303/05). (Svoboda, K., Tlášková, Š., Vlácil, D., Levý, J., Hromada, M. a kol.: Zákon o zvláštních řízeních soudních. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015; str. 86)

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

6. Nezávislý život

Šestá kapitola je postavena na článku 19 Úmluvy zabývající se nezávislým způsobem života osob se zdravotním postižením a jejich zapojením do společnosti.

K zajištění podmínek nezávislého způsobu života a začleňování do společnosti jsou pro osoby se zdravotním postižením mimořádně důležité sociální služby. Důraz je kladen zejména na poskytování takových služeb, které umožňují setrvání lidí se zdravotním postižením ve vlastním přirozeném domácím prostředí, tzn. především terénních sociálních služeb.

Dlouhotrvajícím úkolem je podpora transformace pobytových zařízení sociálních služeb. V rámci plnění tohoto opatření bylo podpořeno 132 zařízení. MPSV také připravuje projekt zaměřený na podporu transformace sociálních služeb a komunitních služeb Život jako každý jiný. Dále byla provedena analytická studie o změně financování sociálních služeb a byl vytvořen elektronický Systém pro agendu akreditací, který by měl přispět ke zvýšení kvality a dostupnosti akreditovaných vzdělávacích programů pro sociální pracovníky a pracovnice.

Pro samostatné bydlení je také třeba zajistit dostupnost upravitelných bytů umožňujících bezbariérové užívání, v roce 2015 byla podpořena výstavba 525 těchto bytů.

Cíl: Vytvářet podmínky pro to, aby osoby se zdravotním postižením mohly žít co nejvíce samostatně ve svém přirozeném domácím prostředí.

6.3 Do rámce investiční podpory sociálního bydlení zahrnout také podporu upravitelných bytů umožňujících bezbariérové užívání.

Gestor: MMR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MMR:

MMR každoročně poskytuje dotace na výstavbu nájemních bytů pro sociální bydlení podle podprogramu **Podpora výstavby podporovaných bytů**. Podprogram v roce 2015 obsahoval tři dotační tituly:

- **Pečovatelské byty** jsou určeny osobám starším 65 let a osobám se zdravotním postižením, jedná se o byty, které svými stavebně technickými parametry umožňují bydlení osob se sníženou soběstačností. Tzn., **všechny pečovatelské byty musejí být upravitelné a celý objekt s pečovatelskými byty musí splňovat technické parametry umožňující bezbariérové užívání staveb.**
- **Vstupní byty** jsou určeny osobám s nízkými příjmy a osobám žijícím v sociálně vyloučených romských lokalitách, rodinám s ohroženými dětmi a osobám s dalšími sociálními handicapy.
- **Komunitní dům seniorů** – bytové domy kombinující soukromé a sdílené prostory pro bydlení seniorů. Nájemní byty jsou určeny pro osoby ve věku 60 let a více, které prokáží, že jejich průměrný čistý měsíční příjem v období 12 kalendářních měsíců před uzavřením nájemní smlouvy nepřesáhl stanovený limit. Cílem výstavby Komunitních domů seniorů je zajištění sociálního nájemního bydlení pro osoby z cílové skupiny tak, aby došlo k uchování a prodloužení jejich soběstačnosti a nezávislosti, a současně aby byl umožněn komunitní způsob života na principu sousedské výpomoci. **Komunitní dům seniorů musí splňovat technické parametry bezbariérového užívání staveb. Stavebně technické uspořádání všech bytů v Komunitním domě seniorů splňuje technické požadavky upravitelného bytu.**

Tabulka ukazuje počty bytů, na jejichž výstavbu byla v roce 2015 poskytnuta dotace z kapitoly MMR, podprogram Podpora výstavby podporovaných bytů:

Podporované byty dotační titul	Počet zahájených bytů v daném roce	Celkové finanční prostředky na zahájené byty v Kč
Celkem		
Pečovatelský byt	192	121.484.679
Vstupní byt	190	104.943.652
Komunitní dům seniorů – počet bytových jednotek	333 bytových jednotek /21 domů	211.215.000

Dovolujeme si upozornit, že počty zahájených bytů v roce 2015 a finanční prostředky na jejich zahájení jsou pouze orientační. Dále upozorňujeme na to, že v případě podprogramu Podporované byty se nejedná o úpravy stávajících bytů, ale vznik nových nájemních bytů. Informace tedy obsahuje počty bytů, na jejichž vznik byla poskytnuta dotace, nikoliv počet provedených úprav.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

6.4 Pokračovat v podpoře transformace ústavních zařízení pro osoby se zdravotním postižením, včetně zařízení, kde dosud transformace těchto ústavů nezačala.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Proces transformace sociálních služeb probíhá v ČR od roku 2007. Za tu dobu je možné vidět už jasné výstupy a některé výsledky:

- v domovech pro osoby se zdravotním postižením žilo v roce 2015 v ČR 12.612 lidí (počet se postupně snižuje, např. v roce 2007 to bylo 16.638 lidí, vše včetně dětí)¹,
- analýza MPSV vydaná v roce 2013 uvádí, že z celkového počtu 639 registrovaných pobytových sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením jich 544 mělo ústavní charakter² – nově to bude možné porovnat s údaji za rok 2015 díky zahrnutí údaje o kapacitách ústavních služeb a sociálních služeb komunitního charakteru do Ročního výkazu o sociálních službách poskytovaných v zařízeních sociálních služeb za rok 2015 [Soc (MPSV) V 1-01],
- ze 473 ústavních zařízení bylo do 31.12.2015 díky transformaci uzavřeno 10; dále byla dokončena částečná transformace u 3 zařízení (opuštěny 4 objekty původně určené pro bydlení, 1 z nich je využíván jako nebytové prostory pro příslušenství služeb); navíc došlo k uzavření 1 ústavního zařízení, u kterého se ovšem nejedná o transformaci (proces nebyl řízen a většina uživatelů odešla do ústavních služeb); 1 ústavní zařízení by mělo být uzavřeno v prvním čtvrtletí roku 2016,
- od počátku podpory transformace zařízení sociálních služeb projekty MPSV přešlo z ústavních zařízení zapojených do těchto projektů 1.563 lidí se zdravotním postižením do běžného prostředí, z toho 255 do rodiny nebo vlastních domácností a dalších 1.308 do sociálních služeb komunitního charakteru.

Do procesu podpory transformace v ČR bylo průběžně zapojeno všech 14 krajů. Z toho 13 z nich bylo zapojeno intenzivně, také prostřednictvím účasti v projektu Transformace sociálních služeb. Zástupci Hlavního města Prahy se tohoto projektu neúčastnili, neboť to neumožňovala pravidla financování z Evropského sociálního fondu, nicméně byli přítomni na metodických setkáních MPSV, kde jedním z témat byla také transformace.

V současné době je transformace a deinstitucionalizace sociálních služeb zařazena do mnoha strategických dokumentů ČR. Mezi ty hlavní v oblasti sociálních služeb patří Národní strategie rozvoje sociálních služeb, a to jak pro rok 2015, tak pro léta 2016–2025. Oblast transformace sociálních

¹ Statistické ročenky MPSV za léta 2007 a 2014.

² Ústavní sociální služby v České republice (Přehled a charakteristika vybraných sociálních služeb), MPSV, 2013, viz www.trass.cz.

³ Viz http://www.trass.cz/archive_2015/1-trass7a.html a <http://www.trass.cz/index.php/transformace/zapojene-organizace/>

služeb je tedy řešena systémově společně s dalšími návaznými tématy v sociálních službách, se kterými velmi úzce souvisí. Financování je zajištěno obdobně jako v letech 2007–2015, tedy ze státního rozpočtu i strukturálních a investičních fondů Evropské unie.

Nástroje podpory, zapojená zařízení – alokované finanční prostředky

Forma podpory	Alokace	Doba čerpání	Využité (<i>schválené</i>) finanční prostředky a počet podpořených zařízení v transformaci
Grantové výzvy MPSV na podporu transformačních projektů a komunitních služeb a) 87 Podpora procesu transformace pobytových sociálních služeb b) C1 Podpora sociálních služeb komunitního typu vzniklých po transformaci c) D2 Podpora sociálních služeb komunitního typu vzniklých po transformaci	a) 70 mil. Kč b) 200 mil. Kč c) 40 mil. Kč	a) 2012–2015 b) 2014–2015 c) 2014–2015	a) 45 mil. Kč; 28 zařízení b) 25 mil. Kč; 7 zařízení c) 19,5 mil. Kč; 5 zařízení (2 zařízení stejná jako u C1)
Investiční podpora – Integrovaný operační program	1,3 mld. Kč	2009–2015	1,292 mld. Kč; 20 zařízení
Podpora transformace sociálních služeb (projekt MPSV)		2009–2013	136 mil.; 32 zařízení
Transformace sociálních služeb (projekt MPSV)		2013–2015	16 mil.; 40 zařízení

Ze státního rozpočtu jsou využívány prostředky zejména na dotace na poskytování sociálních služeb. Zde je i do budoucna plánováno uvádět v prioritách podporu terénních a ambulantních služeb, které umožňují život uživatelů služeb v jejich přirozeném prostředí, podporu pobytových služeb sociální péče realizujících kroky vedoucí k deinstitucionalizaci, stejně jako podporu sociálních služeb vzniklých či vznikajících v souvislosti s procesem transformace pobytových zařízení.

Z Evropských strukturálních a investičních fondů jsou pro investiční podporu skrze Integrovaný regionální operační program (spolufinancovaný z Evropského fondu pro regionální rozvoj) vyčleněny 2 mld. Kč. V roce 2015 byla vyhlášena výzva s číslem 7 a plánováno je vyhlášení další výzvy v roce 2016. Skrze Operační program Zaměstnanost (spolufinancovaný z Evropského sociálního fondu) budou prostředky na transformaci sociálních služeb využity pro projekty na národní i regionální úrovni, u kterých se jedná o projekty přímého přidělení. Na zvýšení kvality a udržitelnosti systému sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších navazujících služeb podporujících sociální začleňování pro kraje a na systémovou podporu transformace sociálních služeb pro MPSV je připravena 1 mld. Kč. Pro změny přímo v zařízeních jsou připraveny 2 výzvy s celkovou alokací 200 mil. Kč – jedna byla vyhlášena již v roce 2015 a druhá bude vyhlášena v roce 2017.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

6.5 Připravovat vězněné osoby s mentálním postižením a duševním onemocněním na jejich přechod do společnosti po ukončení výkonu trestu.

Gestor: MSP – Vězeňská služba ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MSP:

Vězeňská služba ČR se v přístupu k této skupině odsouzených řídí ustanovením § 70 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), a § 94 vyhlášky MSp č. 354/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“). Zákon i vyhláška definují, že ve vnitřním řádu věznice, zejména při volbě obsahu a forem programu zacházení, se přihlíží k závěrům odborného lékařského

posouzení a k nutnosti individuálního nebo skupinového terapeutického působení. Vyhláška pak umožňuje vykonávat trest ve specializovaných odděleních věznic (dále jen „SpO“) na základě doporučení psychologa nebo psychiatra.

V zákoně i ve vyhlášce se shodně hovoří o programech zacházení jako základní formě působení na odsouzeného. Podkladem pro program zacházení je komplexní zpráva, která shrnuje psychologické, pedagogické, sociální, případně lékařské posouzení odsouzeného. Programy zacházení pro odsouzené zahrnuté do výše uvedených skupin a oddělení jsou sestavovány vždy s ohledem k výsledkům a doporučením uvedeným v komplexní zprávě. Zákon i vyhláška ukládají, aby byly vytvářeny podmínky pro soběstačný život v souladu se zákonem. V případě skupiny odsouzených s poruchami duševními a poruchami chování je přizpůsoben program zacházení ve všech oblastech. Jednou z těchto oblastí je i příprava na život po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „VTOS“), kterou také u všech odsouzených upravuje zákon.

V současné době má Vězeňská služba ČR k dispozici 4 SpO pro odsouzené s mentálním postižením, 5 SpO pro odsouzené s duševním onemocněním a poruchami chování a 3 SpO s individuálním zacházením. Všichni odsouzení zařazení do SpO procházejí terapeuticko-výchovným programem, který je složen ze speciálně výchovných, vzdělávacích, pracovních i zájmových aktivit. Hlavním cílem výchovně terapeutické péče je minimalizovat následky prizonizace u jedinců s mentálním postižením, dbát na jejich ochranu před násilím ze strany spoluvězňů a v rámci přípravy na propuštění z VTOS posilování jejich sociálních kompetencí. Součástí SpO je i komunitní systém, který odsouzení dodržují. V této komunitě je důležitý režim, který má za úkol vést odsouzené k uvědomování si běžné reality, přizpůsobení se požadavkům většiny a přijetí určité zodpovědnosti.

Na výstup z VTOS jsou odsouzení připravováni prostřednictvím sociálního pracovníka, ale také spoluprací s kurátory, opatrovníky a dalšími stranami, s cílem zajistit nasměrování na další následnou zdravotnickou či sociální péči. Praxe ze samotných věznic ukazuje, že je vždy nutná změna hodnot, postojů, myšlení a chování odsouzených k sociálně žádoucím formám. Ne vždy se toto daří, stejně jako vést tyto odsouzené k náhledu na trestnou činnost, a tím přispívat k ochraně společnosti i jich samotných po jejich návratu do občanského života. V rámci speciálně výchovných aktivit jsou osoby zařazeny například do sociálně psychologického výcviku, muzikoterapie, arteterapie, pohybově-relaxačního programu, ergoterapie – šití, fototerapie apod. Jednou z oblastí směřující k přípravě na propuštění je vzdělávací oblast, např. skupinová socioterapie „Český jazyk a všeobecný přehled“. Ve věznici na Vinařce, kde je SpO, funguje v rámci Středního odborného učiliště i speciální třída pro tyto odsouzené. Odsouzení studium absolvují za pomoci Speciálně pedagogického centra. Výuka jim pomáhá strukturovat čas, zvyšovat gramotnost a připravovat se na život po VTOS. V roce 2015 bylo ve Věznici na Vinařce v tomto vzdělávání zařazeno 25 odsouzených ze SpO. Další součástí jsou takzvané sebeobslužné aktivity, při kterých dochází k upevňování návyků potřebných v každodenním životě. Například příprava jednoduchých jídel, stolování, starost o oblečení, základy etiky a společenského chování, vše s ohledem na mentální schopnosti jednotlivých odsouzených.

Všechny uvedené činnosti s touto skupinou vězňených osob jsou prioritou Vězeňské služby ČR při práci s touto skupinou odsouzených a pro zajištění potřebných činností v příslušných věznicích vytvořen stabilní tým odborných zaměstnanců. Důležitou roli sehrává sociální pracovník, který je v intenzivní součinnosti s opatrovníkem odsouzeného, intenzivní komunikaci se samotným odsouzeným k řešení jeho životní situací. Nejčastějším řešeným problémem je finanční zajištění a pracovní uplatnění po propuštění (nutné zajistit vhodnou rekvalifikaci a přehled volných pracovních míst dle nabídek Úřadu práce ČR), předcházení diskriminaci (seznámení odsouzeného s jeho právy a možnostmi pomoci), osobní mobilita (zabezpečení kompenzačních pomůcek) a podpora pozitivním sociálních vazeb. Role psychologů, terapeutů a pedagogů je směřována do krizových situací odsouzeného – individuální terapie, poradenství, stabilizace psychického stavu, posílení samostatnosti a sociálních kompetencí pro běžný život po propuštění. Současně jsou odsouzení vedeni k zodpovědnosti za užívání předepsané medikace a spolupráci s lékařem. V případě potřeby je osobám poskytnut zaškolený ošetřovatel. V náplni kontrolní činnosti Odboru výkonu vazby a trestu Generálního ředitelství Vězeňské služby ČR jsou kontroly a hodnocení uvedených oddělení a skupin odsouzených.

V roce 2015 bylo zapojeno do přípravy na propuštění 455 odsouzených s mentálním postižením a duševním onemocněním, z toho bylo 107 propuštěno.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

Cíl: Zajišťovat přístup ke službám poskytovaným v domácím prostředí, dalším podpůrným komunitním službám a rezidenčním službám.

6.7 V rámci strategických dokumentů podporovat takové sociální služby pro osoby se zdravotním postižením, které jim umožní setrvat v domácím prostředí, coby prevence proti jejich umístování v rezidenčních zařízeních (terénní služby pro jednotlivé cílové skupiny, zejména služby osobní asistence, pečovatelské, tlumočnické, průvodcovské a předčitatelské služby). Podporu zaměřit na dostatečné pokrytí celého území ČR včetně venkovských oblastí.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2015 vznikala Národní strategie rozvoje sociálních služeb pro roky 2015–2025. Jedná se o základní rámcový dokument sociální politiky ČR, který přináší střednědobý výhled v oblasti systému sociálních služeb v širším kontextu. Strategie obsahuje mimo jiné strategický cíl „Zajistit přechod od institucionálního modelu péče o osoby se zdravotním postižením k podpoře těchto osob v jejich přirozeném prostředí“. Jednotlivá opatření usilují o to, aby i uživatelé sociálních služeb žili ve svém domově a životem podle své vlastní volby tak, jak je to ve většinové společnosti běžné. Konkrétně jsou např. navržena opatření: „Podpořit kraje, obce a poskytovatele sociálních služeb v procesu zavádění sociálních služeb komunitního typu a snižování kapacit sociálních služeb ústavního charakteru“, „Nastavit čerpání finančních podpor z rozpočtu České republiky na deinstitucionalizaci a prevenci další institucionalizace sociálních služeb“ či „Zvýšit informovanost a znalosti o smyslu a cílech transformace“.

Na konci roku 2015 byla v rámci přípravy strategického dokumentu „Koncepce rodinné politiky“ navrhována opatření na podporu terénních sociálních služeb a neformálních pečovatelů. Konkrétně bylo navrženo posílení terénních služeb co do jejich dostupnosti, a zřízení institutu dlouhodobého ošetrového pro neformální pečovatele.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

6.8 Vypracovat a realizovat individuální projekt MPSV zaměřený na podporu transformace sociálních služeb a komunitních služeb. Jeho kontrola bude řízena dle nastavení ESF.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Projekt MPSV Transformace sociálních služeb byl ukončen k 31.12.2015. V roce 2015 byl již po věcné stránce připraven navazující projekt – Život jako každý jiný. Ten je v současné době upravován z pohledu projektového řízení a připravuje se na předložení. Předpokládáme předložení v první polovině roku 2016.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

Cíl: Zajišťovat financování sociálních služeb, které reflektují potřeby osob se zdravotním postižením.

6.9 Provést analytickou studii o změně financování sociálních služeb s cílem analyzovat zrušení dotačního řízení pro poskytovatele sociálních služeb. Analyzovat možnost financovat sociální služby prostřednictvím klientů nebo na základě veřejného pojištění.

Gestor: MPSV

Termín: 31. 12. 2015

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci individuálního projektu MPSV „Podpora procesů v sociálních službách“ byla dodavatelsky, prostřednictvím veřejné zakázky, realizována studie „Studie proveditelnosti: Výběr a zdůvodnění optimální varianty financování sociálních služeb v ČR“, jež byla zadavatelem (odbor sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení) akceptována v květnu 2015. V této studii byla prověřena možnost financování sociálních služeb formou povinného veřejného pojištění sociální péče. Předpokladem této formy financování služeb sociální péče (tedy i služeb pro osoby se zdravotním postižením) je zrušení financování formou dotačních titulů. Ve studii byla vyčíslena finanční náročnost zavedení této formy financování, jakož byly popsány i další kroky, jež je v rovině výzkumu, praxe a legislativy nutné podniknout k tomu, aby tato forma financování mohla být zavedena.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

Cíl: Podporovat vzdělávání a rozvoj pracovníků působících v systému sociálních služeb při poskytování podpory a pomoci osobám se zdravotním postižením.

6.12 Připravit systémový návrh pro plánování a rozvoj v oblasti kvalifikačních kurzů a akreditovaných kurzů celoživotního vzdělávání včetně stanovení priorit v oblasti vzdělávání.

Gestor: MPSV

Termín: 31. 12. 2015

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2015 byl vytvořen elektronický Systém pro agendu akreditací. Tento systém vznikl v rámci projektu „Podpora kvality v celoživotním a kvalifikačním vzdělávání zaměstnanců v sociálních službách“. Realizační tým projektu byl složený ze zástupců MPSV a Fondu dalšího vzdělávání, spolupracoval s odborníky z praxe (poskytovatelé sociálních služeb, vzdělavatelé, zástupci profesních sdružení, sociálních odborů krajských úřadů a univerzit), kteří vytvořili tzv. expertní skupinu. Smyslem projektu bylo najít koncepční, efektivní a dlouhodobě udržitelné řešení pro proces agendy akreditací, které povede ke zvýšení kvality a dostupnosti akreditovaných vzdělávacích programů. Systém je připraven k využití, předpokládaná doba spuštění aplikace je polovina roku 2016.

Ve vytvořeném systému budou přístupné interaktivní formuláře. Žadatelé o akreditaci tak budou využívat elektronický formulář a veškeré fáze schvalovacího a hodnotícího procesu budou probíhat prostřednictvím tohoto systému, čímž dojde ke zrychlení a zefektivnění celého procesu. V systému bude rovněž obsažen interaktivní katalog s aktuální nabídkou akreditovaných programů. Katalog usnadní poskytovatelům sociálních služeb i odborné veřejnosti výběr vhodného akreditovaného programu, o kterém budou v katalogu uvedeny komplexní informace. Dosud ministerstvo zveřejňuje seznam institucí v souboru ve formátu .pdf, což není uživatelsky přívětivé, nelze ani vyhledávat kurzy podle klíče (vzdělavatel, zaměření, místo apod.). Formát označení (např. SP = sociální pracovník, PC = kvalifikační kurz), včetně vysvětlivek a případných prioritizovaných oblastí, bude rovněž obsahovat webová aplikace. Systém pro agendu akreditací je také koncipován na zjišťování kvality vzdělávacích programů – k hodnocení kvality vzdělávacího programu a lektorů dojde na základě poskytnutých dat od vzdělavatelů (závěrečné zprávy...). Systém pro agendu akreditací je obsažen v návrhu novely zákona o sociálních službách.

V období od 01.01.2015 až 31.12.2015 bylo ministerstvem, v souladu s § 117a zákona o sociálních službách, akreditováno celkem 1.253 vzdělávacích programů, z toho 52 kvalifikačních kurzů pro pracovníky v sociálních službách dle § 116 odst. 5 zákona. Ve stejném období bylo ministerstvem akreditováno 56 vzdělávacích programů dalšího odborného vzdělávání pracovníků v oblasti sociálních služeb zaměřených na téma osob se zdravotním postižením, zejména vzdělávacích programů se zaměřením na tyto oblasti: komunikace, odborné poradenství, integrace lidí se zdravotním postižením, plánování a poskytování sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením, zaměstnávání osob se zdravotním postižením, problémové chování u osob se zdravotním postižením, vztahy, intimita a sexualita osob se zdravotním postižením, problematika individuálního plánování u osob s těžším postižením a interpersonální dovednosti.

V rámci projektu „Podpora kvality v celoživotním a kvalifikačním vzdělávání zaměstnanců v sociálních službách“ došlo také k aktualizaci Kvalifikačního kurzu pro pracovníky v sociálních službách. Stávající vymezení obsahu kvalifikačního kurzu je velmi stručné, obsahuje pouze názvy tematických oblastí bez detailnějšího popisu a časového vymezení jednotlivých oblastí. Toto definování ve svém důsledku vede k velké obsahové nejednotnosti předkládaných programů (každý vzdělavatel upřednostňuje jiné téma). Rovněž požadavky na lektora doposud nejsou jasněji vymezené. Mnozí vzdělavatelé předkládali k akreditaci programy lektorované pouze jednou osobou, což oprávněně vzbuzovalo nedůvěru z důvodů zajištění kvality vzdělávacího procesu vzhledem k šíři odborného rozsahu. V obsahu kvalifikačního kurzu není blíže vymezena odborná praxe, ani požadavky na závěrečnou zkoušku. K novelizaci kvalifikačního kurzu bylo nutné přistoupit i z toho důvodu, aby kompetence jeho absolventů splňovaly požadavek na univerzální uplatnitelnost v celé oblasti sociálních služeb. Nová podoba kvalifikačního kurzu je obsažena v návrhu novely zákona o sociálních službách.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

6.14 Podporovat vzdělávání pracovníků v sociálních službách a na obcích formou projektů financovaných z fondů EU.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Nejdůležitějšími projekty využívajícími podpory financování z fondů EU jsou rekvalifikační kurzy pro pracovníky v sociálních službách, které musí být v souladu se zákonem o sociálních službách.

Realizace individuálního projektu MPSV Projekt systémová podpora profesionálního výkonu sociální práce („Profíci I“), zaměřený na seberealizaci, posílení profesionalizace sociální práce, zvyšování kompetencí a prohlubování dovedností. Realizace workshopů, škol, mezinárodních seminářů a konferencí za účelem sdílení praxe domácích i zahraničních odborníků. Vydání publikací Sešitů sociální práce a Letáků sociální práce propagující dobrou praxi. Analýza výstupů ze všech setkání sociálních pracovníků s odborníky včetně zpětné evaluace ze stran účastníků. Realizace pilotního ověření vzdělávacího programu (navržený samotnými sociálními pracovníky) a vzdělávání sociálních pracovníků v metodách a technikách sociální práce v oblasti medializačních nástrojů a technik.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

6.15 Podporovat zázemí pro výkon sociální práce na obcích, zejména se zvláštním zřetelem na potřeby osob se zdravotním postižením.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Novelou zákona č. 254/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, bylo s účinností od 01.01.2015 umožněno formou účelové dotace

financování části sociální práce a koordinace poskytování sociálních služeb, které vykonávají krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou nebo přenesenou působností.

Cílem příspěvku na výkon sociální práce v přenesené působnosti je finanční pomoc při zajištění optimálních podmínek pro činnost sociálních pracovníků, a to jak po stránce personální na zajištění dostatečného počtu sociálních pracovníků (tedy na osobní výdaje související se stávající i optimalizovanou personální situací na úřadě), tak i po stránce provozní a hmotné. Jeho účelem je navýšení prostředků redistribuovaných z rozpočtu obce na výkon přenesené působnosti. Zájmem MPSV je zejména dosažení optimálního počtu sociálních pracovníků na území ČR.

V roce 2015 bylo v rámci dotačního titulu rozděleno 250 mil. Kč, o příspěvek na výkon sociální práce si přitom zažádaly všechny kraje, všechny obce s rozšířenou působností a celkem 147 obcí s pověřeným obecním úřadem. Celkem tedy ministerstvo obdrželo žádosti od 388 subjektů, v roce 2016 se předpokládá i díky intenzivnímu působení krajů ve spolupráci s ministerstvem další nárůst počtu žadatelů. Ve státním rozpočtu pro rok 2016 bylo alokováno na dotační titul 300 mil. Kč, které budou rozděleny v průběhu první poloviny letošního roku.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

7. Osobní mobilita

Podkladem pro vytvoření obsahu sedmé kapitoly je článek 20 Úmluvy, který podporuje přijímání opatření k zajištění osobní mobility osob se zdravotním postižením s maximální možnou mírou nezávislosti.

Kvalitu života a možnost integrace osob se zdravotním postižením do společnosti významně a pozitivně ovlivňuje používání různých druhů a typů vhodných pomůcek, které napomáhají nejen zlepšení sebeobsluhy, soběstačnosti a orientace, ale prostřednictvím kterých se tyto osoby mohou zúčastňovat různých forem vzdělávání nebo se zapojit do pracovního procesu. Nabídka pomůcek na našem trhu je srovnatelná s ostatními vyspělými evropskými zeměmi, je ale třeba podporovat jejich výrobu a další vývoj. Je také nezbytné zaměřit se na naplňování opatření, která zajistí osobám se zdravotním postižením finanční dostupnost těchto pomůcek.

Druhým cílem této oblasti je zvýšení bezpečnosti lidí se zdravotním postižením při pohybu na komunikacích, k čemuž slouží osvětové aktivity.

Cíl: Zajistit přístup ke kvalitním kompenzačním pomůckám, zdravotnickým prostředkům, podpůrným technologiím a k různým formám asistence a učinit je finančně dostupnými.

7.1 Dohlížet v rámci své působnosti na zajištění finanční dostupnosti zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

MZ průběžně monitoruje údaje o cenách, úhradách a dostupnosti zdravotnických prostředků, přičemž využívá informací poskytovaných jak zdravotními pojišťovnami, tak NRZP ČR. V rámci své agendy pak MZ řeší i konkrétní individuální dotazy a podněty.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

7.2 V rámci dotačních programů podporovat rozvoj půjčoven zdravotnických prostředků pro osoby se zdravotním postižením za účelem zlepšení jejich dostupnosti.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

Každoročně je MZ podporován projekt na zajištění individuální, včasné a systematicky vedené terénní nebo ambulantní rehabilitace vidění a poradenství v oblasti optických pomůcek pro občany s těžkým zrakovým postižením, a to včetně zapůjčení příslušných pomůcek.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

7.3 Dohlížet v rámci své působnosti na zajištění dostupnosti zvláštních pomůcek pro osoby se zdravotním postižením.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Dostupnost zvláštních pomůcek pro osoby se zdravotním postižením je zajištěna prostřednictvím dávků – příspěvku na zvláštní pomůcku dle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám

se zdravotním postižením. V roce 2015 nebyla realizována žádná úprava, která by tuto formu podpory nějak omezovala.

Jako významné vnímá MPSV sjednocování uplatňování právní úpravy v praxi, což může napomoci nejen jednotné aplikaci zákona, ale odvozeně i zajištění dostupnosti pomůcek v působnosti MPSV. Za tímto účelem proběhla v roce 2015 z úrovně MPSV analýza vybrané spisové dokumentace ve věci řízení o příspěvku na zvláštní pomůcku, a to pro účely metodické i koncepční úvahy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

7.4 Podporovat vývoj a výrobu kompenzačních pomůcek, zdravotnických prostředků a podpůrných technologií pro osoby se zdravotním postižením.

Gestor: MPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPO:

MPO v rámci řízení exportní strategie a služeb realizuje v rámci programu českých oficiálních účastí na veletrzích a výstavách v zahraničí také veletrhy zdravotnické techniky, kde je hlavním navrhovatelem akcí Asociace výrobců a dodavatelů zdravotnických prostředků. Samostatné expozice na zahraničních veletrzích jsou pro malé a střední zdravotnické firmy v ČR finančně nákladné, a proto využívají možnosti zúčastnit se veletrhu za podpory MPO. Zdravotnická technika vyráběná v ČR si proexportní podporu vzhledem ke své vysoké přidané hodnotě, vysoké náročnosti na kvalifikaci pracovníků a humánnímu poslání plně zaslouhuje.

V roce 2015 podpořilo MPO českou oficiální účast na mezinárodních veletrzích zdravotnické techniky v Dubaji ve Spojených arabských emirátech a v Ho Či Minově městě ve Vietnamu. Agentura CzechTrade podpořila českou účast na veletrhu MEDICA BELARUS v Minsku. Firmy, které se zúčastnily oficiálních účastí ČR v zahraničí nebo na podporovaných inomingových misích na tuzemských veletrzích a výstavách v ČR a mají ve svém výrobním programu vývoj a výrobu kompenzačních a rehabilitačních pomůcek pro osoby se zdravotním postižením: Linet s.r.o., Aries a.s., AUDY s.r.o., Compex s.r.o., Mediatrade s.r.o., LIPOELASTIC a.s., Petr Hrnčíř – Biomag.

Malí a střední podnikatelé rovněž mohou v rámci programu Technologie s pomocí dotace zakoupit potřebné technologické vybavení, především výrobní stroje, které mohou použít pro výrobu kompenzačních pomůcek a zdravotnických prostředků. Výzvy programu Technologie jsou vyhlašovány průběžně.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

Cíl: Zvýšit bezpečnost osob se zdravotním postižením při pohybu na komunikacích.

7.5 Prostřednictvím osvětové kampaně upozorňovat na bezpečnost osob s omezenou schopností pohybu a orientace jako účastníků silničního provozu.

Gestor: MD

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Olomoucký kraj – 3x přednáška v domě s pečovatelskou službou.

Karlovarský kraj – Divotvorný volant 06.06.2015, Nová Ves – akce pro občany s tělesným postižením – řidiče, přestavba vozidel.

Liberecký kraj – pro tento kraj nebyla organizována speciální akce pro občany se zdravotním postižením.

Moravskoslezský kraj – 19.–21.06.2015 zajištění dopravně výchovné akce motoristů se zdravotním postižením v Budišově nad Budišovkou. Účast: 40 lidí. Náplň: zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, AŠ, jízda zručnosti s vozidlem, Dopravní soutěž mladých cyklistů pro děti z praktických a speciálních škol.

Jihomoravský kraj – Dopravní soutěž mladých cyklistů pro speciální a praktické školy, Bezpečné cesty, akce pro neslyšící, 03.10.2015 v Jedovnicích, určeno pro děti a dospělé se zdravotním postižením.

Jihočeský kraj – pro tento kraj nebyla organizována speciální akce pro občany se zdravotním postižením.

Středočeský kraj – pro tento kraj nebyla organizována speciální akce pro občany se zdravotním postižením.

Pardubický kraj – 18.03.2015 veletrh sociálních služeb, Pardubice magistrát; dále přednáška ve základní škole speciální v Žamberku 20.03.2015.

Královéhradecký kraj – byly poskytnuty informační materiály a reflexní prostředky na akci pro lidi se sluchovým postižením.

Zlínský kraj – 03.02.2015 Beseda pro Naději Zlín (děti se zdravotním postižením; 15.04.2015 Beseda v základní škole speciální v Bystřici pod Hostýnem; 18.05.2015 Jízdy pro základní školu speciální a základní školu praktickou Zlín; 09.06.2015 Dopravně-výchovná akce v Domově se zvláštním režimem Návojná; 01.–02.10.2015 Celostátní finále Dopravní soutěže mladých cyklistů neslyšících Valašské Meziříčí.

Kraj Vysočina – přednáška pro občany s postižením zraku (slabozrakost), ve spolupráci s Policií ČR, zaměřeno na viditelnost a chodce, konala se v Havlíčkově Brodě v listopadu 2015.

Plzeňský kraj – 16.03.2015 Beseda pro seniory a občany s tělesným postižením – Domov pro seniory a Domov se zvláštním režimem Mirošov; 14.04.2015 Akce pro mládež se zdravotním postižením, Zvíkovecká kytička; 19.–21.06.2015 Akce pro občany s tělesným postižením – Bezpečně Jižním Plzeňskem – orientační automobilová soutěž; 13.10.2015 Beseda pro seniory a lidi se zdravotním postižením – Domov pro seniory Horažďovice; 12.12.2015 Akce Jízda za vánoční stromkem – spoluúčast na akci osob s tělesným postižením.

Ústecký kraj – pro tento kraj nebyla organizována speciální akce pro občany se zdravotním postižením.

Hl. m. Praha – leden – Přednáška pro občany se sluchovým postižením a přednáška pro občany se zrakovým postižením; duben – Bezpečné cesty, akce pro řidiče se sluchovým postižením; květen – Den s Terezou Maxovou – akce pro děti z dětských domovů (2x); prosinec – přednášky na ZŠ pro žáky se sluchovým postižením (3x).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

8. Přístupnost informací a veřejných služeb

Článek 21 Úmluvy Svoboda projevu a přístup k informacím, ze kterého vychází tato kapitola, deklaruje právo na svobodný projev a právo na svobodu vyhledávat, rozšiřovat a přijímat informace a myšlenky, a to prostřednictvím formy a komunikace dle vlastního výběru.

V ČR je již několik let zakotvena povinnost přístupnosti webových stránek orgánů veřejné správy ČR a jsou stanovena konkrétní pravidla jejich přístupnosti. Nedořešenou ale zůstává oblast přístupnosti digitálních dokumentů veřejné správy. Služby eGovernmentu umožňují lidem se zdravotním postižením komunikaci např. z domova, je však třeba zajistit přístupnost všech elektronických formulářů veřejné správy.

Aby byl naplňován cíl zpřístupnění veřejné správy a veřejných služeb lidem se zdravotním postižením, je třeba vytvářet nové a upravovat stávající elektronické služby veřejné správy tak, aby byly plně přístupné lidem se zdravotním postižením. Za tímto účelem je úkolem MV provádět pravidelnou analýzu přístupnosti služeb veřejné správy. Dále je třeba provádět v této oblasti osvětu i mezi dalšími institucemi veřejné správy.

Cíl: Zajistit v maximální možné míře přístup k informacím a službám veřejné správy na rovnoprávném základě také osobám se zdravotním postižením.

8.7 Vytvářet elektronické služby veřejné správy s ohledem na využitelnost a přístupnost také pro osoby se zdravotním postižením a provádět úpravu stávajících elektronických služeb státu.

Gestor: MV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

K 01.07.2015 byl uveden do produktivního provozu Informační systém o státní službě, který se ve své veřejné části řídí Metodickým pokynem MV k vyhlášce č. 64/2008 Sb., o formě uveřejňování informací souvisejících s výkonem veřejné správy prostřednictvím webových stránek pro osoby se zdravotním postižením.

Odbor eGovernmentu z hlediska své věcné působnosti realizuje zejména úkoly vyplývající z naplňování vyhlášky č. 64/2008 Sb., o formě uveřejňování informací souvisejících s výkonem veřejné správy prostřednictvím webových stránek pro osoby se zdravotním postižením (vyhláška o přístupnosti), ve znění pozdějších předpisů. Z provozovaných systémů tyto podmínky splňují zejména Portál veřejné správy, Informační systém datových schránek. Také u ostatních informačních systémů, které svými výstupy umožňují čerpání informací pro širokou veřejnost, podmínky této vyhlášky jsou naplňovány. Tuto podmínku by měl splňovat i nově připravovaný informační systém registru smluv vytvářený na základě zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění pozdějších předpisů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

8.8 Provádět metodickou a osvětovou činnost v oblasti přístupnosti informací.

Gestor: MV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

Ministerstvo se věnuje problematice Governance accessibility a to jak formou její integrace do strategických materiálů, tak i formou různých akcí a osvěty na národní i evropské úrovni. Byla posílena spolupráce s MPSV v této oblasti a také aktivity vůči EU. Na internetových stránkách MV jsou

dále medializovány veškeré akce a události související s tématem osob se zdravotním postižením prostřednictvím tiskových zpráv, článků apod.

Časopis Veřejná správa, který vydává MV, průběžně publikuje informace týkající se daného tématu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

8.9 Zanalyzovat stávající služby a zlepšit podmínky v oblasti přístupnosti služeb veřejné správy a veřejných garantovaných služeb (governance accessibility).

Gestor: MV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

Řešení této problematiky je částečně věnována pozornost při naplňování Strategického cíle 1 SR nazvaného „Modernizace veřejné správy“. Ten obsahuje i některá opatření, která v sobě předmětnou problematiku dílčím způsobem zahrnují. Jako příklad lze zmínit „**Hodnocení přívětivosti a otevřenosti úřadů s rozšířenou působností**“, jehož součástí je i **posuzování toho, zda úřad zohledňuje specifické potřeby osob se zdravotním postižením**. Cíle tohoto připravovaného opatření jsou jednak analytické povahy (co který úřad v oblasti přístupnosti, transparentnosti a komunikace dělá), jednak srovnávací povahy, a dále pak i inspirativní povahy (co by měly úřady učinit ke zlepšení).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

9. Život v rodině

Devátá kapitola vychází z článku 23 Úmluvy, který pojednává o manželství, rodině, rodičovství a osobních vztazích.

Rodina je nejlepším a nejpřirozenějším prostředím pro výchovu dětí. Opatření této kapitoly jsou proto zaměřena na podporu aktivit, jejichž účelem je zvýšení zájmu žadatelů o svěřeni dítěte se zdravotním postižením do pěstounské péče včetně žadatelů se zdravotním postižením, k čemuž slouží informační náborové kampaně. Důraz je zde kladen rovněž na nezbytnost poskytování poradenské pomoci rodičům pečujícím o dítě se zdravotním postižením a žadatelům o zprostředkování náhradní rodinné péče i osobám, které dítě se zdravotním postižením do své péče převzaly. Ke vzdělávání zájemců o pěstounskou péči a osvojení slouží program PRIDE, kde jsou k průběžnému vzdělávání využívány zkušenosti náhradních rodičů a odborníků z oblasti náhradní rodinné péče.

Pozornost je třeba věnovat i mladým lidem se zdravotním postižením, kteří opouštějí institucionální zařízení, a to podporou jejich samostatného života.

V rámci systému pomoci obětem domácího násilí je nutné věnovat zvýšenou pozornost rovněž osobám se zdravotním postižením, neboť jsou často vůči zneužívání v rodině, komunitě nebo ústavech bezbranné. Prevence násilí na osobách se zdravotním postižením v zařízeních institucionální péče byla realizována prostřednictvím supervizí a vzdělávacích kurzů.

Cíl: Podporovat samostatný život a život v rodině osob se zdravotním postižením.

9.1 V oblasti sociálně-právní ochrany dětí podporovat činnosti zaměřené na zvýšení zájmu žadatelů o osvojení nebo svěřeni dítěte se zdravotním postižením do pěstounské péče. Rozvíjet respitní péči pro pěstouny, specifické formy pěstounské péče na přechodnou dobu a další programy na podporu návratu dítěte se zdravotním postižením do původní rodiny.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Stěžejním dokumentem, v němž je podrobněji rozpracován záměr transformace systému o ohrožené děti, je Národní strategie ochrany práv dětí – Právo na dětství (dále jen „Národní strategie“), která byla schválena usnesením vlády ze dne 04.01.2012 č. 4.

K právům dětí se zdravotním postižením se v Národní strategii vztahují zejména:

- Cíl 5: Vyrovnání příležitostí pro děti a mladé lidi se zdravotním postižením, v rámci něhož byly definovány klíčové aktivity jako vytvoření systému informací o dostupných službách a formách podpory pro rodiny s dětmi se zdravotním postižením, definování a vytvoření sítě terénních a ambulantních sociálně-zdravotních služeb zajišťujících dětem se zdravotním postižením péči v rodinném a náhradním rodinném prostředí s tím, že část těchto služeb vznikne transformací pobytových zařízení pečujících o děti se zdravotním postižením, legislativní úprava vycházející z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením a zajišťující, že dítě nebude odděleno od rodinného prostředí z důvodu zdravotního postižení, podpora náhradní rodinné péče pro případy, kdy rodiče či nejbližší příbuzní nejsou schopni pečovat o dítě se zdravotním postižením.
- Cíl 9: Podpora náhradní rodinné péče, v rámci něhož byly realizovány klíčové aktivity jako rozvoj a profesionalizace pěstounské péče, včetně specializace části pěstounů na péči o děti se specifickými potřebami, které mohou vyplývat i ze zdravotního postižení.

K naplnění výše uvedených cílů Národní strategie napomáhal individuální projekt „Systémová podpora procesů transformace systému péče o ohrožené rodiny a děti“ (dále jen „IP MPSV“), který MPSV realizovalo v období 2012–2015. Na projekt navazuje nový individuální projekt MPSV „Systémový

rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany“ financovaný z OP Zaměstnanost s předpokládaným celkovým rozpočtem ve výši 326 mil. Kč.

Ke zvýšení zájmu žadatelů o výkon pěstounské péče či o osvojení dítěte se zdravotním postižením sloužila aktivita 05 IP MPSV v rámci níž byla vytvořena a ve spolupráci s pilotními kraji (Královéhradecký, Zlínský, Moravskoslezský) vyzkoušena strategie aktivního vyhledávání pěstounů. Součástí kampaně byly tiskové konference v obou krajích, kdy bylo vydáno několik článků v místním tisku či v lokálních přílohách celorepublikových novin. Kampaň dále pokračovala letákovou akcí zaměřenou na informování potenciálních zájemců o pěstounskou péči a sérií inzerátů v lokálních tiskovinách.

V letech 2014 a 2015 byla připravována kampaň v Moravskoslezském kraji. Jejím účelem bylo vytvoření a ověření strategie osvětové a náborové kampaně pro zájemce o výkon náhradní rodinné péče s důrazem na pěstounskou péči, jejímž cílem bude zvýšit povědomí o výkonu pěstounské péče mezi potenciálními zájemci a vytvořit pozitivní obraz této profese u široké veřejnosti. Samotná kampaň byla v tomto kraji zahájena 26.01.2015 a probíhala do konce října 2015. Kampaň byla zaměřena především na hledání náhradních rodičů pro větší sourozenecké skupiny, děti se zdravotním postižením a děti z etnických menšin.

V souvislosti s transformací systému péče o ohrožené děti podporuje MPSV rovněž rozvoj sítě služeb pro děti se zdravotním postižením a jejich rodiny tak, aby bylo možné zajistit setrvání dítěte v péči původní rodiny, případně zajistit co nejrychlejší návrat dítěte do péče rodičů v jeho přirozeném prostředí. Na tuto oblast se zaměřila klíčová aktivita 04 IP MPSV. Relevantní data k jejímu plnění přinesly dvě analýzy, jejichž zadavatelem bylo MPSV, a to Sociodemografická analýza – Mapy rozložení dětí a rodin v ČR a Analýza sítě služeb pro práci s rodinami a dětmi, které se zaměřovaly i na situaci dětí se specifickými potřebami vyplývajícími ze zdravotního postižení a na dostupnost služeb pro tuto cílovou skupinu.

V návaznosti na výsledky těchto analýz byl podporován rozvoj služeb pro ohrožené děti a rodiny, a to i s ohledem na potřeby dětí se zdravotním postižením a jejich rodičů. Prioritou aktivity byl rozvoj terénních a ambulantních služeb, jejichž cílem bylo zajistit potřebnou péči dětem v domácím prostředí a tím u nich předcházet jejich umístění do ústavní péče. V rámci tvorby minimálního rámce sítě služeb bylo pamatováno i na rozvoj služeb pro děti se smyslovým, tělesným nebo mentálním postižením, včetně rozvoje svépomocných skupin rodičů dětí s postižením, na komplexní ranou péči, sociálně-zdravotní služby pro rodiny a děti, mezioborové terénní a ambulantní týmy složené z expertů různých oborů a typů služeb.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

9.2 Zajistit odbornou přípravu žadatelů tak, aby se mohli stát osvojiteli nebo pěstouny vhodnými k přijetí dítěte se zdravotním postižením do rodiny. Zabezpečit dostupnost specializované poradenské činnosti pro rodiče a osoby, kterým bylo svěřeno dítě se zdravotním postižením do péče.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Tento úkol byl plněn v návaznosti na Cíl 9 Národní strategie ochrany práv dětí – Právo na dětství „Podpora náhradní rodinné péče“, a to prostřednictvím aktivity 05 IP MPSV, která se zaměřovala na rozvoj a profesionalizaci pěstounské péče, včetně specializace části pěstounů na péči o děti se specifickými potřebami, které mohou vyplývat i ze zdravotního postižení.

V rámci aktivity 05 byla zakoupena licence amerického programu PRIDE (Parent Resources for Information, Development and Education), který představuje standardizovaný rámec pro nábor, přípravu a vzdělávání zájemců o pěstounskou péči a osvojení. Program využívá při vzdělávání zkušené náhradní rodiče a odborníky z oblasti náhradní rodinné péče. Cílem programu je naplňování specifických a individuálních potřeb dětí umístěných v náhradní rodinné péči, posilování rodin, ať se jedná o rodiny původní, pěstounské či osvojitelské, zvyšování kvality pěstounské péče prostřednictvím

průběžného vzdělávání a poskytování doprovodných služeb. Do pilotáže programu v ČR se zapojily Královéhradecký, Moravskoslezský a Zlínský kraj.

O program byl tak velký zájem, že byla dodatečně zahájena pilotáž v dalších krajích (v Jihočeském, Jihomoravském, Karlovarském, Olomouckém, Pardubickém a ve Středočeském kraji). V průběhu vyjednávání o počtu příprav PRIDE vzešel také ze strany krajů požadavek na možnost proškolení další lektory, kteří by mohli v příslušném kraji pokračovat v přípravách i po skončení projektu MPSV. V návaznosti na tento požadavek došlo ke změně projektu, díky které se realizovala školení v ČR pro tzv. Master lektory PRIDE (2 lektorských dvojic), kteří v rámci své vlastní přípravy vedou školení pro dalších 24 lektorů.

Adaptací amerického programu na národní prostředí se zabývala v roce 2015 skupina expertů, kteří připravili materiály potřebné pro realizaci příprav žadatelů o svěřeni dítěte do náhradní rodinné péče (tj. vytvoření informačního balíčku pro zájemce o náhradní rodinnou péči, příručky PRIDE pro žadatele a příručky PRIDE pro lektory, příručky postupů PRIDE, obsahu příprav zaměřených na pěstounskou péči na přechodnou dobu, příručky pro děti, příručky MiniPride, informační materiály na web Právo na dětství, navazující přípravný kurz PRIDE pro navazující vzdělávání pěstounů). V roce 2015 byla vydána „Analýza implementace programu PRIDE v ČR“, jejímž cílem je zhodnocení implementace programu PRIDE po dvou letech jeho pilotáže v systému náhradní rodinné péče v ČR. Analýza je zveřejněna na webu MPSV: http://www.mpsv.cz/files/clanky/21395/Analiza_PRIDE.pdf.

Zkušenosti z implementace programu PRIDE budou využity i při realizaci navazujícího individuálního projektu MPSV „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany“, v rámci něhož by mělo dojít k zefektivnění odborného posuzování zájemců o svěřeni dítěte do náhradní rodinné péče, k nastavení kritérií a podmínek pro realizaci příprav žadatelů o svěřeni dítěte do náhradní rodinné péče a vzdělávání pěstounů. Dále budou nastaveny nové postupy zprostředkování náhradní rodinné péče týkající se také zprostředkování této péče dětem se specifickými potřebami. Bude také vytvářena strategie oslovování potenciálních zájemců o svěřeni dítěte se zdravotním postižením do náhradní rodinné péče.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

9.3 Realizovat programy na podporu samostatného života mladých lidí se zdravotním postižením, kteří opouštějí po nabytí zletilosti či po ukončení přípravy na budoucí povolání institucionální zařízení.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Na podporu samostatného života mladých lidí se zdravotním postižením, kteří opouštějí po nabytí zletilosti či po ukončení přípravy na budoucí povolání institucionální zařízení, se zaměřují standardy kvality sociálně-právní ochrany dětí, kterými se musí řídit orgány sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“) při výkonu sociálně-právní ochrany dětí, a to na základě ustanovení § 9a odst. 3 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPOD“). Soustava standardů, které jsou pro OSPOD závazné, je součástí prováděcí vyhlášky k zákonu o SPOD č. 473/2012 Sb., v jejíž Příloze č. 1 jsou rozpracovány standardy kvality SPO, včetně kritérií jejich naplňování.

Jedním ze standardů, kterým se musí pracoviště OSPOD řídit, je i standard č. 14 „Návaznost výkonu sociálně-právní ochrany dětí na další subjekty“. V rámci něj musí OSPOD naplňovat kritérium 14b), které zní: „OSPOD se intenzivně věnuje oblasti přípravy na samostatný život u dětí starších 16 let, které se nacházejí v ústavní výchově, v náhradní rodinné péči nebo v péči kurátorů“. V rámci tohoto kritéria pracovníci OSPOD zajišťují pro dítě, které vyrůstá v institucionální péči či v náhradní rodinné péči včasnou přípravu na život po dosažení zletilosti. Jejich úkolem je zpřístupnit dětem vyrůstajícím ve složitých podmínkách základní informace a dovednosti, jak začít samostatně žít. Při přípravě dítěte na samostatný život se pracovníci OSPOD zaměřují na témata jako je volba povolání, další profesní vzdělávání, zaměstnání, příspěvky a sociální dávky, samostatné bydlení, vedení domácnosti, hospodaření s vlastními financemi, vztahy, sexualita a rodičovství.

Kontrolní činnost k dodržování standardů kvality byla zahájena v lednu 2015. Ve vztahu k OSPOD při obecních úřadech jí provádějí krajské úřady, u krajských úřadů kontrolu provádí MPSV.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

Cíl: Předcházet možnému násilí na osobách se zdravotním postižením.

9.4 V rámci systému pomoci osobám ohroženým domácím násilím v návaznosti na plnění Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015–2018 věnovat zvýšenou pozornost rovněž osobám se zdravotním postižením; zaměřit se také na prevenci a osvětu v této oblasti.

Gestor: MPSV, MZ, MŠMT, MV, MLP, MSP

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP:

V rámci plnění Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015–2018 realizuje oddělení rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR mj. odborné studie zaměřené na různé aspekty domácího a genderově podmíněného násilí, přičemž v rámci těchto studií bude zohledňováno také postavení osob se zdravotním postižením. Připravuje se například realizace odborné studie zaměřené na zjištění dostupnosti specializovaných sociálních služeb pro oběti domácího násilí či studie mediálního zobrazování genderově podmíněného násilí. Oddělení rovnosti žen a mužů také připravuje osvětové aktivity zaměřené na prevenci genderově podmíněného násilí, v rámci nichž se bude přihlížet ke specifickým potřebám osob se zdravotním postižením. V listopadu 2015 uspořádal MLP mezinárodní konferenci zaměřenou na různé dopady domácího násilí. V rámci této konference byly diskutovány také zdravotní dopady domácího násilí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

Některé nástroje pomoci osobám ohroženým domácím násilím upravuje i zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Oběti domácího násilí a genderově podmíněného násilí mohou využít, podobně jako jiné osoby nacházející se v situaci ohrožení zdraví nebo života, např. služby (telefonické) krizové intervence, nicméně jako specializovanou službu pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí lze považovat tzv. intervenční centra. Tato služba je dostupná ve všech krajích ČR, v některých krajích je těchto služeb dokonce více (v rámci celé ČR je 18 těchto služeb), tj. v každém kraji je přinejmenším jedno intervenční centrum. Služby intervenčních center jsou podle uvedeného zákona poskytovány bez úhrady ze strany uživatelů/uživatelek těchto služeb. Za optimální dostupnost poskytování sociálních služeb jsou podle výše zmíněného zákona odpovědné právě kraje.

Na cílovou skupinu oběti domácího násilí jsou zaměřeny i jiné druhy sociálních služeb, především azylové domy s utajenou adresou či odborné sociální poradenství. Mezi významné poskytovatele sociálních služeb pro oběti domácího násilí patří organizace Bílý kruh bezpečí, Acorus, Rosa, Profem.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je plněn částečně. Uvedené informace se netýkaly osob se zdravotním postižením. Nebyla prováděna osvětová činnost v této oblasti (např. vydání manuálu rizik).

PLNĚNÍ MSP:

Jedním z předpisů týkajících se této problematiky, který byl ve sledovaném období zpracováván, je návrh zákona, kterým se mění zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění zákona č. 77/2015 Sb., a další související zákony. Tento návrh zvyšuje míru ochrany obětí, včetně obětí zvláště zranitelných, kam lze ve většině případů řadit i osoby zdravotně postižené. Dochází tak ke zlepšení informování obětí (mezi informace, které mají být poskytnuty již při prvním kontaktu oběti, jsou nově zařazeny i informace o tom, na které nejbližší azylové domy, intervenční centra či jiná zařízení sociálních služeb poskytující pobytové

služby se oběť může obrátit, či na kterého nejbližšího poskytovatele zdravotních služeb se může obrátit s žádostí o poskytnutí zdravotních služeb), zároveň však bude poskytování informací možné individualizovat tak, aby poskytování informací plnilo svůj účel a nedocházelo ke kontraproduktivnímu zahlcení obětí informacemi – jednotlivé informace se oběti tak budou poskytovat v rozsahu, který odpovídá jejím konkrétním potřebám s ohledem na povahu a závažnost trestného činu. V doprovodné novele zákona o sociálních službách pak dochází k rozšíření poskytování sociální služby sociálního poradenství i na osobu, která je obětí trestného činu, pokud oprávněně pobývá na území ČR. Návrh zákona je aktuálně projednáván Poslaneckou sněmovnou.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT pro rok 2015 vyhlásilo dotační řízení na realizaci aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování, na které ze svého rozpočtu vyčlenilo cca 20 mil. Kč. V rámci tohoto dotačního programu byly podpořeny zejména programy dlouhodobé primární prevence rizikových forem chování dětí a mládeže. Příjemci dotací byly školy, školská zařízení a nestátní neziskové organizace, které pracují s dětmi a mládeží. Cíleně v roce 2015 byl podpořen projekt zaměřený na vytvoření metodického materiálu (DVD + metodika pro učitele) s názvem Jakub, který se zabývá problematikou domácího násilí ve vztahu k dětem v rodinném prostředí. Programy všeobecné primární prevence realizované u dětí ve školách téma domácího násilí zahrnovaly. Výsledky dotací na rok 2015 jsou zveřejněny na [www: http://www.msmt.cz/file/26378](http://www.msmt.cz/file/26378).

V roce 2015 bylo v rámci dotačního řízení na realizaci aktivit v oblasti rizikového chování také podpořeno vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence rizikového chování, a to i v oblasti domácího násilí. Oblast domácího násilí je zahrnuta ve vzdělávací nabídce v rámci Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, podrobnější informace jsou dostupné na webových stránkách ministerstva: <http://dvpp.msmt.cz/advpp/dvppv.asp>.

V roce 2015 MŠMT vydalo novou přílohu Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zaměřenou na oblast domácího násilí, která je v plném znění zveřejněna na www.msmt.cz v sekci Prevence.

MŠMT na internetových stránkách www.prevence-info.cz zveřejňuje odborné informace z oblasti primární prevence rizikového chování, na tyto stránky jsou umístěny i specifické informace týkající se domácího násilí – zveřejněny jsou např. obecné informace o problematice a přehled organizací v rámci celé ČR, které se tématem zabývají, včetně specifikace služeb, které nabízejí.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MV:

• Policie České republiky

Oddělení tisku a prevence Policejního prezidia ČR věnovalo pozornost realizaci projektu zaměřeného na problematiku domácího násilí. Jedná se o 4 veřejná sportovní vystoupení s cvičitelkou Hankou Kynychovou a odborníky na problematiku domácího násilí z řad psychologů a zkušených policistů. Projekt je připraven k realizaci v březnu až dubnu 2016. Na regionální úrovni se odehrává řada dílčích projektů zaměřených na domácí násilí, občany se zdravotním postižením, oběti trestné činnosti a zranitelné skupiny občanů např. seniorů. Informace o krajských projektech jsou zveřejněny na webových stránkách jednotlivých krajských ředitelství policie obvykle v sekci akce a projekty.

V rámci tohoto Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015–2018 nejsou uloženy úkoly specificky zaměřené na osoby se zdravotním postižením. Všechny úkoly jsou ukládány s tím, aby byly plněny v rámci zajištěné požadovaných služeb pro všechny osoby bez rozdílu, tudíž osoby se zdravotním postižením nevydělují a nediskriminují. Jako specifika, která je možné uplatnit vůči osobám se zdravotním postižením, lze použít úkoly, které se věnují pomoci seniorům, případně dětem, jako skupině potýkající se s podobnými problémy jako osoby se zdravotním postižením, zejména pokud jde o jejich možnou izolaci v rámci společnosti a tudíž snížené dostupnosti potřebné pomoci.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZ:

MZ v roce 2015 v rámci dotačního řízení programu Rozvojové projekty zdravotní péče pro rok 2016 zohlednilo téma prevence násilí v prioritě Podpora vzdělávání zdravotnických pracovníků v oblasti násilí, a to za účelem podpořit aktivity spojené s prevencí sekundární viktimizace obětí násilí zejména formou školení pro zdravotnické pracovníky, kteří přicházejí do kontaktu s oběťmi kriminality a násilí.

Tématem domácího násilí se zabývaly také projekty přihlášené do dotačních programů Péče o děti a dorost (priorita Prevence sebevražedného chování dětí) a Prevence kriminality (priorita Pozitivní rodičovství a Bezpečná komunita).

MZ dále zařadilo téma domácí násilí mezi aktivity, které budou podporovány v rámci Dvouleté smlouvy o spolupráci s WHO na roky 2016–2017. Za tímto účelem byla oslovena skupina odborníků – lékařů a zástupců neziskových organizací, kteří se budou podílet na naplňování úkolů stanovených v Akčním plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015–2018, jejichž gestorem je MZ. Jedním z těchto úkolů je mimo jiné zpracovat koncepci pomoci osobám ohroženým domácím a genderově podmíněným násilím v rámci resortu zdravotnictví.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

9.5 Podporovat osvětové aktivity zaměřené na prevenci násilí na osobách se zdravotním postižením v zařízeních institucionální péče.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Podpora prevence násilí na osobách se zdravotním postižením v zařízeních institucionální péče probíhala v roce 2015 např. v projektu Transformace sociálních služeb, a to formou zajištění supervizí pracovníků ve 36 zařízeních. Supervize měly jednak za úkol podpořit tým při změně poskytování sociálních služeb a též řešit různé situace při práci s uživateli těchto služeb, a to i situace konfliktů. V zařízeních zapojených do projektu probíhalo i vzdělávání na témata, která přispívají ke zvládnutí náročných situací, a tím snižování násilí vůči uživatelům ze strany personálu i ze strany dalších uživatelů: prevence agrese, práce s rizikovým chováním uživatelů (6), odpovědnost a práce s rizikem (1), sexualita lidí s mentálním postižením (3), konstruktivní přístup k řešení sporů, konfliktů (2), role a hranice pracovníka s klientem (1), sebeobrana – nácvik úchopů při práci s klienty (1).

Pokud jde o problematiku násilí páchaného na ženách se zdravotním postižením, tato sice v rámci institucionální péče není systematicky monitorována, nicméně poskytovatelé sociálních služeb mají v rámci svých vnitřních postupů a nastavení identifikovány situace, kdy by k situacím porušování lidských práv u osob se zdravotním postižením mohlo docházet a mají definovány nástroje a postupy, jak těmto situacím předcházet, popř. jak je řešit. Toto jim ukládá standard kvality sociálních služeb č. 2 – Ochrana práv osob. Standardy kvality sociálních služeb jsou přílohou vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů a jejich dodržování kontroluje inspekce poskytování sociálních služeb.

Uvědomujeme si, že tímto způsobem není daná problematika dostatečně řešena, a proto v tomto programovém období plánujeme realizovat výzkum směřovaný na toto téma, konkrétně v rámci systémového individuálního projektu MPSV s názvem Život jako každý jiný.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

10. Vzdělávání a školství

Desátá kapitola reflektuje článek 24 Úmluvy, který je zaměřen na uznávání práva osob se zdravotním postižením na vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními.

Základním cílem opatření této kapitoly je uplatňování principu inkluzivního vzdělávání. V základním a středním stupni vzdělávání je nutné umožnit každému dítěti vzdělávání ve škole hlavního vzdělávacího proudu v místě jeho bydliště. S tímto cílem souvisí rovněž postupné přetváření stávajícího systému škol samostatně zřízených pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením a rozšíření jejich působnosti směrem ke školám hlavního vzdělávacího proudu, kterým by měly poskytovat odborné, metodické, didaktické a technické zázemí.

V roce 2015 probíhala implementace novely zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), která obsahuje důležité změny týkající se vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením. Novela především určila pravidla podpory dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a to formou tzv. podpůrných opatření. Došlo také k úpravě RVP ZV, který nově umožňuje vzdělávat žáky s lehkým mentálním postižením i ve školách hlavního vzdělávacího proudu podle individuálního vzdělávacího plánu s využitím dalších již zmíněných podpůrných opatření.

Důležitým opatřením v roce 2015 také bylo navrhnout pravidla vzdělávání dětí s hlubokým mentálním postižením, úkol však není dokončen, je proto navržen posun termínu plnění. Dalším opatřením, které se v roce 2015 nepodařilo splnit, bylo znovelizování zákona č. 155/1998 Sb., o komunikačních systémech neslyšících hluchoslepých osob, ve znění pozdějších předpisů tak, aby bylo možné vydat prováděcí přepisy, které upravují mimo jiné také možnost nabídky kurzů českého znakového jazyka rodičům dětí se sluchovým postižením. Z důvodu zajištění standardizace českého znakového jazyka je navržen posun termínu.

Dosažení vysokoškolského vzdělání je pro absolventy se zdravotním postižením klíčové z hlediska jejich vyšší možnosti pracovního uplatnění. Na začátku roku 2016 byla schválena Poslaneckou sněmovnou novela vysokoškolského zákona, která upravuje zpřístupňování vysokoškolského vzdělávání pro studenty se zdravotním postižením.

Cíl: Pokračovat v systému inkluzivního vzdělávání.

10.1 Připravit a přijmout koncepci, která zahrne výčet úkolů a opatření potřebných pro lepší přístupnost škol tzv. hlavního vzdělávacího proudu na všech stupních vzdělávání i pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením. Pravidelně vyhodnocovat plnění koncepce a monitorovat vzdělávací podmínky dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením ustanovenou pracovní komisí složenou ze zástupců MŠMT, NRZP ČR, VVZPO, ČŠI.

Gestor: MŠMT

Termín: 31. 12. 2015, poté průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Novela zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) mění s účinností od 01.09.2016 pravidla podpory vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Ust. § 16 školského zákona uvádí, že „dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.“

Podpůrnými opatřeními přitom školský zákon rozumí

- a) poradenská pomoc školy a školského poradenského zařízení,
- b) úprava organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče a včetně prodloužení délky středního nebo vyššího odborného vzdělávání až o dva roky,
- c) úprava podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání,
- d) použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, využívání komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob, Braillova písma a podpurných nebo náhradních komunikačních systémů,
- e) úprava očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy a akreditovanými vzdělávacími programy,
- f) vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- g) využití asistenta pedagoga,
- h) využití dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo možnosti působení osob poskytujících dítěti, žákovi nebo studentovi po dobu jeho pobytu ve škole nebo školském zařízení podporu podle zvláštních právních předpisů, nebo
- i) poskytování vzdělávání nebo školských služeb v prostorách stavebně nebo technicky upravených.

Podrobnosti provedení tohoto ustanovení školského zákona stanoví vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Ta mj. upravuje členění zmíněných podpurných opatření do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti, přičemž podpurná opatření různých druhů nebo stupňů lze kombinovat. Tato vyhláška upravuje zejména:

- možnost úpravy podmínek, obsahu, forem a metod vzdělávání,
- prodloužení standardní délky vzdělávání,
- úpravu podmínek přijímání a ukončování vzdělávání,
- podporu osob neslyšících a nevidomých,
- úpravu výstupů vzdělávání (např. převedení žáka do vzdělávacího programu základní školy speciální) – k úpravě výstupů vzdělávání může dojít s primárním zřetelem k zájmu žáka, s informovaným souhlasem žáka nebo jeho zákonného zástupce a na základě doporučení školského poradenského zařízení kdykoli, tedy i před zahájením vzdělávání (žák je „přijímán do programu“), i kdykoli v jeho průběhu (žák „do programu“ přestupuje nebo je přeřazen),
- používání individuálního vzdělávacího plánu,
- využití asistenta pedagoga,
- možnost působení osob poskytujících dítěti, žákovi nebo studentovi se zdravotním hendikepem po dobu jeho pobytu ve škole nebo školském zařízení podporu podle zvláštních právních předpisů (např. transliterátora, tlumočnicka),
- stavební a technické úpravy prostor, kde se poskytuje vzdělávání; toto podpurné opatření však bude využíváno jen výjimečně, neboť obecně platí § 169 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a k němu vydaná prováděcí vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb, ve znění pozdějších předpisů.

Vzhledem k tomu, že nová úprava nabude účinnosti 01.09.2016 a plně garantuje nárok dítěte, žáka nebo studenta na podpurná opatření ve stupních II.–V., navrhuje MŠMT potřebu samostatné koncepce přehodnotit.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je částečně plněn. Není ustanovena komise.

10.2 V souvislosti s připravovaným modelem podpurných opatření připravit informační kampaň včetně metodické podpory ředitelů škol s cílem zvýraznit povinnost základních škol přijímat ke vzdělávání všechny žáky bez rozdílu jejich zdravotního stavu a případného postižení a diseminace výsledků dobré praxe.

Gestor: MŠMT

Termín: 31. 12. 2015

PLNĚNÍ MŠMT:

Pro účely odborné a informační podpory o změnách souvisejících se společným vzděláváním zajišťuje MŠMT ve spolupráci s Národním ústavem pro vzdělávání a Národním institutem dalšího vzdělávání lektorský tým, který byl proškolen ve třech termínech v listopadu 2015.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

10.3 Provést šetření o doporučení ke vzdělávání do škol samostatně zřízených pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením a na základě vyhodnocení řešit právní formu existence školských poradenských zařízení např. tím, že bude oddělena od existence speciální školy (týká se většiny speciálně pedagogických center).

Gestor: MŠMT

Termín: 31. 12. 2015

PLNĚNÍ MŠMT:

Ust. § 16 odst. 9 školského zákona mění s účinností od 01.09.2016 mj. i podmínky vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, když vzdělávání ve školách samostatně zřízených pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením nově upravuje takto:

(9) Pro děti, žáky a studenty s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem lze zřizovat školy nebo ve školách třídy, oddělení a studijní skupiny.

Zařadit do takové třídy, studijní skupiny nebo oddělení nebo přijmout do takové školy lze pouze dítě, žáka nebo studenta uvedené ve větě první, shledá-li školské poradenské zařízení, že vzhledem k povaze speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, žáka nebo studenta nebo k průběhu a výsledkům dosavadního poskytování podpůrných opatření by samotná podpůrná opatření podle odstavce 2 nepostačovala k naplňování jeho vzdělávacích možností a k uplatnění jeho práva na vzdělávání. Podmínkou pro zařazení je písemná žádost zletilého žáka nebo studenta nebo zákonného zástupce dítěte nebo žáka, doporučení školského poradenského zařízení a soulad tohoto postupu se zájmem dítěte, žáka nebo studenta.

(10) Ke zřízení třídy, oddělení nebo studijní skupiny podle odstavce 9 je v případě škol zřizovaných ministerstvem nebo registrovanými církvemi nebo náboženskými společnostmi, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy, nezbytný souhlas ministerstva, v případě ostatních škol souhlas krajského úřadu.

K otázce dětí, žáků či studentů, kteří na takové škole již studují, pak čl. II v přechodném ustanovení stanoví:

1. Ředitel školy, ve které se vzdělávají děti, žáci nebo studenti neuvedení v § 16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění tohoto zákona, zařazení do třídy zřízené pro děti, žáky nebo studenty podle § 16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění tohoto zákona, uvede jejich zařazení do tříd do souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., ve znění tohoto zákona, nejpozději k 1. září 2016. Není-li možné zařadit dítě, žáka nebo studenta uvedeného ve větě první do třídy, ve které se nevzdělávají děti, žáci nebo studenti uvedení v § 16 odst. 9 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění tohoto zákona, v rámci téže školy, ředitel školy o tom bez zbytečného odkladu písemně uvědomí zákonného zástupce dítěte nebo žáka, nebo zletilého žáka nebo studenta a poskytne součinnost a metodickou pomoc k zajištění nejvhodnějšího způsobu vzdělávání, a to nejpozději do 31. května 2016.

V souvislosti s účinností nové právní úpravy také MŠMT připravuje změnu souvisejících prováděcích předpisů, včetně vyhlášky č. 364/2005 Sb., o dokumentaci škol a školských zařízení. Nově tak budou evidovány mj. i veškeré relevantní údaje o zařazování dětí, žáků a studentů do škol, tříd, oddělení či skupin podle ust. §19 odst. 9 a podpůrných opatření, která těmto dětem budou poskytována.

Otázka právní formy existence školských poradenských zařízení bude řešena komplexně v rámci standardů školských poradenských zařízení. Otázkou standardizace činnosti školských poradenských zařízení dlouhodobě řeší Národní ústav pro vzdělávání, a to v rámci těchto projektových aktivit

(Rozvoj a metodická podpora poradenských služeb – VIP III, projekt RAMPS 2012–2014) v rámci plánu hlavních úkolů. MŠMT předpokládá, že standardy školských poradenských zařízení budou součástí revidované vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen termín plnění do 30.06.2017.

10.4 Trvale věnovat zvláštní pozornost vzdělávání dětí, žáků a studentů s lehkým mentálním postižením s cílem odstranit dřívější takřka výlučné vzdělávání těchto žáků ve školách samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením. K tomu každoročně zveřejnit statistiku účasti této skupiny dětí, žáků a studentů ve všech druzích a typech škol.

Gestor: MŠMT

Termín: 31. 12. 2015, poté průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

V souladu s novelou školského zákona se od školního roku 2016/2017 ruší příloha RVP ZV, která upravuje vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. Upravený RVP ZV umožní vzdělávat žáky s lehkým mentálním postižením i ve školách hlavního vzdělávacího proudu s využitím individuálního vzdělávacího plánu a dalších zmíněných nárokových a plně hrazených podpůrných opatření, pokud takový způsob vzdělávání zvolí zákonný zástupce dítěte a zároveň jej svým doporučením podpoří školské poradenské zařízení. Zatímco žáci prvního stupně budou vzdělávání dle společného RVP ZV, stávající žáci druhého stupně budou moci v případě souhlasu zákonného zástupce své vzdělání dokončit podle přílohy pro vzdělávání dětí s lehkým mentálním postižením. Zejména u žáků s lehkým mentálním postižením proto bude třeba pečlivého posouzení nejlepšího zájmu dítěte, jeho vzdělávacích potřeb i možnosti vzdělávání v „běžné“ škole za využití podpůrných opatření či doporučení ke vzdělávání ve zmíněné speciální škole, má-li žák kombinované postižení.

Revize RVP ZV se zaměřila zejména na úpravy textů kapitol 5, 7, 8 a 9. U každého vzdělávacího oboru jsou rovněž uvedeny minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů. Ty stanovují doporučenou cílovou úroveň při úpravách očekávaných výstupů ve vzdělávání žáků s potřebou 3. stupně podpůrných opatření pro žáky s lehkým mentálním postižením a současně naznačují, že v případě efektivní aplikace podpůrných opatření lze směřovat k očekávaným výstupům vyšší úrovně. Interaktivní metodické komentáře a doporučení budou průběžně zveřejňovány na metodickém portálu <http://www.rvp.cz>.

Opatření, kterým se v souladu se školským zákonem mění RVP ZV, vydala ministryně školství, mládeže a tělovýchovy 22.02.2016. Text opatření i upraveného RVP ZV je ke stažení na stránkách <http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/opatreni-ministryne-skolstvi-mladeze-a-telovychovy-kterym-se?highlightWords=RVP>.

Ke změnám ve vzdělávání dětí s lehkým mentálním postižením viz též podrobněji bod 2.4.

Co se týče pravidelných statistických šetření, v současné době MŠMZ zapracovává připomínky jednotlivých komisí Legislativní rady vlády do návrhu novely vyhlášky č. 364/2005 Sb., o dokumentaci škol a školských zařízení. Novela vyhlášky mj. umožní statistické sledování přiznaných a poskytovaných podpůrných opatření dětem, žákům a studentům. Vyhláška by měla nabýt účinnosti od 01.09.2016. Změny ve sledování potřebných údajů by měla umožnit také další projednávaná novela školského zákona, kterou již schválil Senát Parlamentu České republiky. Na tu naváže příprava dalších materiálů, které by měly umožnit zavedení sledování potřebných ukazatelů, umožňujících zjišťování dopadu prováděných změn.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

10.9 Doporučit vysokým školám, aby v požadavcích na výstupní kompetence absolventů studijních programů zaměřených na práci s dětmi, žáky a studenty se zrakovým, sluchovým, tělesným, mentálním a případně dalším postižením bylo

uvedeno, že mají být připravováni v dovednostech, které jsou pro práci s touto cílovou skupinou potřebné.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Při procesu akreditace studijních programů zaměřených na práci s dětmi, žáky a studenty se zrakovým, sluchovým, tělesným a mentálním postižením jsou v profilu absolventa daného studijního programu vždy posuzovány Akreditační komisí požadované dovednosti, které mají přímou vazbu pro práci s danou cílovou skupinou. Pokud by tyto dovednosti, resp. kompetence nebyly náležitě deklarovány, nebyl by předkládaný studijní program Akreditační komisí schválen.

Dle § 79 písm. f) zákona o vysokých školách musí písemná žádost o akreditaci studijního programu zaměřeného na výkon regulovaného povolání obsahovat též stanovisko příslušného uznávacího orgánu, zda absolventi budou připraveni odpovídajícím způsobem k výkonu tohoto povolání.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

10.10 Pravidelně vyhodnocovat výsledky diagnostické činnosti školských poradenských zařízení u dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a tyto zveřejňovat, s cílem zajistit společenskou kontrolu a standardizaci činnosti školských poradenských zařízení na celém území ČR.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

NÚV na stránkách <http://www.nuv.cz/t/koncepce> poskytuje přehled realizovaných studií a metodik, které se vztahují k diagnostickým nástrojům a provádění diagnostiky ve školských poradenských zařízeních. Realizované studie a metodiky jsou volně také ke stažení ve formátu pdf, nebo je možné si je objednat v tištěné podobě. Na stránkách NÚV <http://www.nuv.cz/t/diagnostika> najdeme také odkazy na diagnostické a intervenční nástroje, jejichž tvorbou se zabývá oddělení pro tvorbu diagnostických a intervenčních nástrojů NÚV. Oddělení je zaměřeno především na vývoj a publikaci psychologických, speciálně pedagogických i pedagogických diagnostických a intervenčních nástrojů; metodicky podporuje v oblasti diagnostiky školská poradenská zařízení a školní poradenská pracoviště; realizuje výzkumy a šetření zaměřená na praxi psychodiagnostiky i jednotlivé diagnostické metody.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

10.11 Sledovat školní vzdělávací programy v oblasti předškolního vzdělávání vzhledem k potřebám dětí se zdravotním postižením. Prioritně zjišťovat a zlepšovat kvalitu poskytované logopedické péče k posilování komunikační kompetence dětí.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Dle výroční zprávy ČŠI za školní rok 2014/2015 bylo z celkového počtu dětí 67.603 v předškolním vzdělávání podle statistiky MŠMT v mateřských školách zařazeno 2,8 % dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Tento počet je konstantní.

V současnosti je v předškolním vzdělávání uplatňována tzv. individuální integrace, při které je dítě se zdravotním postižením a zdravotním či sociálním znevýhodněním, dítě nadané, dítě s odlišným mateřským jazykem či mladší 3 let vzděláváno společně s intaktními dětmi v běžné mateřské škole. Forma skupinové integrace je upřednostňována u dětí s vadami řeči a jde o vzdělávání ve třídě zřízené pro děti se zdravotním postižením.

Na podporu zlepšení logopedické péče k posilování komunikační kompetence dětí vyhláší MŠMT od roku 2013 rozvojový program *Podpora logopedické prevence v předškolním vzdělávání*. V roce 2015 bylo podpořeno celkem 193 projektů s celkovou finanční podporou ve výši 7.810.486 Kč. Podpořeny byly školy všech zřizovatelů – obcí, krajů, soukromé, církevní i zřizované státem. Obecným cílem programu je zvyšování kvality předškolního vzdělávání v oblasti logopedické prevence.

V programu byly podporovány zejména tyto aktivity a náměty:

- a) další vzdělávání pedagogických pracovníků pro jednotlivce v minimálním rozsahu 60 hodin prezenčního vzdělávání zaměřeného na logopedickou prevenci;
- b) tvorba a realizace školních projektů na podporu rozvoje řeči u dětí předškolního věku, včetně spolupráce s rodiči;
- c) zajištění vybavení pracovišť moderními pomůckami pro řečovou výchovu ve škole.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

10.12 V rámci strategických materiálů MŠMT zohlednit problematiku rovného přístupu studentů se zdravotním postižením a zajistit, aby právní předpisy, příp. návrhy nových právních předpisů v oblasti terciárního vzdělávání obsahovaly ustanovení týkající se rovného přístupu a nediskriminace osob se zdravotním postižením.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Klíčovým strategickým dokumentem ministerstva pro vysoké školství je „Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2016–2020“, který téma rovného přístupu studentů se zdravotním postižením zohledňuje v Prioritním cíli č. 2 „Diverzita a dostupnost“ (např. priority „Finančně podporovat znevýhodněné studenty“; „Finančně podporovat školy umožňující přístup specifických skupin studentů“; „Posuzovat politiky vysokých škol v oblasti přístupu ke studiu a studijní úspěšnosti v rámci žádostí o institucionální akreditace“; „Zavést systematický monitoring přístupu ke studiu a průchodu jím“; „Vyhodnocovat přístup jednotlivých znevýhodněných skupin ke vzdělání na dané vysoké škole“; „Poskytovat kvalitní poradenské služby v otázkách studia, profesní kariéry, osobní a sociální situace a dalších“).

Novela zákona o vysokých školách, platná od 2. května 2016, zohledňuje problematiku v § 78a, odst.

(2) a) 2:

„Standardy pro akreditace obsahují v případě institucionální akreditace (...) včetně požadavků souvisejících se zajištěním podmínek rovného přístupu zdravotně postižených uchazečů a studentů k vysokoškolskému vzdělání“;

v § 78a odst. (2) b) 1 (...v případě akreditace studijního programu...); a v § 79 odst. (2) c):

„Písemná žádost vysoké školy o akreditaci studijního programu obsahuje doklady o personálním, finančním, materiálním a dalším zabezpečení studijního programu nejméně na standardní dobu studia, včetně údajů o zohlednění potřeby zajištění podmínek rovného přístupu k vysokoškolskému vzdělání.“

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

10.13 Finančními nástroji podporovat zpřístupnění vysokoškolského vzdělávání pro co největší počet osob se zdravotním postižením.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT poskytuje účelovou finanční podporu na úhradu vícenákladů vysokých škol spojených se zajišťováním studijních podmínek pro osoby se specifickými nároky (v roce 2015 poskytl 51,3 mil. Kč, meziroční nárůst o 10 %) a dále poskytuje podporu na realizaci investic v této oblasti.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

10.14 Cíleně sledovat kvalitu činnosti vysokých škol se zaměřením na vzdělávání osob se zdravotním postižením (počet studentů se specifickými vzdělávacími potřebami, strategie, postupy a aktivity vysokých škol v této oblasti), a to zejména prostřednictvím „Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2016–2020“.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Zástupci ministerstva osobně projednávali od podzimu 2015 se zástupci všech veřejných vysokých škol dlouhodobé záměry jejich institucí na období 2016–2020, zajišťování podmínek pro studium osob se specifickými vzdělávacími potřebami byla věnována speciální pozornost. MŠMT rovněž pomocí výročních zpráv vysokých škol sleduje údaje o studiu osob se specifickými potřebami.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

10.15 Podporovat rozvoj dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením v hlavním vzdělávacím proudu. V tomto směru prosazovat také přípravu budoucích pedagogických pracovníků na fakultách vysokých škol.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Programy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků k problematice vzdělávání žáků se zdravotním postižením byly uskutečněny k 31.12.2015 a jsou akreditované MŠMT.

1. Dítě se zdravotním postižením v běžné mateřské škole
2. Dítě s poruchami autistického spektra v běžné MŠ I.
3. Dítě s poruchami autistického spektra v běžné MŠ II.
4. Dítě s poruchami autistického spektra v běžné MŠ III.
5. Hyperaktivní, hypoaktivní a agresivní dítě v MŠ
6. Hyperaktivní dítě a dítě s hraničním chováním v MŠ
7. Pervazivní vývojové poruchy – dětský autismus
8. Individualizace práce v mateřské škole
9. Socio-emoční podpora dítěte v MŠ
10. Dítě s mutismem v běžné mateřské škole
11. Pedagogické hodnocení dítěte a individualizace práce v mateřské škole
12. Metodika práce asistenta pedagoga - ucelený přehled pro školský management
13. Jak efektivně nastavit vyrovnávací opatření podle zjištěné úrovně čtení a psaní
14. Jak efektivně nastavit vyrovnávací opatření dle úrovně matematických dovedností
15. Spolupráce asistenta pedagoga a učitele
16. Jak efektivně sestavit individuální vzdělávací plán
17. Alternativní a suportivní způsoby vyučování
19. Hodnocení žáků a specifická hodnocení u žáků se specifickými poruchami učení, specifickými poruchami chování
20. Péče o žáky se specifickými poruchami učení na SŠ a SOU
21. Specifické poruchy učení a jejich projevy
22. Angličtina: Mám ve třídě dyslektika
24. Nové trendy v sexuální výchově – sexualita mentálně postižených
25. Zapojme rodiče do školního procesu – cesta ke spolupráci rodiny a školy
26. Dítě v krizi – XVII. ročník
27. Prosociální činnosti v předškolním vzdělávání
28. Jak komunikovat s rodiči v problémových situacích

29. Zlatá pravidla komunikace s dětmi: Aby slova nezraňovala!
30. Individualizace práce v mateřské škole
31. Rozvoj komunikačních schopností a dovedností v mateřské škole
32. Rozvíjení rozumového potenciálu – Zkušenost zprostředkovaného učení
33. Metoda dobrého startu – prevence poruch učení
34. Dítě s opožděným vývojem řeči prostým v mateřské škole
35. Pedagogická diagnostika rizika poruch učení u dětí předškolního věku
36. Vývojová dysfázie a kóktivost z pohledu logopeda a psychologa
37. Etická výchova a formování charakteru žáků na základních školách
38. Specifické poruchy chování
39. Žák se speciálními vzdělávacími potřebami
40. Práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
41. Komunikace mezi účastníky výchovně vzdělávacího procesu
42. Středoškoláci se specifickou poruchou učení a maturitní zkouška
43. Specifické poruchy učení a tvorba individuálního vzdělávacího plánu
44. Specifické poruchy učení a jejich projevy – Děti s poruchami učení v ZUŠ
45. Integrace a práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZUŠ

Uvedených vzdělávacích programů se zúčastnilo v roce 2015 celkem 1.121 pedagogických pracovníků.

Vzdělávání pedagogických pracovníků k zajištění maturitní zkoušky pro žáky se zdravotním postižením:

1. Hodnotitel ústní zkoušky pro žáky s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky (dále jen „PUP MZ“) – Český jazyk a literatura (e-learning)
2. Hodnotitel ústní zkoušky pro žáky s PUP MZ – Cizí jazyky (e-learning)
3. Hodnotitel písemné práce pro žáky s PUP MZ – Český jazyk a literatura (e-learning)
4. Hodnotitel písemné práce PUP MZ – anglický jazyk v úpravě pro neslyšící
5. Hodnotitel písemné práce PUP MZ – český jazyk v úpravě pro neslyšící
6. Hodnotitel ústní zkoušky PUP MZ – český jazyk v úpravě pro neslyšící
7. Studium zadavatelů k nové maturitě pro žáky s PUP MZ
8. Konzultační semináře pro zadavatele a zadavatele s PUP MZ

K zajištění maturitní zkoušky pro žáky se zdravotním postižením bylo v roce 2015 k 31.12.2015 vyškoleno 4.281 pedagogických pracovníků.

Kvalifikační studia:

Studium pro asistenty pedagoga (podle § 20 písm. e) zákona č. 563/2004 Sb.)

Kvalifikaci získalo 199 asistentů.

Studium pro asistenty pedagoga (podle § 20 písm. b) zákona č. 563/2004 Sb.)

Kvalifikaci získalo 27 asistentů.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

Cíl: Formu vzdělávání volit v souladu s nejlepším zájmem dítěte, žáka, studenta.

10.16 Zajistit dopracování podpůrných opatření pro další skupiny žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáci se specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování, žáci se vzácným onemocněním, žáci s kombinovanými postiženími nebo žáci s jinými zdravotními hendikepy).

Gestor: MŠMT

Termín: 31. 12. 2015

PLNĚNÍ MŠMT:

Podpůrná opatření i podrobné podmínky jejich poskytování upravuje vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v příloze č. 1, kterou je přehled podpůrných opatření. Pro celkový rozsah materiálu zde necitujeme a na předpis pouze odkazujeme.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

10.17 Navrhnout pravidla uskutečňování adekvátního způsobu vzdělávání s cílem sjednotit metodické, organizační a personální zajištění vzdělávání dětí a žáků s hlubokým mentálním postižením, a to v souladu s článkem 24 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením.

Gestor: MŠMT

Termín: 31. 12. 2015

PLNĚNÍ MŠMT:

V lednu 2016 proběhlo jednání zástupců krajských úřadů se zástupci oddělení speciálního vzdělávání, předmětem jednání bylo naplňování § 42 školského zákona v jednotlivých krajích s cílem identifikovat oblasti a témata, která je třeba zahrnout do doporučení ke sjednocení praxe. MŠMT na základě poznatků navrhne pracovní verzi doporučení, které bude dále konzultovat jak se zástupci krajů, tak i s dalšími relevantními subjekty.

Navržen posun termínu do 30.06.2016.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu do 30. 06. 2016.

10.22 Zajistit, aby rámcové vzdělávací programy pro střední vzdělávání respektovaly specifika vzdělávání jednotlivých skupin žáků se zdravotním postižením včetně konkretizace prostředků speciálně pedagogické podpory a způsobů jejich poskytování.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Přístup k výchově a vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním je součástí rámcových vzdělávacích programů středního vzdělávání. Specifika jsou součástí samostatné kapitoly, která dále problematiku řeší podle typu zdravotního postižení. MŠMT v současnosti připravuje revize rámcových vzdělávacích programů, v rámci kterých bude řešena problematika vzdělávání žáků se zdravotním postižením a znevýhodněním.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

Cíl: Poskytovat osobám se zdravotním postižením podporu při vzdělávání, a to na všech stupních vzdělávání, včetně celoživotního.

10.23 Předložit novelu zákona č. 155/1998 Sb., o komunikačních systémech neslyšících hluchoslepých osob, ve znění pozdějších předpisů, jejímž obsahem bude zpřesnění jeho ustanovení tak, aby bylo možné vydat prováděcí předpisy uvedené v § 10 tohoto zákona.

Gestor: MŠMT

Termín: 31. 12. 2015

PLNĚNÍ MŠMT:

Ust. § 10 zákona č. 155/1998 Sb., o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob, ve znění pozdějších předpisů ukládá MŠMT stanovit vyhláškou obsah a rozsah kurzů komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob. Bezplatnou výuku v těchto kurzech zákon garantuje rodičům, u jejichž dítěte byla diagnostikována praktická nebo úplná hluchota nebo hluchoslepota.

Přípravu vyhlášky nicméně komplikuje skutečnost, že v ČR v současné době neexistuje standardizovaný a účinný mechanismus ověřování znalosti českého znakového jazyka (dále jen

„ČZJ“). Znalostní úroveň ČZJ se může mezi pedagogickými pracovníky výrazně lišit, přičemž stejný problém existuje i v případě tlumočnicků, učitelů písemné češtiny v ČZJ či lektorů ČZJ. Rozsah i podmínky studia ČZJ (povinné vs. volitelné kurzy) se výrazně liší, a to jak ve studijních programech vybraných vysokých škol, tak i v programech jednotlivých pedagogických fakult.

I z tohoto důvodu se MŠMT již v průběhu druhého pololetí 2015 věnovalo otázce možné úpravy ověřování znalosti ČZJ v relevantních předpisech, zejména v Národní soustavě kvalifikací, v nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě, i v zákonu č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. Výchozí podmínkou takového procesu se ale jeví nutnost stanovení znalostních úrovní ČZJ.

Možným řešením by byla standardizace znalostních úrovní ČZJ s využitím Společného evropského referenčního rámce jazyků (dále jen „CEFR“). Přestože pro některé znakové jazyky již referenční rámec CEFR existuje, nelze takový model bohužel převzít bez dalšího pro ČZJ coby svébytný jazyk. Stanovení referenčního rámce pro ČZJ bude dle názoru odborné veřejnosti, mj. zástupců Asociace organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel, Ústavu jazyků a komunikace neslyšících Filozofické fakulty University Karlovy či České komory tlumočnicků znakového jazyka vyžadovat minimálně jeden akademický rok. Bez referenčního rámce nicméně nelze postoupit k dalším krokům, jež zaručí standardizovanou podobu ověřování úrovně znalostí široké škály profesí, na nichž zásadní měrou závisí kvalita vzdělávání dětí, žáků a studentů s postižením sluchu. Stávající podmínky neumožňují domáhat se transparentního a přezkoumatelného způsobu ověření znalosti lektorů. Rovněž i v případě kurzů by bylo možné rozsah vymezit nanejvýš počtem hodin, nikoli úrovní znalosti frekventantů. Z hlediska potřeb dítěte s poruchou sluchu se však takový postup nejeví správným, protože kurz má především zajistit, že rodič nabude co nejdříve po stanovení diagnózy dítěte takovou úroveň znalosti, která mu umožní maximální měrou s dítětem komunikovat, a tím napomáhat jeho rozvoji. Z téhož důvodu by MŠMT chtělo v případě zájmu rodičů zpřístupnit bezplatné kurzy až na ekvivalent stupně C2 CEFR, rovněž pak zajistit, aby takové kurzy vedli lektori, kteří sami prokáží dostatečnou úroveň znalosti. K zajištění tohoto úkolu proto bude nejprve třeba přistoupit k vytvoření referenčního rámce ČZJ.

Na základě shora uvedeného zhodnocení se MŠMT pokusí standardizaci zajistit v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání, a to v období září 2016 až září 2017.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínu do 31. 12. 2017

10.29 Postupně rozšiřovat činnost škol a školských zařízení pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením o nabídku podpůrné péče a služeb včetně zajištění metodické pomoci pedagogům jiných škol a zákonným zástupcům. Školy samostatně zřízené pro tyto skupiny žáků využívat zejména pro žáky s nejtěžšími stupni postižení. V maximální míře využívat nových technických a kompenzačních pomůcek a pokračovat v proškolení pedagogů v práci s těmito pomůckami a osvojování komunikačních nástrojů jednotlivých skupin osob se zdravotním postižením.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Bez ohledu na skutečnost, zda se bude dítě, žák či student vzdělávat ve škole běžného proudu či škole specializované a zřízené v souladu s ustanovením § 16 odst. 9 školského zákona, bude mít v případě doporučení školským poradenským zařízením právo na tzv. podpůrné opatření, s jehož pomocí pak bude naplňovat svůj vzdělávací potenciál na rovnoprávném základě s ostatními. Garance podpory obsahuje závazek MŠMT financovat širokou škálu těchto podpůrných opatření, mezi něž patří zejména úprava organizace a metod výuky, zajištění pomoci dalších odborných pracovníků, včetně asistentů pedagoga a poskytnutí adekvátních kompenzačních pomůcek. Podrobnosti provedení tohoto ustanovení školského zákona stanoví vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Ta mj. upravuje členění zmíněných podpůrných opatření do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti, přičemž podpůrná opatření různých druhů nebo stupňů lze kombinovat.

Pro přechodné období dvou let pak tato vyhláška v ust. § 32 stanoví:

(1) Školy poskytují podpůrná a vyrovnávací opatření podle vyhlášky č. 73/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů, do doby zahájení poskytování podpůrných opatření podle této vyhlášky, nejdéle však po dobu 2 let ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky.

(2) Doporučení zařazení žáka se zdravotním postižením do školy, třídy, oddělení nebo studijní skupiny zřízené pro žáky se zdravotním postižením vydané přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky se považuje za doporučení zařazení žáka do školy zřízené podle § 16 odst. 9 zákona, a to po dobu odpovídající účelu doporučení, nejdéle však po dobu 2 let ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky.

V případě dětí, žáků a studentů, kterým po dané období bude poskytována podpora podle vyhlášky č. 73/2005 Sb., bude podpora hrazena z prostředků rozvojových programů MŠMT, zejména rozvojovým programem „Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením a děti žáky a studenty se sociálním znevýhodněním“ a programem „Podpora vybavování škol kompenzačními pomůckami pro žáky se zdravotním postižením“.

K úpravě změn ve vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením viz též body 10.1 a 10.22.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

10.30 Podporovat celoživotní vzdělávání osob se zdravotním postižením další nabídkou akreditovaných vzdělávacích programů, které jsou genderově nestereotypní a které zohledňují ve stejné míře potřeby žen a mužů se zdravotním postižením.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT zmocňuje § 108 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 176/2009 Sb., která stanoví náležitosti žádosti o akreditaci vzdělávacího programu, organizace vzdělávání v rekvalifikačním zařízení a způsob jeho ukončení, k akreditaci rekvalifikačních programů. Vzdělávací program musí být pojat jako rekvalifikační a musí vést k získání plné kvalifikace pro výkon určité pracovní činnosti uplatnitelné na trhu práce. Již dlouhodobě jsou předmětem udělovaných akreditací kurzy se specifickým obsahem a rozsahem určené pro cílovou skupinu uváděnou v opatření 10.30. Např. se jedná o Pomocné zednické práce, Pomocné prodavačské práce, Údržba veřejné zeleně nebo Základy obsluhy osobního počítače. Poslední v řadě uvedených pracovních činností je s aplikací určenou pro slabozraké nebo nevidomé. Předmětem akreditace jsou také Základy znakového jazyka.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

10.31 Vytvářet více učebních materiálů pro osoby se sluchovým postižením, které neredukují obsah, zahrnují informace i v českém znakovém jazyce a využívají moderních technologií.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT nezodpovídá za tvorbu učebních materiálů, jejich tvorbu nicméně podporuje specifickým dotačním programem *Speciální učebnice*. V roce 2014 byly podpořeny celkem 4 učebnice, 1,6 mil. Kč poskytnuto na zpracování rukopisu a pilotní ověření textu na nejméně 5 základních školách, které vzdělávají žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, aktivity podpořené v roce 2014 pokračovaly i v roce 2015 a byly podpořeny částkou 1,3 mil. Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

10.32 Prohlubovat spolupráci škol a zaměstnavatelů, především ohledně osvěty týkající se problematiky osob se zdravotním postižením (zároveň zohlednit i rozdílné postavení a potřeby žen a mužů se zdravotním postižením).

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

Střední školy speciální i praktické školy dvouleté a jednoleté v rámci odborné praxe úzce spolupracují s řadou pracovišť, která mohou být potencionálně i budoucími zaměstnavateli studentů.

Školy zajišťují výchovné poradce/kariérové poradenství ustanovené zákonem č. 561/2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Kariérové poradenství a poradenská činnost pomáhá žákovi při rozhodování o další vzdělávací a profesní dráze. Jedním z hlavních úkolů je vzájemná koordinace mezi zákonným zástupcem, školským poradenským zařízením a poradenským střediskem při pobočkách Úřadu práce ČR. Příkladem může být Jedličkův ústav, který úzce spolupracuje s Úřadem práce hl. m. Prahy. Pracovníci informačního a poradenského střediska pro volbu povolání provádění kariérové poradenství přímo na speciálních školách, kde jej přizpůsobují konkrétnímu druhu poruchy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

11. Zdraví a zdravotní péče

Opatření jedenácté kapitoly vycházejí z článku 25 Úmluvy, který deklaruje osobám se zdravotním postižením právo na dosažení nejvyšší možné úrovně zdraví a zdravotní péče bez diskriminace na základě zdravotního postižení.

V rámci naplňování opatření této kapitoly je zapotřebí i nadále uplatňovat takové nástroje, které povedou ke snížení potřeby zdravotní péče, a to především pomocí zvýšení její efektivity a kvality. K takovým nástrojům patří nejen rozvoj primární prevence, následné zdravotní péče, integrované péče ve zdravotnických a sociálních zařízeních, ale i podpora preventivních a rehabilitačně terapeutických aktivit osob se zdravotním postižením a chronicky nemocných, stejně jako další rozvoj sekundární prevence prostřednictvím dotační politiky zaměřené na edukaci těchto osob. Pozornost je třeba věnovat také důslednému respektování, naplňování a vymahatelnosti práv pacientů, která vyplývají z Úmluvy o lidských právech a biomedicině a dalších normativních aktů.

V souvislosti s probíhající reformou psychiatrické péče byla vypracována analýza potřebnosti samostatného zákona o duševním zdraví. Na samostatném zákonu se začalo pracovat, zatím probíhají průběžné novelizace stávající legislativy. Dále byl připraven Standard péče poskytované v Centrech duševního zdraví, tato centra budou poskytovat dlouhodobou péči lidem s vážným duševním onemocněním. Dalším dokumentem, který MZ připravilo v roce 2015, je Standard ambulantní psychiatrické péče a rozšířené ambulantní péče o osoby trpící duševní poruchou.

Cíl: Zajistit dostupnou a kvalitní zdravotní péči pro osoby se zdravotním postižením.

11.4 Podporovat zlepšení podmínek dostupnosti zdravotní péče osobami se zdravotním postižením respektováním specifických potřeb osob se smyslovým či mentálním postižením nebo osob s vážným omezením hybnosti a schopnosti komunikace.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

Příspěvkem ke zlepšení využitelnosti zdravotní péče osobami se zdravotním postižením bylo v programech MZ opět podpoření projektů týkajících se specifické komunikace občanů se sluchovým postižením, on-line tlumočení pro neslyšící v nemocnicích, přednášky o neslyšících pro zdravotníky, další vzdělávací programy i pro zdravotnickou veřejnost se zaměřily na problematiku komunikace s pacienty s mentálním postižením, duševním onemocněním, s nevidomými pacienty. Byla podpořena informační aktivita pro pacienty s maligním lymfomem.

Na pacienty s vážným omezením hybnosti jsou zaměřeny projekty bezbariérových úprav zdravotnických zařízení (vstupy, výtahy, sociální zařízení, polohovací lůžka a křesla atd.). I v tomto roce byla podpořena aktualizace databáze informací o přístupnosti ambulantní zdravotnické péče.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

11.5 Podporovat na komunitní úrovni specializovaná centra a zdravotnická zařízení pro pacienty s chronickým onemocněním, pro osoby se zdravotním postižením a pacienty v terminálních stavech a ve spolupráci s MPSV prosazovat návaznost těchto zařízení na systém sociálních služeb.

Gestor: MZ, MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Jedná se o oblast primárně spadající do gesce MZ, resort práce a sociálních věcí zde zpracovává pouze dílčí úkoly. Reformou zdravotně sociální péče se zabývá Meziřesortní pracovní skupina k řešení problematiky sociálně zdravotního pomezí. Tato pracovní skupina funguje od března 2014, členové pracovní skupiny jsou zástupci MPSV, MZ, krajských úřadů a zástupci zdravotnických zařízení, zastřešujících organizací a dalších partnerů. Pracovní skupina je v gesci MPSV. MPSV má za cíl nastavení takového systému, který jasně vymezí role MPSV a MZ ve službách v oblasti dlouhodobé péče. Nutným předpokladem k zajištění kvalitní a dostupné sociální i zdravotní péče je provázanost obou systémů. V současné době je v přípravě tzv. změnový zákon, resp. návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s úpravou zdravotních a sociálních služeb. Předpokládaný termín nabytí účinnosti tohoto zákona je červen 2017. Plánuje se vytvoření systému dlouhodobé péče integrující potřebné zdravotní a sociální služby podle zvláštních právních předpisů s efektivním využitím stávajících kapacit v systému zdravotnictví a sociálních služeb. Cílem a definičním znakem dlouhodobé péče je poskytnutí zdravotní a sociální služby těm osobám, které z různých důvodů potřebují zdravotní (zejména ošetrovatelskou) péči a sociální službu. Primárním úkolem je přitom zejména řešit dostupnost, kvalitu a financování zdravotní péče poskytované v pobytových sociálních službách.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZ:

V roce 2015 rámci Programu grantové podpory nestátních neziskových organizací pokračovala podpora projektu zdravotní péče o bezdomovce (nizkoprahová ordinace), jsou podporována centra Tyfloservisu a Tyflokabinetu pro lidi se zrakovým postižením. V rámci Programu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením je podporována náročná ošetrovatelská péče pro pacienty s chronickým onemocněním v pokročilém věku v Domově sv. Karla Boromejského. Dlouhodobě jsou podporovány hospicové aktivity na komunitní úrovni ve stávajících hospicích i v hospicové domácí péči např. dobrovolnické aktivity v Hospicovém sdružení Cesta domů. Bylo znovu podpořeno vydání úspěšného cyklu rozhlasových pořadů Paliativní a hospicová péče.

Intenzivně také probíhají jednání mezi MZ a MPSV týkající se řešení otázky návaznosti zdravotních a sociálních služeb.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

11.6 Podporovat centra rehabilitace s důrazem na specializaci pro jednotlivé skupiny osob se zdravotním postižením.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

MZ v rámci své kompetence k oblasti léčebné rehabilitace podpořilo v rámci dotačního programu v roce 2015 projekty, které do této oblasti také patří (např. podpora arteterapie a muzikoterapie jako součást psychosociální rehabilitace v Masarykově onkologickém ústavu v Brně, dovybavení rehabilitačního ústavu Hrabyně, podpora dlouhodobé denní rehabilitace osob s těžkým poškozením mozku ve Všeobecné fakultní nemocnici Praha, podpora rehabilitace a aktivizace vozíčkářů po poškození míchy, specializované rehabilitace pro nemocné roztroušenou sklerózou, rehabilitační a edukační program pro osoby po poranění mozku a dále rehabilitační centrum kochleárních implantací u dětí a rehabilitační aktivity pro děti a dospělé s poruchou autistického spektra).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

11.7 Podporovat vznik dobrovolnických center a rozvoj dobrovolnických aktivit v zařízeních zdravotnických služeb.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

V rámci dotačních programů 2015 pokračovala podpora projektů, jejichž cílem byl rozvoj dobrovolnictví jako důležité součásti kvalitní psychosociální péče o nemocného, od dětských pacientů přes dlouhodobě nemocné až po terminálně nemocné v hospicích. Byly podpořeny projekty samotných zdravotnických zařízení, která provozují dobrovolnická centra pro své pacienty, např. Fakultní nemocnice u sv. Anny, Oblastní nemocnice Kladno, dále byla podpořena činnost dobrovolníků ve Fakultní nemocnici Brno, Krajské nemocnici v Liberci a v psychiatrických nemocnicích. Podpořeny byly i projekty nestátních neziskových organizací, které připravují dobrovolníky pro zařízení zdravotních i sociálních služeb (Lékořice Praha, JIKA Olomouc, Adra, atd.).

Pro zajištění kvality dobrovolnického programu je v dotovaných projektech kladen důraz na dodržování „Metodického doporučení pro zavedení dobrovolnického programu v nemocnicích v souladu s procesy řízení rizik a bezpečnosti pacientů“, které bylo vydáno ve Věstníku MZ.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

11.8 V připravovaných legislativních normách důsledně aplikovat způsoby naplnění práv pacientů, která vyplývají z Úmluvy o lidských právech a biomedicině a dalších normativních aktů.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

Do legislativní normy zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů byla zapracována v plném rozsahu práva pacientů, vyplývající z Úmluvy o lidských právech a biomedicině a dodatkového protokolu k Úmluvě na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny o zákazu klonování lidských bytostí. Uvedené Úmluvy a závazky z nich vyplývající jsou respektovány také při novelách dalších zákonů v gesci MZ.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

Cíl: Podporovat osvětovou činnost v oblasti prevence zdravotního postižení, včetně zmírňování jeho důsledků, a vzdělávání zdravotnické veřejnosti o problematice zdravotního postižení.

11.9 Podporovat vznik informačních materiálů a vzdělávacích aktivit o problematice osob se zdravotním postižením (zejména o způsobech, metodách a formách komunikace) zohledňujících také specifické potřeby žen a mužů se zdravotním postižením a napomoci tyto informace šířit mezi zdravotnickou veřejnost.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

MZ každoročně, i v roce 2015, podpořilo vznik informačních materiálů a vzdělávacích aktivit pro zdravotnickou veřejnost, zejména v dotačních programech (např. Program vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením a Program grantové podpory). Jsou podporovány projekty věnující se komunikaci zdravotníků s občany se zdravotním postižením, výukové kurzy českého znakového jazyka pro zdravotnické pracovníky.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

11.10 Podporovat vznik informačních a osvětových materiálů a aktivity zaměřené na širokou veřejnost v rámci prevence vzniku zdravotního postižení, zohledňovat také rozdíly v příčinách zdravotního postižení u mužů a žen.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

Za rok 2015 byly podpořeny projekty zaměřené na prevenci úrazů dětí a dospívajících. Jednalo se o tyto projekty: Prevence úrazů pro mateřské školy, Dopravní výchova dospívajících, Hravě bez úrazu. Dále proběhly další aktivity, především z oblasti předcházení vzniku postižení: Akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy základních a středních škol: Minimalizace rizika vzniku dopravního úrazu – první pomoc při dopravní nehodě, seminář: Minimalizace rizika vzniku dopravního úrazu – první pomoc při dopravní nehodě, akreditovaný seminář pro pedagogy MŠ Prevence úrazů u dětí v mateřských školách.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

11.11 V dotačních programech Ministerstva zdravotnictví podporovat vytváření informačních materiálů pro lékaře prvního kontaktu o tom, jaké poradenské a informační služby jsou dostupné pro jednotlivá zdravotní postižení.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

V roce 2015 byly v rámci Programu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením podpořeny informační materiály na podporu včasné diagnostiky svalové dystrofie DMD/BMD, přednášky o neslyšících pro zdravotníky a dále informační letáky Společnosti pro ranou péči o možnosti podpory a návazných službách pro děti s postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

11.12 Udělovat výroční Cenu ministra zdravotnictví za práci ve prospěch osob se zdravotním postižením a za rozvoj zdravotně sociální péče.

Gestor: MZ

Termín: 1x ročně

PLNĚNÍ MZ:

Za rok 2015 obdržel cenu ministra za práci ve prospěch lidí se zdravotním postižením MUDr. Jiří Kříž, Ph.D., primář Spinální jednotky při Klinice rehabilitace a tělovýchovného lékařství 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Fakultní nemocnice Motol, který je sám na vozíku. Za rozvoj zdravotně sociální péče byl oceněn pan Petr Lněnička, projektant firmy Metroprojekt, a.s., dobrovolník Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých České republiky při navrhování hmatových a akustických orientačních a informačních úprav prostředí pro bezpečnější pohyb osob se zrakovým postižením. Slavnostní akt proběhl ve Španělském sále na Pražském hradě 03.12.2015.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

11.13 Podporovat vznik informačních materiálů a aktivity v oblasti ochrany osob se zdravotním postižením proti sexuálnímu zneužívání.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

Do dotačního Programu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byly v roce 2015 předloženy a podpořeny následující projekty s touto tematikou – projekt Jihočeské univerzity

v Českých Budějovicích s názvem „Sexuální výchova a prevence sexuálního zneužívání osob s mentální disabilitou“ a projekt Diecézní charity Brno s názvem „Informace chrání od zneužívání“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

Cíl: Reformovat systém psychiatrické péče o osoby s duševním onemocněním.

11.14 Provést analýzu možností specifické právní úpravy postavení osob s duševním onemocněním v souladu s Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením a analýzu vytvoření systému ambulantní podpory osob s duševním onemocněním.

Gestor: MZ

Spolugestor: MPSV, MSP

Termín: 31. 12. 2015

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci Center duševního zdraví je počítáno se začleněním poskytování sociálních služeb jako základní součásti péče o duševně nemocné. Vzhledem k této skutečnosti byl vytvořen pracovním týmem expertů v rámci individuálního projektu MPSV s názvem Podpora procesů v sociálních službách, v rámci realizace klíčové aktivity č. 12 – „Identifikace jevů a potřeb na sociálně zdravotním pomezí s cílem nastavit systémové řešení“ materiál „Potencionální dopad reformy psychiatrické péče do oblasti sociálních služeb“, jehož cílem je popis možných dopadů implementace reformy psychiatrické péče na oblast poskytování sociálních služeb. V dokumentu jsou rovněž popsány stávající problémy, limity i možnosti systému sociálních služeb ve vztahu k cílové skupině lidí s duševním onemocněním. V rámci tohoto projektu vznikl také materiál „Analýza vlivu reformy psychiatrické péče na oblast sociálních služeb v ČR.“

V roce 2015 se intenzivně scházely pracovní skupina pro tvorbu standardů a metodik a pracovní skupina pro udržitelné financování, v lednu 2016 MZ opětovně obnovilo další pracovní skupiny k reformě psychiatrické péče. Těchto specializovaných pracovních skupin, které jsou vytvořeny na základě jednotlivých strategických oblastí, se účastní i zástupci MPSV.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

PLNĚNÍ MSP:

V uplynulém roce MSp neparticipovalo na dané analýze, nebylo ani nikým kontaktováno a vyzváno ke spolupráci.

PLNĚNÍ MZ:

Tato problematika je analyzována a řešena pracovní skupinou pro implementaci Strategie reformy psychiatrické péče – skupina Legislativní změny.

Z doporučení Strategie reformy psychiatrické péče vyplývá následující zadání:

1. „Analyzovat potřebnost vytvoření samostatného zákona o duševním zdraví s tím, že případný očekávaný časový rámec přijetí zákona je do 10 let. V mezidobí postupovat cestou průběžných novelizací stávající legislativy a vládních programů (novelizovat zákony o zdravotnických službách, specifických zdravotnických službách a o sociálních službách v souladu s doporučeními Strategie reformy psychiatrické péče; na základě konsensuální dohody na novém systému financování psychiatrické péče též novelizovat zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění).“

Závěr pracovní skupiny se vzhledem ke specifickému tématu lidí s duševním onemocněním kloní k tvorbě samostatného zákona o duševním zdraví. Dle informací z Řídícího výboru Strategie reformy psychiatrické péče na tvorbě samostatného zákona pracuje Sekce legislativy a práva. Zadání Strategie reformy psychiatrické péče je plněno cestou průběžných novelizací stávající legislativy.

V rámci probíhající novelizace zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů bylo zohledněno téma

osob s dušením onemocněním jak v rámci poskytování akutní péče, tak v oblasti poskytování péče co nejbližší přirozenému prostředí pacienta. Jedná se o poskytování péče lidem s vážnou duševní nemocí v Centrech duševního zdraví, úkolem plynoucím ze Strategie reformy psychiatrické péče bylo ukotvit Centra duševního zdraví ve zdravotnické legislativě. Toto je z odborného hlediska prováděno v rámci novelizace zákona o zdravotních službách. Novela tohoto zákona bude předložena do vnitřního připomínkového řízení.

2. „Upravit legislativu na základě doporučení příslušných orgánů EU týkajících se péče o osoby trpící duševní poruchou s důrazem na uplatňování jejich lidských práv. Definovat a implementovat pravidla pro řešení situací vyžadujících omezení osobní svobody (legislativně jasně stanovené a kontrolovatelné podmínky).“

Také tato oblast je v aktuální době aktivně řešena, novela zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů je nyní po ukončeném meziresortním připomínkovém řízení. Problematika omezení osobní svobody osob s duševním onemocněním je v současné době řešena, a to zejména v rámci novely zákona zdravotních službách, který upravuje mj. používání omezovacích prostředků, a v rámci novely zákona o specifických zdravotních službách, který upravuje ochranné léčení.

Novela zákona o zdravotních službách je pro oblast používání omezovacích prostředků součástí návrhu zákona o ochraně zdraví před návykovými látkami. Součástí novely je například ustanovení, že omezovací prostředek lze použít poté, co byl neúspěšně použit mírnější postup, než je použití omezovacích prostředků, s výjimkou případu, kdy by použití mírnějšího postupu zjevně nevedlo k odvrácení bezprostředního ohrožení života, zdraví nebo bezpečnosti pacienta nebo jiných osob, přičemž musí být zvolen nejméně omezující prostředek odpovídající účelu jeho použití. Novým ustanovením je také povinnost poskytovatele zaznamenávat důvod použití omezovacího prostředku a povinnost vést centrální evidenci použití omezovacích prostředků. Návrh zákona o ochraně zdraví před návykovými látkami je v současné době projednáván v Poslanecké sněmovně a jeho termín účinnosti nelze v současné době s ohledem na další legislativní proces s určitostí stanovit. Současně s novelou zákona MZ ve spolupráci s odbornými společnostmi a Českou asociací sester připravuje nový metodický pokyn pro používání omezovacích prostředků ve zdravotnických zařízeních v ČR, který nahradí metodický pokyn uveřejněný ve Věstníku MZ č. 7/2009. Metodický pokyn má přímo navazovat na novelizaci zákona o zdravotních službách.

Problematika výkonu ochranného léčení je v současné době upravována v rámci novely zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, která je aktuálně po proběhlém meziresortním připomínkovém řízení. Jedním z novelizačních bodů zákona je umožnění výkonu ochranného léčení během výkonu trestu odnětí svobody ve zdravotnických zařízeních Vězeňské služby, a to formou stacionární péče, která nevyžaduje pobyt pacienta na lůžku. Doposud byla možná forma jednodenní péče, nicméně pro tu v současné době neexistovala dostatečná lůžková kapacita, což znemožňovalo výkon ochranného léčení během výkonu trestu odnětí svobody. Podle stávající právní úpravy je poskytovatel zajišťující ochranné léčení povinen oznámit soudu, že pacient nenastoupil k výkonu ochranného léčení, svévolně se vzdálil ze zdravotnického zařízení (v případě ústavního ochranného léčení) nebo že se nedostavuje k lékařským prohlídkám ve stanoveném termínu (v případě ambulantního ochranného léčení). Ve velké části případů však soud s výše uvedenými informacemi nic nedělá. Z tohoto důvodu a na základě doporučení poskytovatelů, kteří zajišťují ochranné léčení, MZ navrhlo do novelizace zákona o specifických zdravotních službách zařadit, aby byly tyto skutečnosti hlášeny také Policii ČR. Důvodem je, že je jedině v kompetenci Policie ČR zabezpečit výše uvedeného pacienta, případně zahájit trestní řízení pro trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí.

Analýza v oblasti ambulantní péče byla provedena v rámci vstupních analýz při tvorbě Strategie reformy psychiatrické péče („Mapování stavu psychiatrické péče a jejího směřování v souladu se strategickými dokumenty České republiky“, „Zpracování statistických dat pro odbornost 305 a 901 za roky 2011 a 2012, se zaměřením na případný další rozvoj těchto odborností“), v systému poskytování této péče nenastaly žádné zásadní změny, které by vedly k potřebě analýzu opakovat.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol byl splněn.

11.18 V souvislosti s reformou psychiatrické péče podpořit rozvoj sítě terénních a ambulantních služeb pro osoby s duševním onemocněním ve všech regionech ČR.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

V rámci Strategie reformy psychiatrické péče by mělo dojít k rozvoji v oblasti poskytování ambulantní péče o osoby s duševním onemocněním v těchto rovinách:

1. Vytvoření systému Center duševního zdraví: Tato centra budou poskytovat péči lidem s vážným duševním onemocněním. Centrum duševního zdraví poskytuje dlouhodobou péči zahrnující psychiatrickou a sociální rehabilitaci. Je připraven Standard péče poskytované v Centrech duševního zdraví pro zahájení vnitřního připomínkového řízení.
2. Rozvoj ambulantní sféry: S ohledem na nárůst pacientů vyžadujících psychiatrickou péči bylo povinností MZ v zajištění dostupnosti a kvality péče vypracovat Standard ambulantní psychiatrické péče a rozšířené ambulantní péče o osoby trpící duševní poruchou. Výsledkem by mělo být posílení ambulantní složky, podpora rozvoje ambulancí s tzv. rozšířenou péčí o osoby s duševním onemocněním, kde by péče byla poskytována intenzivněji, s pomocí dalších pracovníků v rámci týmu psychiatrické ambulance. Ambulantní složka by se měla rozvíjet s ohledem na potřeby obyvatelstva, reagovat na specifické problémy související s nárůstem počtu pacientů s dg. závislosti či stárnutí populace s nárůstem pacientů s dg. z oblasti neurodegenerativních onemocnění aj. Standard péče poskytované v centrech duševního zdraví, Standard ambulantní psychiatrické péče a rozšířené ambulantní péče o osoby s duševním onemocněním a Standard akutní lůžkové psychiatrické péče byly vydány dne 26.04.2016 ve Věstníku MZ č. 5/2016.

3.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

12. Rehabilitace

Dvanáctá kapitola implementuje článek 26 Úmluvy pojednávající o habilitaci a rehabilitaci osob se zdravotním postižením.

Rehabilitace je charakterizována jako vzájemně provázaný, koordinovaný a cílený proces, jehož základní náplní je co nejvíce minimalizovat přímé i nepřímé důsledky trvalého nebo dlouhodobého zdravotního postižení jedince. V případě vzniklých následků zdravotního postižení je cílem rehabilitace co nejrychleji zapojit osoby se zdravotním postižením do všech obvyklých společenských aktivit s maximálním důrazem na jejich pracovní začlenění. Je nezbytné, aby proces rehabilitace byl prováděn uceleně a koordinovaně. Ucelenost v rehabilitaci znamená především včasnost a návaznost jednotlivých složek rehabilitace na sebe (léčebné, sociální, pedagogické a pracovní).

V rámci plnění opatření této kapitoly je naléhavé rozvíjet jednotlivé oblasti rehabilitace zaměřené na osoby se zdravotním postižením a vytvářet legislativní i věcné podmínky pro jejich lepší součinnost a koordinaci.

Cíl: Pokračovat v rozvoji jednotlivých oblastí rehabilitace.

12.2 Rozvíjet oblast léčebné rehabilitace osob se zdravotním postižením a vytvářet podmínky pro lepší součinnost s ostatními oblastmi rehabilitace.

Gestor: MZ

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZ:

V přijatém zákonu č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů je upravena léčebná rehabilitace v souvislostech – účelem léčebně rehabilitační péče je maximální obnovení fyzických, poznávacích, řečových, smyslových a psychických funkcí pacienta, zpomalení nebo zastavení nemoci a stabilizace jeho zdravotního stavu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

12.3 Rozvíjet oblast sociální a pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením a vytvářet podmínky pro lepší součinnost s ostatními oblastmi rehabilitace.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2015 pokračovaly práce spojené s aplikací výstupů ze systémového individuálního projektu MPSV „Regionální síť spolupráce v pracovní rehabilitaci“ (zkráceně PREGNET), který byl ukončen k 31.08.2014. Za účelem zvýšení kvality poskytovaných služeb v oblasti pracovní rehabilitace a standardizace celého systému byly přijaty dvě nové metodiky, a to Metodika standardů ergodiagnostiky pro účely hodnocení pracovního potenciálu osob se zdravotním postižením, určená pro práci ergodiagnostických center, a Metodika standardů a postupů pracovní rehabilitace v praxi, určená pro Úřad práce ČR.

V rámci jednotného řízení a metodické podpory byly pod revizí odboru trhu práce MPSV vydány dva řídící akty generálního ředitelství Úřadu práce ČR, konkrétně Směrnice generálního ředitele č. 8/2015 „Realizace pracovní rehabilitace a spolupráce věcně příslušných útvarů Úřadu práce České republiky při začleňování osob se zdravotním postižením na trh práce“ a Směrnice generálního ředitele č. 9/2015 „Zabezpečení ergodiagnostického vyšetření pro uchazeče o zaměstnání, zájemce o zaměstnání a osoby se zdravotním postižením v procesu hodnocení pracovního potenciálu pro účely zaměstnanosti“. Směrnicí generálního ředitele č. 8/2015 byla také ředitelům krajských poboček a ředitelům určených kontaktních pracovišť Úřadu práce ČR stanovena povinnost zabezpečit

na určených pracovištích výkon pracovní pozice poradce pro pracovní rehabilitaci a na krajských pobočkách koordinátora zaměstnávání osob se zdravotním postižením. K 31.07.2015 byl na 84 kontaktních pracovištích ustanoven poradce pro pracovní rehabilitaci a na 14 krajských pobočkách koordinátor zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Činnost koordinátora zaměstnávání osob se zdravotním postižením je v deseti případech kumulována s funkcí poradce pro pracovní rehabilitaci a dalšími agendami. Činnost poradce pro pracovní rehabilitaci je na všech určených pobočkách aktuálně kumulována s dalšími agendami.

V rámci koncepční činnosti MPSV v oblasti pracovní a sociální rehabilitace vznikla v roce 2015 řada významných materiálů s opatřeními směřujícími k zefektivnění využívání již existujících věcných a právních řešení, nástrojů a mechanismů ve vztahu k sociální a pracovní rehabilitaci a možnostem pracovního uplatnění osob se zdravotním postižením. Zefektivnění procesů se orientuje na všechny aktéry systému a v rámci níže citovaných materiálů je realizováno na několika úrovních a v několika časových rovinách.

Materiál „Posuzování osob se zdravotním postižením pro trh práce v kontextu koordinované a pracovní rehabilitace“ vznikl za součinnosti sekce 4 MPSV a generálního ředitelství Úřadu práce ČR v březnu 2015 na základě úkolu uloženého pracovní skupinou k reformě zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Při zpracování návrhu byly zohledněny výstupy výše zmíněného projektu PREGNET a zkušenosti Úřadu práce ČR, ergodiagnostických center, zaměstnavatelů osob se zdravotním postižením i samotných osob se zdravotním postižením s dosavadním vývojem v předmetné oblasti. Návrh systémového řešení zahrnuje postupy charakteru preventivního i intervenčního, jejichž cílem je zefektivnit práci Úřadu práce ČR s osobami se zdravotním postižením a zvýšit využívání ergodiagnostiky při zařazování osob se zdravotním postižením na pracovní rehabilitaci nebo pro nalezení zdravotně přiměřeného zaměstnání. Tento materiál obsahuje řadu opatření směřujících k jednotlivým aktérům systému zaměstnávání osob se zdravotním postižením a pracovní rehabilitace, k Úřadu práce ČR, ergodiagnostickým centerům, zaměstnavatelům, samotným lidem se zdravotním postižením, ošetřujícím lékařům a poskytovatelům pracovnělékařských služeb a k lékařské posudkové službě, s odpovědností jednotlivých subjektů za jejich plnění včetně termínu plnění příslušných opatření. Funkčnost navrženého systému a plnění konkrétních opatření v oblasti pracovní rehabilitace, ergodiagnostiky a zaměstnávání osob se zdravotním postižením bude vyhodnocována v pravidelných pololetních intervalech. Navržený systém hodnocení pracovního potenciálu osob se zdravotním postižením pro účely zaměstnanosti byl projednán v dočasně ustanovené pracovní skupině za účasti zástupců Úřadu práce ČR – Generálního ředitelství, Sekcí 2, 4 a 7 MPSV, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR, ergodiagnostických center. Předložený návrh řešení má předpoklady stát se nedílnou součástí budoucí právní úpravy koordinace rehabilitace.

V souvislosti s identifikací problémů souvisejících s nedostatečnou aplikací všech možných odborných postupů a provázanosti sociální a pracovní rehabilitace v systému resortu práce a sociálních věcí byly zahájeny práce na návrhu podoby prostupného systému sociální a pracovní rehabilitace. Tento systém využívá stávajících kompetencí vybraných sociálních služeb (sociální rehabilitace a sociálně terapeutické dílny) a Úřadu práce ČR (pracovní rehabilitace). Cílem takto připravovaného systému bylo nastavení efektivní spolupráce a komunikace jednotlivých aktérů v systému sociální rehabilitace (sociálních služeb) a v systému pracovní rehabilitace tak, aby byla pro osoby se zdravotním postižením zajištěna lepší podpora při jejich uplatňování na trhu práce, ať už chráněném, či volném. Důraz byl také kladen na lepší spolupráci s (potenciálními) zaměstnavateli osob se zdravotním postižením a jejich aktivní zapojení v rámci systému.

V roce 2015 byla dále na MPSV ustanovena pracovní skupina pro koordinovanou rehabilitaci osob se zdravotním postižením, jejímž úkolem je navrhnout věcné řešení koordinace tohoto systému.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

12.4 Rozvíjet oblast vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením v kontextu podmínek koordinace rehabilitace a vytvářet podmínky pro lepší součinnost s ostatními oblastmi rehabilitace.

Gestor: MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MŠMT:

MŠMT se účastní činnosti pracovní skupiny pro koordinovanou rehabilitaci, jejíž činnost byla obnovena v říjnu 2015. Pracovní skupina by měla v dalším období navázat na předchozí pracovní mezirezortní skupinu z let 2012–2014. Předmětem jednání bude připravit postupně ucelený systém vzájemně provázaných procesů léčebné, pracovní, sociální a pedagogické rehabilitace.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

13. Zaměstnávání

Článek 27 Úmluvy, ze kterého vychází třináctá kapitola, se zabývá prací a zaměstnáváním osob se zdravotním postižením, a to přijímáním, setrváním v zaměstnání, odměňováním, profesním postupem i bezpečností a ochranou zdraví při práci.

Zaměstnávání osob se zdravotním postižením je nutné věnovat zvýšenou pozornost. Stávající situace v oblasti zaměstnanosti této cílové skupiny ukazuje na potřebu celkové revize systému podpory zaměstnanosti, včetně vyhodnocení dopadů souvisejících systémů (sociální, daňový). Průběžně je třeba se věnovat i kariérovému poradenství, které zvyšuje možnost pracovního uplatnění absolventů se zdravotním postižením, ale je využitelné i v celoživotní perspektivě. Důležitá je i podpora odborného a profesního poradenství.

Novelou zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, došlo k znovu zavedení institutu osoby zdravotně znevýhodněné, které se považují za osoby se zdravotním postižením a kterým je poskytována zvýšená ochrana na trhu práce.

V rámci zajištění prostupného systému sociální a pracovní rehabilitace pro osoby se zdravotním postižením byl připraven doporučený postup na podporu realizace tohoto systému. Za účelem zlepšení informovanosti lidí se zdravotním postižením o možnosti pracovní rehabilitace či poradenství bylo vydáno několik informačních materiálů.

Veřejná správa by měla jít v oblasti zaměstnávání lidí se zdravotním postižením příkladem. Resorty však plní povinnost 4% podílu zaměstnanců se zdravotním postižením různým způsobem, preferováno by však mělo být přímé zaměstnávání.

Cíl: Efektivně podporovat zaměstnanost osob se zdravotním postižením na chráněném i na otevřeném trhu práce.

13.4 Za účelem propojení systému vzdělávání a zaměstnanosti, který zvýší možnost mladých lidí se zdravotním postižením plynule přejít ze školy do zaměstnání, zabezpečit podmínky pro zavedení integrovaného systému kariérového poradenství v celoživotní perspektivě.

Gestor: MPSV, MŠMT

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

V rámci činnosti Národního poradenského fóra (dále jen „NPF“) jako poradního orgánu resortů MPSV a MŠMT pro oblast kariérového poradenství v celoživotní perspektivě byl členy NPF přijat Akční plán pro období prosinec 2014 – červen 2016. Tento akční plán obsahuje mimo jiné cíl vytvořit dokument, ve kterém budou uvedeny konkrétní kroky a závazky pro gestory kariérového poradenství na vládní úrovni (tedy MŠMT a MPSV), které umožní zavedení integrovaného systému kariérového poradenství v celoživotní perspektivě do praxe.

V průběhu roku 2015 bylo v rámci činnosti Úřadu práce ČR realizováno kariérové poradenství pro žáky a absolventy škol se zdravotním postižením nadále prostřednictvím Informačních a poradenských středisek (dále jen „IPS“). V rámci tohoto poradenství byly poskytovány informace k následnému uplatnění na trhu práce. IPS poskytují aktuální informace o síti středních a vysokých škol, studijních a učebních oborech v regionu a v celé ČR, podmínkách a průběhu přijímacího řízení, nárocích a požadavcích na jednotlivá povolání, možnostech uplatnění absolventů se zdravotním postižením i možnostech rekvalifikace. Součástí činnosti IPS jsou také organizace regionálních přehlídek vzdělávání a pořádání besed pro budoucí absolventy se zdravotním postižením zaměřené na problematiku přechodu do praxe, situaci na trhu práce, činnosti Úřadu práce ČR a možnosti dalšího vzdělávání.

V případech uchazečů o zaměstnání – absolventů škol se zdravotním postižením řeší Úřad práce ČR problém „prvního nástupu do zaměstnání“ mimo jiné pomocí poradenských programů, např.

poradenského programu Job club, který se zaměřuje na zprostředkování náhledu těchto osob na svoji situaci, předkládá možnosti a návrhy individuálního řešení s prvky kognitivně-behaviorální terapie a zprostředkovává informace o cestách a možnostech pracovního uplatnění na trhu práce. Dalším ze způsobů, jakým je řešen přechod mladých lidí se zdravotním postižením ze školy do zaměstnání, je zabezpečení pracovní rehabilitace. V rámci pracovní rehabilitace je individuálně zabezpečována teoretická a praktická příprava pro zaměstnání osob se zdravotním postižením, která zahrnuje přípravu na budoucí povolání podle zvláštních právních předpisů i specializované rekvalifikační kurzy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

Viz bod 10.32.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

13.5 Věnovat zvýšenou pozornost uchazečům nebo zájemcům o zaměstnání z řad osob se zdravotním postižením při výběru a zařazování v rámci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a do poradenských aktivit Úřadu práce ČR.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Dle normativní instrukce vydané MPSV vůči Úřadu práce ČR byla kategorie osob se zdravotním postižením v roce 2015 jednou z preferovaných skupin uchazečů o zaměstnání při realizaci aktivní politiky zaměstnanosti. Generální ředitelství Úřadu práce ČR pak stanovilo ve směrnici vůči jednotlivým krajským pobočkám a kontaktním pracovištím poskytování příspěvků aktivní politiky zaměstnanosti pro osoby se zdravotním postižením ve vyšších částkách než u ostatních kategorií uchazečů o zaměstnání.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

13.6 Při zprostředkování zaměstnání a při realizaci aktivní politiky zaměstnanosti věnovat zvýšenou pozornost uchazečům o zaměstnání nebo zájemcům o zaměstnání se zdravotním postižením, kterým byl snížen stupeň invalidity případně odebrán invalidní důchod.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Toto opatření je plněno průběžně především tím, že ustanovení § 67 odst. 6 zákona o zaměstnanosti, považuje za osoby se zdravotním postižením i osoby, které byly posouzeny, že již nejsou invalidní, a to po dobu 12 měsíců ode dne tohoto posouzení. Všechny výhody, které jsou realizovány v rámci podpory zaměstnávání této cílové skupiny, se tedy vztahují také na osoby, které byly posouzeny, že již nejsou invalidní. Na tyto osoby tak lze nadále aplikovat veškeré nástroje aktivní politiky zaměstnanosti určené k podpoře zaměstnávání osob se zdravotním postižením, je možné na takovou osobu čerpat příspěvek dle § 78 zákona o zaměstnanosti a je možné zaměstnáváním této osoby plnit povinný podíl dle § 81 zákona o zaměstnanosti.

Zákon o zaměstnanosti v § 33 zajišťuje zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání, tj. i při realizaci aktivní politiky zaměstnanosti, uchazečům o zaměstnání, kteří ji pro svůj zdravotní stav potřebují. Pokud tedy osoba, které byl odebrán invalidní důchod nebo snížen stupeň invalidity, má problém s pracovním uplatněním, je taková osoba při realizaci aktivní politiky zaměstnanosti preferována.

Dále je potřeba zmínit, že dnem 01.01.2015 nabyla účinnosti novela zákona o zaměstnanosti provedená zákonem č. 136/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti,

ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů. Jednou z podkategorií osob se zdravotním postižením se opětovně stala kategorie osob zdravotně znevýhodněných. Osobou zdravotně znevýhodněnou je fyzická osoba, která má zachovanou schopnost vykonávat soustavné zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost, ale její schopnosti být nebo zůstat pracovně začleněna, vykonávat dosavadní povolání nebo využít dosavadní kvalifikaci nebo kvalifikaci získat jsou podstatně omezeny z důvodu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu; osobou zdravotně znevýhodněnou nemůže být osoba, která je osobou invalidní v I., II. nebo III. stupni. Osobám zdravotně znevýhodněným je poskytována zvýšená ochrana na trhu práce.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

13.7 Jednou ročně předkládat VVZPO výsledky kontrolní činnosti Státního úřadu inspekce práce v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením, zejména pokud se týká zákazu diskriminace z důvodu zdravotního stavu, včetně vícenásobné diskriminace na základě dalších důvodů (např. pohlaví, věk), a to do 30. 04. příslušného roku.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Při kontrolách zaměřených na oblast rovného zacházení a zákazu diskriminace prováděných v roce 2015 vycházeli inspektoři Státního úřadu inspekce práce ze zkušeností získaných při provádění kontrol v této oblasti v předchozích letech. Při kontrolách inspektoři postupují v souladu se zákonem o inspekci práce a zákonem o kontrole a kontrolují dodržování pracovněprávních předpisů. Kontroly dodržování pracovněprávních předpisů jsou v podmínkách orgánů inspekce práce prováděny vždy z moci úřední, nikoliv na návrh podatele podnětu. Kontroly jsou však vzhledem k jejich specifickým prováděny především na základě obdržovaných podnětů, a to jak z důvodu účelného zaměření samotné kontroly, tak s ohledem na samotnou osobu podatele podnětu. Kontroly v této oblasti byly provedeny jak u zaměstnavatelů ve veřejném sektoru (např. školská zařízení, městské a obecní úřady), tak u zaměstnavatelů v soukromém sektoru, a to právě s ohledem na obdržované podněty. Při kontrolách rovného zacházení a zákazu diskriminace se inspektoři zabývali mimo jiné možným:

- bossingem a šikanou ve školských zařízeních,
- nerovným zacházením a diskriminací u městské policie,
- nerovným zacházením v oblasti evidence pracovní doby,
- nerovným zacházením při skončení pracovního poměru,
- nerovným zacházením v oblasti odměňování,
- nerovným zacházením v oblasti odměňování u poživatelů invalidního důchodu,
- sexuálním obtěžováním a obtěžováním se sexuálním podtextem.

Výsledky z kontrolní činnosti realizované v roce 2015	
počet kontrol do oblasti rovného zacházení a diskriminace	425
počet zjištěných nedostatků v uvedené oblasti, z toho:	87
§ 16 zákoníku práce	65
§ 110 zákoníku práce	13
§ 1a, odst. 1 písm. e)	4
§ 316 odst. 4	5
uložené pokuty počet	11
uložené pokuty výše	138.000 Kč

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

Cíl: Zaměstnávat osoby se zdravotním postižením ve veřejném sektoru.

13.8 V rámci své působnosti budou ústřední orgány státní správy včetně svých organizačních složek usilovat při zákonem stanoveném plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením o jejich přímé zaměstnávání, přičemž budou přihlížet k vyrovnanému zaměstnávání žen a mužů se zdravotním postižením. Při výběru potencionálních zaměstnanců se zdravotním postižením budou rezorty s ohledem na konkrétní profesní a kvalifikační podmínky spolupracovat s Úřadem práce ČR.

Gestor: všechny rezorty

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MD:

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
419,21	16,76	1	1	2	11,9	1,74	8,55	553.677

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je částečně plněn.

PLNĚNÍ MF:

	Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
MF	1.278,23	51,13	8	10	18	35,2	11,47	17,86	1.156.569
GŘC ¹	1.409,84	56,39	13	13	26	46,1	75,75	0	0
GFŘ ²	15.197,61	607,90	103	263	366	60,2	20,14	223,28	14.459.055
ÚZSV ³	1.599,12	63,96	21	35	56	87,6	27,18	0	0
STC ⁴	437,41	17,49	8	3	11	62,9	9,19	0	0

¹ Generální ředitelství cel

² Generální finanční ředitelství

³ Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových

⁴ Státní tiskárny cenin

Kancelář finančního arbitra nezaměstnávala v roce 2015 žádnou osobu se zdravotním postižením, vyhlášená výběrová řízení ale nevyklučovala obsazení pracovního místa osobou se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.**PLNĚNÍ MK:**

Celkový průměrný přepočtený počet zaměstnanců za rok 2015 je 262,14 osob, z toho povinný podíl činí 10,48 osob. K plnění dochází přímým zaměstnáváním 4,53 osob, náhradní plnění odběrem představuje 25,97 osob, tj. celkem 30,5 osob. Odvod do státního rozpočtu se neprovádí z důvodu plnění povinného podílu zaměstnáváním a odběrem výrobků a služeb.

Národní ústav lidové kultury ve Strážnici, příspěvková organizace MK, v otázce zaměstnanosti dlouhodobě plní povinný podíl 4 % cestou přímého zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Stejná situace je i v Národním informačním a poradenském středisku pro kulturu, kde 4 % z 56,17 celoročních průměrných přepočtených zaměstnanců činily 2,25 zaměstnanců. V roce 2015 splnila tato instituce stanovený povinný podíl zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.**PLNĚNÍ MMR:**

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
613,14	24,52	5	4	9	36,7	4,15	9,13	591.236

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.**PLNĚNÍ MO:**

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
7.110,78	284,43	48	30	78	27,42	190,44	9,8	634.624

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MPO:

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
762,88	30,51	4	9	13	42,6	23,55	0	0

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

Plnění povinného podílu ze strany MPSV

	Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
2014	1.054,93	42,20	X	X	36,81		5,01	0,38	23.921
2015	1.164,78	46,59	X	X	41,09	88,2	2,94	2,56	165.780

Plnění povinného podílu ze strany Úřadu práce ČR

	Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
2014	779,46	31,18	13	9	22		19,91	0	0
2015	777,45	31,09	18	14	32	102,9	13,24	0	0

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MSP:

Organizace či resortní složka	Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
MSP	406,85	16,27	2	1	3	18,4	9,09	0,56	36.256 Kč
Institut pro kriminologii a	24	0	0	0	0	0	0	0	0

sociální prevenci									
Rejstřík trestů	46,89	1,88	1	3	4	212,8	0	0	0
Probační a mediační služba	445,50	17,82	2	6	8	44,9	8,16	0	0
Vězeňská služba ČR	3.994,66	159,79	27	29	56	35	95,64	0	0
Justiční akademie	61,36	2,45	2	3	5	200,8	0	0	0

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

	Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
2014	899,01	35,96	1 (0,87)	15 (13,05)	13,93	39	16,26	5,77	363.207
2015	931,17	37,24	2 (1,8)	14 (16,20)	17,38	46,7	15,44	4,52	292.704

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MV:

	Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
MV	2.368,99	94,67	13	34,56	47,11	49,8	0,57	47,56	3.079.867
Policie ČR	1.494,89	59,79	17	18	34,71	58	0,57	24,51	587.207
HZS ČR	1.013,48	40,54	10	14	24	59,2	0	17,39	1.126.133

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZ:

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
391,18	15,64	2	5	6,63	42,3	14,42	0	0

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZE:

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu
738,67	29,54	9,61	9,37	18,98	64,2	20,99	0

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZV:

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
1764,65	70,56	3	4,47	7,47	10,6	4,44	58,68	3.799.971

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je částečně průběžně plněn.

PLNĚNÍ MŽP:

Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
576,29	23,05	2	6,17	8,17	35,44	13,01	1,87	121.097

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

13.9 V návaznosti na opatření 13.8 zvýšit počet zaměstnaných osob se zdravotním postižením a předkládat informaci o vývoji zaměstnanosti osob se zdravotním postižením v jednotlivých rezortech (včetně členění dle pohlaví).

Gestor: všechny rezorty

Termín: 1x ročně

PLNĚNÍ MF:

Viz 13.8.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn. Údaje nedodány.

PLNĚNÍ MD:

V roce 2014 bylo zaměstnáno 6,63 osob se zdravotním postižením a 3,75 osob se zdravotním postižením bylo zaměstnáno z náhradního plnění odběrem výrobků, celkem tedy 10,38 osob z toho skutečný počet zaměstnaných se zdravotním postižením 1 žena a 1 muž.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MK:

V roce 2015 byla do pracovního poměru přijata jedna zaměstnankyně se zdravotním postižením. Celkem bylo v roce 2015 mezi zaměstnanci nebo státními zaměstnanci MK 5 osob se zdravotním postižením, z toho byly 4 ženy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MMR:

Rok	Průměrný počet zaměstnanců	Povinný počet zaměstnanců se ZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním v %	Odběr výrobků a služeb (nahrazující počet zaměstnaných OZP) přepočtený na osoby	Počet osob, za které byl proveden odvod do státního rozpočtu	Odvod do státního rozpočtu v Kč
2014	583,24	23,33	4	6	10	11,12	2,55	9,66	608.073
2015	613,14	24,52	5	4	9	11,24	4,15	9,13	591.236

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MO:

V roce 2014 zaměstnával rezort MO celkem 90 osob se zdravotním postižením (z toho 58 mužů a 32 žen), v roce 2015 jen 78 osob (z toho 48 mužů a 30 žen).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MPO:

V letech 2014 a 2015 zaměstnávalo MPO 13 osob se zdravotním postižením. V roce 2014 šlo o 5 mužů a 8 žen se zdravotním postižením, v roce 2015 o 4 muže a 9 žen se zdravotním postižením.

Rezort MO se snaží plnit úkol zaměstnávat osoby se zdravotním postižením tak, jak ukládají právní předpisy. Narážíme však na specifickou povahu rezortu a na požadavky, které jsou na zaměstnance kladeny. Zaměstnanci v pracovním poměru se v převážné většině podílejí na plnění úkolů ozbrojených sil České republiky, především na zajišťování bezpečnosti České republiky přípravou (výcvikem) k její obraně a podílem na plnění úkolů vlastní obrany České republiky před vnějším napadením nebo úkolů spolupráce České republiky v obranných uskupeních podle mezinárodních smluv. Dále se tito zaměstnanci podílejí také na úkolech souvisejících s postavením ozbrojených sil České republiky jako

tzv. ostatní složky integrovaného záchranného systému, tedy úkolech souvisejících s odstraňováním následků krizových stavů podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Z povahy uvedených úkolů je zřejmé, že výkon činností spojených s plněním takových úkolů neumožňuje uplatnění osob se zdravotním postižením, neboť by nebylo možné vyloučit, že tyto osoby budou vystaveny nepřiměřené fyzické zátěži, riziku dalšího poškození zdraví nebo zvýšené stresové zátěži.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je částečně plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

Viz opatření 13.8.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MSP:

Ministerstvo spravedlnosti

V ohlášení plnění povinného podílu osob se zdravotním postižením na celkovém počtu zaměstnanců za rok 2014 se dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, § 81 odst. 2 podařilo splnit tuto povinnost pouze pomocí zaměstnávání osob a odběrem výrobků. Za rok 2015 musel být uskutečněn i odvod do státního rozpočtu celkem za 0,56 osob.

Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2014	6	3	3
2015	3	2	1

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Vzhledem k počtu 24 pracovníků nemá Institut pro kriminologii a sociální prevenci povinnost zaměstnávat osoby se zdravotním postižením ve výši 4% povinného podílu na celkovém počtu zaměstnanců. V současné době IKSP nezaměstnává žádnou osobu se zdravotním postižením.

Rejstřík trestů

Období	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2014	4	1	3
2015	4	1	3

Probační a mediační služba

U Probační a mediační služby došlo oproti stavu v roce 2014 k navýšení počtu zaměstnaných osob se zdravotním postižením.

Ukazatel	2014			2015		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	celkem
Skutečný počet zaměstnanců se ZP	2,00	4,51	6,51	2,00	4,66	6,66
Skutečný počet zaměstnanců s TZP*	0,00	0,24	0,24	0,00	1,00	1,00
Skutečný počet zaměstnaných OZP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Povinný počet zaměstnanců se ZP	17,37			17,82		
Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním – přepočtený počet zaměstnanců*	7,23			9,66		
Plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním – v %	41,62			54,21		
Průměrný počet zaměstnanců	434,28			445,50		
*Skutečný počet zaměstnanců s TZP se při výpočtu plnění povinného počtu zaměstnanců se ZP skutečným zaměstnáváním trojnásobí.						

Vězeňská služba

Podíl zaměstnaných osob se zdravotním postižením mezi roky 2014 a 2015 vzrostl z 1,51 % na 1,61 %. Současně meziročně klesá podíl tzv. náhradního plnění, a to z 97,47 přepočtených osob v roce 2014 na 95,64 přepočtené osoby v roce 2015. Zastoupení mužů i žen je rovnoměrné, o čemž svědčí i přepočtený počet zaměstnaných žen, které dosahuje 28,85 osob a u mužů 27,15 osob.

Požadavky na zdravotní stav příslušníků Vězeňské služby ČR je dán striktně zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, resp. vyhláškou č. 393/2006 Sb., o zdravotní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů. Dlouhodobé zbavení zdravotní způsobilosti výkonu služby je pak důvodem k ukončení služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MŠMT:

Viz opatření 13.8.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MV:

Ministerstvo vnitra

Rok	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2014	44	12	32
2015	47,11	13	34,56

Policejní prezidium ČR (včetně útvarů policie s celostátní působností, bez krajských ředitelství policie)

Rok	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2014	34,71	17	18
2015	33,81	16	18

Generální ředitelství hasičských a záchranných sborů

Rok	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2014	28	15	13
2015	24	10	14

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol není plněn.

PLNĚNÍ MZ:

Rok	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2014	7	4	3
2015	7	2	5

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je částečně plněn.

PLNĚNÍ MZE:

V roce 2014 bylo na MZe zaměstnáno celkem 13,24 osob se zdravotním postižením (7,99 žen, 5,25 mužů). V roce 2015 bylo na MZe zaměstnáno celkem 18,98 osob se zdravotním postižením (9,37 žen, 9,61 mužů).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MZV:

Úkolem MZV je mimo jiné zabezpečovat vztahy ČR k ostatním státům, mezinárodním organizacím a integračním uskupením ve světě a koordinovat úkoly této spolupráce. MZV tyto povinnosti zajišťuje prostřednictvím ústředí v Praze (1/3 zaměstnanců) a zastupitelských úřadů (2/3 zaměstnanců). Zaměstnanci podléhají pravidelné rotaci mezi ústředím a zahraničím. K přesunům zaměstnanců a jejich rodin dochází často, přičemž služba v zahraničí se uskutečňuje i v klimaticky a bezpečnostně obtížných teritoriích. Uvedené skutečnosti neumožňují MZV splnit uloženou povinnost zaměstnávání příslušného počtu osob se zdravotním postižením (4 %). Personální odbor evidoval v minulých letech na MZV několik stáží osob se zdravotním postižením, nikoliv však žadatele o standardní formu pracovního poměru.

Rok	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2014	7,29	3	4,29
2015	7,47	3	4,47

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MŽP:

Rok	Skutečný počet zaměstnaných OZP	Skutečný počet zaměstnaných mužů se ZP	Skutečný počet zaměstnaných žen se ZP
2014	6,45	2	4,45
2015	8,17	2	6,17

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

13.10 Monitorovat situaci v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením ve vybraných institucích veřejné správy.

Gestor: MLP, VVZPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP, VVZPO:

V roce 2015 byl vypracován materiál „Zaměstnávání osob se zdravotním postižením na ministerstvech a v ostatních ústředních orgánech státní správy v roce 2014“. Tento materiál byl pro informaci předložen vládě ČR a ta ho vzala na vědomí na svém zasedání 08.07.2015. Materiál obsahoval souhrnné údaje o tom, jakým způsobem plní ministerstva a další ústřední orgány státní správy povinný podíl zaměstnávání osob se zdravotním postižením, který je uložený zákonem o zaměstnanosti.

Z ministerstev plnilo v roce 2014 zákonem stanovený povinný podíl kombinací zaměstnání osob se zdravotním postižením a náhradním plněním bez nutnosti finančního odvodu do státního rozpočtu pouze MK, MPO, MSp a MZ. Ostatní ministerstva plnila povinný podíl rovněž odvodem do státního rozpočtu. Žádné z ministerstev neplnilo povinný podíl pouze přímým zaměstnáváním. Co se týče dalších ústředních orgánů státní správy, pak Český báňský úřad a Správa hmotných rezerv byly jediné instituce, které z dotázaných splnily zákonný podíl pouze přímým zaměstnáváním osob se zdravotním postižením a nemusely tak využít náhradního plnění ani odvodu do státního rozpočtu. Institucemi, které nezaměstnávají žádné osoby se zdravotním postižením, jsou Energetický regulační úřad a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Oba tyto úřady plní povinný podíl formou náhradního plnění.

Z uvedených informací je zřejmé, že pouze dvě z oslovených institucí plní zákonný podíl výhradně zaměstnáváním osob se zdravotním postižením. Pouze 11 institucí z dotázaných 26 pak není nuceno odvádět finanční odvod do státního rozpočtu. Z povinného počtu 946 zaměstnanců se zdravotním postižením, kteří by měli být souhrnně zaměstnáni ve všech ústředních orgánech státní správy, je zaměstnáno pouze 407 osob, což není ani polovina tohoto počtu. Většina institucí (18 z 26) nedosahuje ani poloviny podílu povinného počtu skutečně zaměstnaných osob se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

Cíl: Podporovat pracovní a profesní rehabilitaci osob se zdravotním postižením a programy zaměřené na udržení pracovního místa a návrat do zaměstnání.

13.11 Podle potřeby praxe legislativně či organizačně upravit a ekonomicky zajistit dostupný systém sociální a pracovní rehabilitace určený pro osoby se zdravotním postižením, které jsou jen těžce zaměstnatelné na trhu práce při užití stávajících způsobů podpory (zejména osoby s těžšími formami zdravotního postižení, s postižením kombinovaným a mentálním).

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Za účelem zajištění zlepšení nastavení podmínek spolupráce mezi subjekty působícími v oblasti sociální a pracovní rehabilitace připravovalo MPSV během roku 2015 vydání doporučeného postupu na podporu realizace dostupného systému sociální a pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením. V rámci přípravy tohoto doporučeného postupu realizovalo MPSV v červenci a srpnu 2015 na krajských pobočkách Úřadu práce ČR celkem 7 regionálních workshopů.

Účastníky workshopů byli hlavní aktéři dostupného systému:

- poskytovatelé sociálních služeb poskytující sociální služby – sociální rehabilitace a sociálně terapeutické dílny – sociální pracovníci,
- Úřad práce ČR – zejména poradci pro pracovní rehabilitaci,
- obce a kraje,
- zaměstnavatelé zaměstnávající osoby se zdravotním postižením,
- zástupci osob se zdravotním postižením: např. Národní rada osob se zdravotním postižením ČR.

Uvedených regionálních workshopů se zúčastnilo celkem 352 osob.

Cílem regionálních workshopů bylo uskutečnění diskuze aktérů systému na místní a krajské úrovni k dostupnosti spolupráce sociální a pracovní rehabilitace. Na jednáních byla představena a diskutována následující témata:

- důvody pro zavedení dostupného systému,
- základní principy komplexní rehabilitace osob se zdravotním postižením,
- stručný přehled právní úpravy sociální a pracovní rehabilitace,
- způsob financování obou oblastí rehabilitace,
- účel a cíl sociální a pracovní rehabilitace,
- hlavní aktéři dostupného systému, přínos do systému – využitelnost výstupů, nastavení vzájemné spolupráce.

Uvedený doporučený postup, který byl s účinností od 01.01.2016, vydán pod č. 1/2016 je uveřejněn na následující webové stránce MPSV: <http://www.mpsv.cz/cs/13916>.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

13.12 Ve spolupráci s NRZP ČR a dalšími organizacemi informovat osoby se zdravotním postižením o možnosti pracovní rehabilitace, poradenství a dalších nástrojů, které může Úřad práce ČR poskytnout osobám se zdravotním postižením.

Gestor: MPSV

Spolupráce: NRZP ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2014 byla při MPSV ustanovena pracovní skupina, jejímž posláním je řešení komplexní úpravy systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Jednou z projednávaných oblastí v roce 2015 byla motivace osob se zdravotním postižením k využívání pracovní rehabilitace. Pracovní skupina dospěla k závěru, že z hlediska možností a stávajících kompetencí lékařů posudkové služby sociálního zabezpečení lze za účinný nástroj motivace lidí se zdravotním postižením k práci považovat pracovní rehabilitaci. Výstupem jednání je tak rozšíření kompetencí lékařské posudkové služby v oblasti doporučování zařazení invalidních osob na pracovní rehabilitaci s promítnutím do zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Byl připraven návrh věcného záměru novely citovaných zákonů.

Dále se pracovní skupina shodla na tom, že jeden z významných, možná rozhodujících problémů ve využívání pracovní rehabilitace, je nedostatečná informovanost ošetřujících lékařů, kteří mají kompetence k jejímu doporučování v průběhu dočasné pracovní neschopnosti, lékařů okresní správy sociálního zabezpečení i samotných osob se zdravotním postižením. Z toho důvodu byly vydány:

- Informační letáky o procesu řízení o invalidním důchodu a právech účastníka řízení pro potřeby okresních správ sociálního zabezpečení se zaměřením na využívání možnosti zařazení na pracovní rehabilitaci. Letáky vytvořila Česká správa sociálního zabezpečení.
- Informační letáky o pracovní rehabilitaci pro potřeby komunikace okresních správ sociálního zabezpečení a osob se zdravotním postižením. Leták vytvořilo MPSV ve spolupráci s generálním ředitelstvím Úřadu práce ČR.
- Odborný materiál pro ošetřující lékaře k doporučování pracovní rehabilitace během dočasné pracovní neschopnosti. Připravilo MPSV ve spolupráci s generálním ředitelstvím Úřadu práce ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ NRZP ČR:

NRZP ČR rozeslala dvě informace Úřadu práce ČR, které se týkaly možnosti pracovního poradenství a pracovní rehabilitace. Tyto informace byly rozeslány emailem, zveřejněny na webových stránkách www.nrzp.cz a na facebooku NRZP ČR.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

13.13 Nadále podporovat a rozvíjet projekty zrealizované v součinnosti Ministerstva zemědělství, Agrární komory ČR a francouzské sociální zemědělské pojišťovny MSA za účelem pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením formou jejich zaměstnávání v zemědělství. Vytvářet podmínky tak, aby osoby se zdravotním postižením měly možnost uplatnit své schopnosti při práci na farmách a v řemeslech souvisejících s životem na venkově.

Gestor: MZE

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MZE:

Sociální projekty MZe, vzniklé v polovině 90. let ve spolupráci s Agrární komorou ČR a francouzskou sociální pojišťovnou MSA zaměřené na rehabilitaci lidí s lehkým mentálním postižením jejich zaměstnávání v provozu zemědělských farem a chráněných dílen, se z původních dvou malých center v jižních a východních Čechách rozvinuly na síť chráněných dílen a pracovišť v obcích Týn nad Vltavou, Čihovice, Temelín, Chrástřany, Chelčice a Třeboň (Jihočeský kraj) a Neratov, Bartošovice

a Orlické Záhoří (Královéhradecký kraj). Obě centra se tak stala na regionální úrovni jedním z nejvýznamnějších zaměstnavatelů osob se zdravotním postižením. Kromě toho plní i funkci kulturních, školících, vzdělávacích, sociálních a poradenských center. Na jejich rozvoj a provoz poskytlo v roce 2015 MZe neinvestiční a investiční dotaci ve výši 7.600.000 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

14. Sociální zabezpečení a sociální ochrana

Čtrnáctá kapitola navazuje na článek 28 Úmluvy přiznávající osobám se zdravotním postižením právo na přiměřenou životní úroveň a sociální ochranu.

S cílem zpřesnění a zkvalitnění systému posuzování zdravotního stavu pro účely sociálního zabezpečení a sociální ochrany bylo MPSV uloženo provést analýzu tohoto systému, a to pro zjištění možnosti zavedení multidisciplinárního posuzování. MPSV tento úkol v roce 2015 nedokončilo, byl proto navržen posun termínu plnění.

Nadpoloviční většina sociálních služeb je poskytována neformálními pečovateli v rodinném prostředí, je však třeba pečující osoby dostatečně podporovat, a to jak finančně tak i dalšími podpůrnými službami. MPSV v roce 2015 zahájilo proto přípravy návrhu institutu „dlouhodobého ošetřovného“, které umožňuje uvolnění pečující osoby ze zaměstnání, přičemž pracovní místo by bylo po dobu péče chráněno.

Cíl: Zkvalitňovat systém posuzování zdravotního stavu pro účely sociálního zabezpečení a sociální ochrany.

14.1 Provést analýzu způsobu posuzování zdravotního stavu a jeho důsledků v sociálním zabezpečení s cílem zjistit podmínky pro zavedení multidisciplinárního posuzování a dle výsledků navrhnout změny příslušných právních předpisů.

Gestor: MPSV

Termín analýzy: 31. 12. 2015

Termín opatření: 01. 01. 2017

PLNĚNÍ MPSV:

V současné době považujeme za prioritní vyřešení „nepříznivých“ dopadů zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, na personální zajištění lékařské posudkové služby a její činnosti po 01.07.2017. V kontextu uvedené situace není možno zabývat se zavedením principu multidisciplinárního posuzování a navrhnout změny, a to zejména za situace, kdy všechny posudkové systémy staví na lékařském posouzení. Pokud by měli posuzovat nepříznivý zdravotní stav i „nelékaři“, vyžadovalo by to rovněž zásadní změnu v posudkových systémech.

Přes shora uvedené zpracovávalo MPSV v roce 2015 výzvu k výzkumnému projektu Multidisciplinarita v posuzování nároku na příspěvek na péči. Realizace tohoto projektu má začít během první poloviny roku 2016.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol nebyl splněn. Navržen posun termínů: analýza 31. 12. 2016 a opatření: 31. 12. 2017.

14.4 Rozvíjet posuzování zdravotního stavu a jeho důsledků v souladu s pokroky v medicíně a potřebami osob se zdravotním postižením zejména v oblasti posuzování invalidity a stupně závislosti.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2015 realizovalo MPSV veřejnou zakázku malého rozsahu „Promítnutí pokroků lékařské vědy do posuzování zdravotního stavu, pracovní schopnosti a invalidity“. Výsledky řešení této zakázky budou poskytnuty posudkovým lékařům pro využití v jejich praxi (materiál je zařazen do Edičního plánu MPSV pro rok 2016 k vydání formou publikace) a budou využívány při tvorbě metodických pokynů a normativních instrukcí v oblasti posuzování zdravotního stavu.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

14.5 Navázat spolupráci a spolupracovat s VVZPO při upřesňování metodických pravidel posuzování zdravotního stavu a jeho důsledků.

Gestor: MPSV, MLP, VVZPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MLP, VVZPO:

Spolupráce na plnění tohoto opatření s MPSV bylo v roce 2015 zaměřena zejména na dvě oblasti týkající se posuzování zdravotního stavu osob se zdravotním postižením. Projednávalo bylo rozšíření přílohy č. 1 k vyhlášce MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, která vymezuje schopnosti při zvládnutí základních životních potřeb. Konzultace byly zaměřeny na potřebu doplnění některých aktivit v rámci jednotlivých základních životních potřeb, které zpřesní pravidla při posuzování. Novela vyhlášky je v současné době v meziresortním připomínkovém řízení.

Druhou diskutovanou oblastí pak byl dokument Podnět k řešení situace života osob s poruchou autistického spektra a jejich rodin, který byl připravován pro jednání do vlády. Součástí Podnětu je také oblast posuzování osob s poruchou autistického spektra pro jednotlivé dávky a příspěvky. V rámci kapitoly Posudková praxe byly společně dohodnuty návrhy a opatření, jejichž záměrem je více vyjasnit a zpřesnit posuzování osob s poruchou autistického spektra v jednotlivých subsystémech sociálního zabezpečení.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ MPSV:

Součinnost s VVZPO byla ze strany MPSV v roce 2015 realizovaná v oblasti řešení materiálu Podnět k řešení situace života osob s poruchou autistického spektra a jejich rodin. V roce 2015 dále proběhly konzultace ve věci návrhu novely vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádí zákon o sociálních službách.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

14.6 Monitorovat a vyhodnocovat postavení osob se zdravotním postižením v jednotlivých systémech sociálního zabezpečení z hlediska zajištění jejich potřeb a předkládat potřebné dílčí a systémové návrhy na změny.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2015 byla provedena analýza reálné hodnoty příspěvku na péči s cílem navrhnout jeho zvýšení a dále jednotlivé dílčí zhodnocení fungování úpravy zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Komplexnější vyhodnocování právní úpravy tohoto zákona bude MPSV provádět v roce 2016 v rámci analýz, které ukládá koncepce resortu práce a sociálních věcí.

Mezi lety 2011 a 2015 realizovalo MPSV individuální systémový projekt Podpora procesů v sociálních službách. Hlavním cílem projektu bylo podpořit dostupnost sociálních služeb vůči jejich uživatelům. Jedna z aktivit se zabývala asistivními technologiemi. Cílem bylo zhodnotit současnou situaci v oblasti rozvoje a využívání asistivních technologií (nejen v prostředí sociálních služeb) a nastavit mechanismy pro jejich využití ve prospěch osob se zdravotním či sociálním znevýhodněním i jejich okolí.

Dále se v roce 2015 zaměřilo předmětné monitorování zejména na oblast posuzování zdravotního stavu pro účely průkazu osoby se zdravotním postižením a příspěvku na zvláštní pomůcku.

Sledování potřeb (potenciálních) uživatelů sociálních služeb, tedy i osob se zdravotním postižením, je podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v kompetenci obcí a krajů. MPSV nicméně v roce 2015 připravilo metodické vodítko Minimální kritéria kvality plánování rozvoje sociálních služeb na krajské úrovni, které se mj. věnuje také tématu zjišťování potřeb a spolupráce jednotlivých subjektů (zejména kraje, obce, poskytovatelé).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

Cíl: Podporovat pečující osoby o osoby se zdravotním postižením.

14.7 Vytvářet takové materiální a odborné zázemí rodinám, aby samy mohly zajistit péči svým rodinným příslušníkům, kteří jsou na takovou péči odkázáni. Podporovat pečující osoby tak, aby péče vedla ke zlepšení kvality života osob se zdravotním postižením a usnadnila pečujícím osobám návrat na trh práce. V případě potřeby navrhnout odpovídající legislativní změny.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

Základní podpora rodin v této oblasti je dána současnou úpravou nepojistných sociálních dávek, zejména příspěvkem na péči, pro který platí specifická podpora pečujících osob pro účely platby pojistného na zdravotní pojištění (státní pojištěnci) a dále pro účely sociálního pojištění a zápočtu náhradních dob pro důchod. Významnou formou podpory domácností je skutečnost, že příspěvek na péči není započítáván jako rozhodný příjem pro příjmově testované dávky státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi, což se odráží zejména v nárocích na dávky na bydlení.

V roce 2015 vznikala Národní strategie rozvoje sociálních služeb pro roky 2016–2025. Na jaře 2015 byla tato strategie v procesu schvalování vládou ČR. Strategie obsahuje mimo jiné strategický cíl „Zlepšit postavení pečujících osob a pečující rodiny“. Konkrétní opatření se pak týkají nastavení finančního zabezpečení, zlepšení informovanosti a vzdělávání pečujících osob, opečovávaných osob a veřejnosti, vymezení kapacity některých sociálních služeb pro výskyt nenadálé situace v rodině opečovávaných osob a další.

V druhé polovině roku 2015 zahájilo MPSV přípravy na návrhu institutu „dlouhodobého ošetřovného“ určeného neformálním pečujícím, kteří jsou výdělečně činní. Opatření by mělo pečující osobu zabezpečit příjmem a zároveň ji uvolnit ze zaměstnání v situaci, kdy dojde u někoho z okruhu blízké rodiny k náhlému a závažnému zhoršení zdravotního stavu, který vyžaduje krátkodobou nebo přechodnou přítomnost pečující osoby a pomoc není zajištěna jiným způsobem. Jednalo by se o institut analogický mateřské dovolené – uvolnění ze zaměstnání při vzniku potřeby péče v rodině by bylo nárokovatelné a pracovní místo by bylo po dobu péče chráněno. Během této doby by pečující osoba zároveň pobírala dávku nemocenského pojištění. Opatření by mělo přispět mimo jiné ke zvýšení kvality života závislých na pomoci druhé osoby i pečujících osob, ke zlepšení mezigenerační spolupráce a k řešení situace osob zvláště ohrožených na pracovním trhu (osoby 50+).

Z hlediska podpory dlouhodobě pečujících osob bylo na konci roku 2015 v rámci přípravy strategického dokumentu „Koncepce rodinné politiky“ navrženo, aby byly tyto osoby zákonem definovány jako cílová skupina (příjemci) relevantních sociálních služeb. Staly by se tak cílovou skupinou sociálního poradenství a mohla by jim být poskytována psychologická či jiná podpora, řešící přímo jejich situaci, nejen situaci osoby závislé na péči. V určitém rozsahu by pro ně měl být rovněž stanoven nárok na respitní péči.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

15. Participace občanů se zdravotním postižením a jejich organizací na správě věcí veřejných

Kapitola patnáctá vychází z článku 29 Úmluvy, který garantuje osobám se zdravotním postižením politická práva a jejich účast na politickém a veřejném životě.

Za účelem posílení schopnosti organizací lidí se zdravotním postižením přispívat k procesu vývoje politik a programů je třeba trvale podporovat vzájemné partnerství mezi organizacemi lidí se zdravotním postižením, státem a ostatními sociálními partnery. Rovněž je nezbytné zdokonalovat mechanismy, které podpoří větší participaci občanů se zdravotním postižením na konzultativních procesech zejména v těch oblastech, které se jich bezprostředně dotýkají. Opatření této kapitoly jsou proto zaměřena na poskytování dotací k podpoře veřejně účelných aktivit spolků lidí se zdravotním postižením, k podpoře jejich spolupráce s mezinárodními organizacemi a na zajištění možnosti těchto organizací účastnit se legislativního procesu. Dále je také třeba podporovat projekty, jejichž cílem je umožnění většího zastoupení žen se zdravotním postižením ve veřejném životě.

Druhý cíl v této oblasti se týká přístupnosti výkonu volebního práva. Průběžným úkolem MV je proto zveřejňovat informace vztahující se k volbám ve formátech přístupných a srozumitelných osobám se zdravotním postižením.

Cíl: Aktivně podporovat prostředí, v němž se mohou osoby se zdravotním postižením a jejich organizace účinně a plně, bez diskriminace a na rovnoprávném základě s ostatními, podílet na řízení veřejných záležitostí, a napomáhat jejich účasti ve veřejném životě.

15.1 Nadále podporovat dotační program Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených a zachovat minimálně dosavadní výši podpory.

Gestor: ÚV ČR, MLP, VVZPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ ÚV ČR, MLP, VVZPO:

Rozhodnutím vlády ČR (usnesení ze dne 19.09.2007 č. 1062) je od roku 2008 dotační program Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených (dále jen „Podpora spolků ZP“) financován z kapitoly 304 Úřadu vlády ČR. Dotační program je zaměřen na podporu spolků osob se zdravotním postižením s celostátní působností. Na tento dotační program byla ve státním rozpočtu pro rok 2015 vyčleněna částka 20.000.000 Kč. Vzhledem k tomu, že se v roce 2014 nepodařilo vyčerpat celý objem finančních prostředků vyčleněných na tento dotační program, nedočerpaná částka činila 812.305 Kč a finanční prostředky byly o tuto částku navýšeny.

VVZPO ve spolupráci s Úřadem vlády ČR vyhlásil pro rok 2015 výzvu k předkládání žádostí o finanční podporu z dotačního programu Podpora spolků ZP. Sekretariát VVZPO přijal celkem 128 žádostí spolků zdravotně postižených s požadavky v celkové výši 42.118.455 Kč. Předložené projekty posuzovala devítičlenná Komise pro hodnocení projektů programu Podpora spolků ZP (dále jen „Komise“). Po vyhodnocení projektů doporučila Komise vedoucímu Úřadu vlády ČR k finanční podpoře 108 projektů předložených 54 organizacemi v celkové výši 20.745.305 Kč, zůstatek čerpání rozpočtu byl 67.000 Kč. Důvodem nedočerpaní vyčleněných finančních prostředků bylo neposkytnutí dotace z důvodu střetu zájmů.

V rámci dotačního programu byly podpořeny projekty ve čtyřech tematických okruzích činností:

- A) Mezinárodní spolupráce v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením (podpořeno bylo 24 projektů v celkové částce 1.999.439 Kč);
- B) Účast na tvorbě, realizaci a monitorování ucelených plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením (podpořeno bylo 5 projektů v celkové částce 3.263.960 Kč);
- C) Edukační a informační činnost v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením (podpořeno bylo 40 projektů v celkové částce 6.476.525 Kč);

D) Organizačně administrativní servis v rámci svépomocných aktivit spolků osob se zdravotním postižením (podpořeno bylo 39 projektů v celkové částce 9.005.381 Kč).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

15.2 V rámci dotačního programu Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených nadále podporovat mezinárodní spolupráci organizací osob se zdravotním postižením (členství v mezinárodních organizacích, náklady na zahraniční cesty, účast na mezinárodních konferencích atd.).

Gestor: ÚV ČR, MLP, VVZPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ ÚV ČR, MLP, VVZPO:

Jedním ze čtyř tematických okruhů činností podporovaných v rámci dotačního programu Podpora veřejně účelných aktivit spolků zdravotně postižených pro rok 2015, který byl vyhlášen Úřadem vlády ČR a VVZPO, byl tematický okruh A) Mezinárodní spolupráce v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

Dotace byly poskytnuty na náklady, které příjemci vznikají na základě jeho členství v mezinárodních organizacích působících v oblasti podpory osob se zdravotním postižením. Z dotace bylo možno hradit příjemcům roční členské poplatky v mezinárodních organizacích, náklady spojené se zajišťováním překladů důležitých dokumentů, zpřístupňováním informací ze zahraničí apod. Dále byly dotovány náklady na zahraniční cesty, pokud souvisely se základním zaměřením činnosti příjemců či s jejich členstvím v mezinárodních organizacích. Z dotace bylo možno hradit náklady na dopravu, pojištění, ubytování a další nezbytné náklady (stravu a veřejnou hromadnou dopravu) během zahraničního pobytu.

V rámci podpory zahrnující mezinárodní spolupráci organizací osob se zdravotním postižením bylo v tomto tematickém okruhu podpořeno 24 projektů 24 organizací v celkové částce 1.999.439 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

15.3 Podporovat projekty zaměřené na zvýšení míry participace žen se zdravotním postižením ve veřejném životě.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MPSV:

V roce 2015 MPSV projekty zaměřené na zvýšení míry participace žen se zdravotním postižením ve veřejném životě nepodporovalo a ani v rámci realizace ESIF žádné výzvy na toto téma v rámci prioritní osy 2 OP Zaměstnanost nevyhlašovalo.

OP Lidské zdroje a zaměstnanost ani OP Zaměstnanost nejsou zaměřeny na uplatnění ve veřejném životě, ale spíše na uplatnění na trhu práce, což se týká i oblasti sladování pracovního a soukromého života, resp. podpory žen. Nicméně předkládáme přehled čtyř projektů, které byly realizovány v roce 2015, a které uvádějí mezi účastníky projektu i osoby se zdravotním postižením, byť na ně nejsou cíleně zaměřené: Rovné příležitosti v Kunštátu (registrační číslo: CZ.1.04/3.4.04/76.00311), S dětmi do práce na Kroměřížsku (registrační číslo: CZ.1.04/3.4.04/76.00275), Soulad práce a rodiny (registrační číslo: CZ.1.04/3.4.04/76.00079), Ukážeme Vám, jak na to (registrační číslo: CZ.1.04/3.4.04/76.00064).

Ve výzvách č. 61 a 62 OP Zaměstnanost vyhlášených 10.03.2016 v rámci investiční priority 1.2 OP Zaměstnanost Rovnost žen a mužů jsou jednou z hlavních cílových skupin ženy znevýhodněné na trhu práce, přičemž jejich definice říká, že mezi ně patří i ženy se zdravotním znevýhodněním.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

15.4 Zajistit účast organizací osob se zdravotním postižením na legislativním procesu.

Gestor: MLP, VVZPO

Termín: průběžně

PLNĚNÍ VVZPO:

Sekretariát VVZPO se účastní legislativního procesu připomínkováním právních předpisů z hlediska jejich možného dopadu na osoby se zdravotním postižením prostřednictvím ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu. Nově připravované nebo novelizované právní předpisy sekretariát rozesílá v elektronické podobě NRZP ČR, která materiály dále distribuuje svým členským organizacím, Asociaci organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel a Sjednocené organizaci nevidomých a slabozrakých ČR. Organizace osob se zdravotním postižením mohou své připomínky k právním předpisům zasílat jednotlivým předkladatelům samy nebo je mohou zaslat sekretariátu VVZPO k dalšímu využití. Sekretariát VVZPO připomínky předkládané organizacemi soustřeďuje, vyhodnocuje a předává ministru pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu k uplatnění. Zaměstnanci sekretariátu se účastní vypořádání připomínek.

Všechny organizace osob se zdravotním postižením mají také možnost seznámit se s připravovanými předpisy v knihovně připravované legislativy <https://apps.odok.cz/kpl>. Tento veřejný portál zpřístupňuje dokumenty legislativní povahy, které jsou určeny pro jednání vlády ČR. Je možné zde sledovat celý průběh přípravy dokumentů, jako jsou např. návrhy zákonů, návrhy jejich změn a další dokumenty legislativní povahy.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

Cíl: Zlepšit podmínky přístupu osob se zdravotním postižením k výkonu volebního práva.

15.6 Zajistit, aby informace vztahující se k volbám byly zveřejňovány ve formátech přístupných osobám se zdravotním postižením (zejména zveřejňovány na internetu a formou snadno srozumitelných textů).

Gestor: MV

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MV:

K plnění tohoto opatření v roce 2015 uvádí odbor všeobecné správy, že nebylo realizováno z důvodu, protože v roce 2015 se na území ČR nekonaly žádné celostátní volby. Vzhledem k tomu, že při formulaci tohoto úkolu bylo dosaženo shody, že není nezbytné, aby informační povinnost vůči osobám se zdravotním postižením byla volebním orgánům uložena zákonem, nebyla v tomto směru navržena legislativní opatření. Pro volby, jež se budou konat v roce 2016 (volby do zastupitelstev krajů a volby do Senátu) se předpokládá zveřejnění všech zásadních informací k volbám na webu MV pod odkazem „Volby“ s tím, že budou informovány organizace osob se zdravotním postižením a dle předchozí dohody budou vyzvány ke spolupráci při převodu informací pro voliče do textů a technických formátů přístupných osobám se zdravotním postižením.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

16. Přístup ke kulturnímu dědictví a účast na kulturním životě

Patnáctá kapitola reaguje na článek 30 Úmluvy, jehož obsahem je účast na kulturním životě, rekreace, volný čas a sport.

Hlavním cílem opatření této kapitoly je podporovat odstraňování bariér bránících přístupu osob se zdravotním postižením ke kulturním statkům a službám, umožňovat těmto osobám důstojnou seberealizaci, zohledňovat potřeby osob se zdravotním postižením a nahlížet na jejich účast na kulturním životě jako na významný prostředek jejich začleňování se do společnosti.

Cíl: Pokračovat ve zpřístupňování památek, divadel, muzeí, kin, knihoven apod. včetně zpřístupnění využívání jejich služeb.

16.1 Podporovat zpřístupnění expozic v muzeích a galeriích osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace v rámci zajištění standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií pro osoby se zdravotním postižením ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a podílet se na zpřístupnění památkových objektů ve správě Národního památkového ústavu a dalších kulturních zařízení ve smyslu Národního rozvojového programu mobility pro všechny.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Příspěvkové organizace v gesci odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií průběžně zpřístupňují veškeré expozice a výstavy osobám se zdravotním postižením. MK podporuje tuto činnost prostřednictvím investičních finančních prostředků v rozpočtu jednotlivých organizací.

V Národním ústavu lidové kultury ve Strážnici bylo dosaženo postupnými úpravami bezbariérového přístupu do celého areálu památkově chráněného zámeckého parku, Muzea vesnice jihovýchodní Moravy a od roku 2013 vybudováním výtahu i do některých výstavních prostor budovy zámku. V Muzeu vesnice jihovýchodní Moravy je od roku 2012 instalována haptická expozice pro nevidomé.

Národní památkový ústav podnikl v celostátním měřítku ve sledované oblasti tyto hlavní aktivity:

- 30.07.2015 se smluvně zapojil do projektu Nadace Charty 77 „Mapování parametrů přístupnosti památkových objektů spravovaných NPÚ“, kterou provedla firma DPA a. s. Výsledky lze ověřit na <http://www.kontobariery.cz/Projekty/Mapy-bez-barier.aspx>.
- 20.12.2015 byl spuštěn webový portál Klíč k památkám. Národní památkový ústav je hlavním partnerem tohoto projektu. Nový informační portál kromě jiného u každého zapojeného památkového objektu poskytuje v ČJ, NJ, AJ, FJ, ŠP a PL základní informaci/ikonu, zda je objekt bezbariérově přístupný, či nepřístupný a po „rozkliknutí“ pak další komentáře a podrobnosti o konkrétních trasách a situaci na objektu. Více na www.klickpamatkam.cz.

Vybrané další aktivity v jednotlivých regionech:

Královéhradecký kraj

- Státní zámek Hrádek u Nechanic – vytvořen bezbariérový návštěvní okruh v přízemí zámku, zakoupen schodolez, bezbariérová toaleta (financování NPÚ).
- Hospital Kuks - 2 vyhrazená parkovací místa, výtah, bezbariérový návštěvní okruh, bezbariérová WC v celém objektu, 2x schodolez, 2x pokoj pro osoby s tělesným postižením v ubytovacím zázemí (financování EU – projekt IOP).

Liberecký kraj

- Státní hrad Grabštejn – výtah (financování NPÚ).
- Státní zámek Hrubý Rohozec – bezbariérový vstup do pokladny a zámecké kavárny (financování NPÚ).
- Státní zámek Sychrov – provedena celková rekonstrukce sociálního zařízení pro veřejnost včetně zřízení bezbariérového WC pro návštěvníky (financování NPÚ).

Pardubický kraj

- Státní hrad Kunětická hora – položení dlažby mezi 5. a 6. branou umožňuje lepší přístup (původně štěrk) (financování NPÚ).
- Státní zámek Litomyšl – instalován pásový schodolez a vyroben speciální invalidní vozík. Tím bylo zpřístupněno celé I. patro zámku. Pro návštěvníky se sluchovým postižením je v pokladně zdarma k zapůjčení obrázkový průvodcovský text – český i cizojazyčné (financování NPÚ s příspěvím dárců).
- Státní zámek Slatiňany – provedena celková rekonstrukce sociálního zařízení pro veřejnost včetně zřízení bezbariérového WC pro návštěvníky (financování NPÚ).
- Soubor lidových staveb Vysočina – Veselý Kopec – bezbariérový přístup k WC pro návštěvníky; Betlém Hlinsko – speciální program umožňující zážitkovou prohlídku památkové rezervace Betlém pro osoby se zrakovým postižením (financování NPÚ s podílem Pardubického kraje).

Plzeňský kraj

- Státní zámek Kozel – Jízdárna, bezbariérový vstup (financování NPÚ).

Jihočeský kraj

- Státní hrad a zámek Český Krumlov – Centrum studijních pobytů, bezbariérový vstup (financování „Norské fondy“).
- Každoročně pořádaná akce Den bez bariér – Den s handicapem, jehož smyslem je zpřístupnit součást světového dědictví UNESCO (Český Krumlov a jeho vybrané kulturní památky) návštěvníkům s postižením a umožnit jim návštěvu prostor, do kterých se běžně nebo vůbec nedostanou.

Kraj Vysočina

- Státní zámek Jaroměřice nad Rokytnou – víceletá spolupráce s chráněnou dílnou, jejíž klienti pracují v zámecké kavárně.

Jihomoravský kraj

- Státní zámek Valtice – bezbariérové zpřístupnění Jízdárny a parteru Barokního divadla včetně příslušného zázemí a WC v rámci celkové rekonstrukce (financování projekt IOP).

Odbor investic a veřejných zakázek měl ve své správě i v roce 2015 podprogram 134D21500 – Program mobility pro všechny. V roce 2015 bylo v rámci Programu 13421 – Rozvoj a obnova materiálně technické základny regionálních kulturních zařízení – v podprogramu 134D21500 Program mobility pro všechny uvolněno celkem 7.053.501 Kč.

Podpořeny byly tyto akce:

název: Čelákovice, mobilita – kulturní dům, odstranění bariér
rozpočtové náklady: 684.106,17 Kč
přidělená dotace: 525.000,00 Kč vyčerpáno
vlastní zdroje: 159.106,17 Kč

Přístup do objektu je nyní zajištěn bezbariérovou rampou, která navazuje na stávající parkoviště. Původní nevhodné vstupní dveře i dveře ze zádveří do předsálí jsou nahrazeny novými dveřmi pro bezbariérový vstup. Nově bylo realizováno bezbariérové WC. Akce je ukončena.

název: Stráž pod Ralskem, mobilita – muzeum, odstranění bariér, zdvihací plošina
rozpočtové náklady: 1 477.399,00 Kč
přidělená dotace: 1 079.754,00 Kč vyčerpáno
vlastní zdroje: 397.645,00 Kč

Realizací akce došlo k zajištění přístupu do objektu bezbariérovým chodníkem ve dvoře. Dále byla vybudována vnější svislá zdvihací plošina v montované šachtě z hliníkových profilů. Všechny nevyhovující dveře pro bezbariérový přístup do objektu i v objektu jsou vyměněny za dveře odpovídající normám. Stávající bezbariérové WC je upraveno tak, aby vyhovovalo všem požadavkům. Akce je ukončena.

název: Horní Slavkov, mobilita – kulturní středisko, odstranění bariér
rozpočtové náklady: 2.048.790,82 Kč
přidělená dotace: 1.577.282,00 Kč vyčerpáno 1.434.153,00 Kč
vlastní zdroje: 614.637,82 Kč

Realizací akce došlo k zajištění pohybu po objektu třemi šikmými zdvihacími plošinami umístěnými na schodišti. Jedna plošina spojí 1. NP a 2. NP – 3 stanice. Druhá plošina navazuje na plošinu jedna – 2 stanice. Třetí plošina spojí vchod do sálu v 1. NP se sálem v 1. PP. Dále byla vybudovaná přístupová manipulační plocha, která umožní bezbariérový vstup do objektu, a byly vyměněny vstupní

dveře za dveře odpovídající normám. V 1. NP vedle stávajících WC je vybudováno bezbariérové sociální zařízení. Akce je ukončena.

název: Domažlice, mobilita – kulturní středisko, zpřístupnění prostor, výtah
rozpočtové náklady: 4.107.997,00 Kč
přidělená dotace: 2.396.383,00 Kč vyčerpáno
z toho v roce 2014: 168.930,00 Kč
vlastní zdroje: 1.711.614,00 Kč

Akce byla zahájena v roce 2014. V prostoru vstupu k loutkovému divadlu v suterénu je vybudován nový bezbariérový výtah, který spojuje všechna podlaží. Nové bezbariérové sociální zařízení je vybudováno u kinosálu a společenských sálů. Vstup z ulice Vodní je upraven bezbariérově včetně vstupních dveří. Součástí realizace akce byla i výměna dveří včetně zárubní na odpovídající rozměry a doplnění madel atp. Před vstupy do objektů jsou parkovací místa s místy vyhrazenými pro parkování osob s tělesným postižením. Jsou vybudovány bezbariérové přístupy do a z parkovišť.

název: Násedlovice, mobilita – zpřístupnění obecní knihovny a galerie, výtah
rozpočtové náklady: 2.958.127,00 Kč
přidělená dotace: 1.574.000,00 Kč vyčerpáno
z toho v roce 2014: 98.918,00 Kč
vlastní zdroje: 1.384.127,00 Kč

Akce byla zahájena v roce 2014 a byla dokončena v roce 2015. Předmětem akce byla přístavba výtahové šachty k objektu ze dvorní strany. Přístavba probíhá přes všechna tři podlaží. Je nainstalovaná výtahová kabina se 3 stanicemi a nástupišti. Vstup do výtahu je z venkovní plochy z bezbariérové rampy a dále v jednotlivých patrech z chodeb. Ve všech NP je sociální zařízení bezbariérového typu. Přístup a příjezd je již řešen bezbariérově.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

16.2 Motivovat vlastní příspěvkové organizace k poskytování slev ze vstupného pro osoby se zdravotním postižením a seniory.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Ve všech institucích jsou poskytovány slevy držitelům průkazu ZTP. Formy garance rovnosti přístupu občanů ke službám, tj. usnadnění přístupu znevýhodněným společenským skupinám, jsou součástí každoročního hodnocení činnosti příspěvkových organizací. Správy všech památkových objektů ve správě NPÚ poskytují návštěvníkům se zdravotním postižením, držitelům průkazů ZTP, ZTP/P zvýhodněné vstupné.

Příspěvkové organizace v gesci odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií mají povinnost poskytovat slevy ze vstupného, vyplývající ze zákona 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Ale i další příspěvkové organizace jsou motivovány k poskytování slev ze vstupného, např. Národní divadlo poskytuje 50% slevu na jednotlivé vstupenky držitelům průkazů ZTP a ZTP/P. Moravská zemská knihovna v Brně a Národní knihovna ČR poskytují lidem se zdravotním postižením roční registraci zdarma. Držitelé průkazů TP, ZTP, ZTP/P mají vstup zdarma do všech expozic a výstav zámku, do areálu Muzea vesnice jihovýchodní Moravy i na kulturní aktivity, které Národní ústav lidové kultury pořádá, včetně Mezinárodního folklorního festivalu. Promítací sál Národního filmového archivu – kino Ponrepo poskytuje slevy na vstupném mimo jiné i osobám se zdravotním postižením. MK přehled slev každoročně aktualizuje a zveřejňuje na svých webových stránkách.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

16.3 Podporovat kulturní aktivity muzeí a galerií zřizovaných Ministerstvem kultury, zejména stálé expozice Kultura nevidomých Technického muzea v Brně a Národní galerie v Praze.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Odbor ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií podporuje kulturní aktivity muzeí a galerií zřizovaných MK prostřednictvím příspěvku na provoz a dále rovněž prostřednictvím programu „Kulturní aktivity“ – konkrétně z tohoto programu byla v roce 2015 uvolněna částka 25.885.534 Kč, a to na prezentační aktivity muzeí a galerií.

Nejvýznamnější aktivitou v této oblasti byly činnosti v rámci části projektu Strážci paměti – 200 let českého muzejnictví, Muzea pomáhající. V rámci projektu proběhly především následující činnosti:

Národní muzeum

Publikace a příspěvky na konferencích

- Lukeš, M.: Strážci paměti. Oslava muzejnictví v letech 2015–2016 ve znamení odstraňování bariér. V: Věstník AMG 2/2015, s. 12. Článek představuje plánované aktivity projektu v letech 2015 a 2016, které se soustřeďují na odstraňování komunikačních i fyzických bariér mezi návštěvnickou veřejností a muzejními institucemi.
- Belaňová, P. – Kocichová, I.: Tváře muzea. Kdo (spolu)vytváří image instituce? Příspěvek na semináři Muzejní profese a veřejnost, Hodonín 25.–26.06.2015. Příspěvek upozornil na klíčovou roli často opomíjených muzejních profesí a představil sérii školení realizovaných pod hlavičkou Centra pro prezentaci kulturního dědictví. Školení seznamují pracovníky muzeí „v první linii“ s komunikací s návštěvníky, s důrazem na návštěvníky s poruchami zraku, sluchu a pohybovým postižením. V souladu s předneseným příspěvkem je plánována aktualizace manuálu pro pracovníky muzeí „v první linii“, přístupného na webových stránkách www.emuseum.cz.
- Kocichová, I.: Bezbariérovost. Povinnost nebo volba? V: Věstník AMG 4/2015 (odevzdáno, časopis v přípravě). Krátký článek se zamýšlí nad důležitým muzejním tématem posledních let, které bezprostředně souvisí s posláním muzejních institucí – bezbariérovostí a zpřístupněním bohatství svých sbírek pro všechny návštěvníky bez rozdílu.

Další aktivity

V květnu 2015 proběhla konzultace a kontrolní prohlídka přístupnosti bezbariérové přírodovědecké expozice Archa Noemova s odborníkem pro komunikaci s návštěvníky s tělesným postižením (R. Musílek, Jedličkův ústav a škola).

Rozšíření Pražské muzejní noci pro neslyšící

Centrum pro prezentaci kulturního dědictví Národního muzea a Centrum pro dětský sluch pořádaly 13. června v rámci Pražské muzejní noci již 8. ročník Pražské muzejní noci pro neslyšící. Speciální prohlídky muzeí byly průvodcem tlumočené do českého znakového jazyka. Zájemci měli možnost výběru z těchto objektů: Vládní salonek Českých drah, Zámek Troja, Muzeum pražské energetiky, Dům fotografie, Anežský klášter, Židovské muzeum v Praze: Španělská a Klausova synagoga.

Průběžně připravované aktivity projektu

Aktualizace webových stránek projektu www.200letmuzejnictvi.cz, webových stránek www.emuseum.cz a sekce Muzeum bez bariér <http://www.emuseum.cz/bezbarier/aktualni-deni/>. Webové stránky projektu slouží k informování o jeho průběhu, jednotlivé instituce si aktualizují informace o svých programech a aktivitách. Sekce webových stránek www.emuseum.cz Muzeum bez bariér slouží k informování o novinkách v oblasti práce s návštěvníky se speciálními potřebami.

Společná konference Muzeum bez bariér s workshopem

14.–15.10.2015, Nová budova Národního muzea

Z příspěvků konference bude připraven metodický elektronický sborník, který poskytne muzejním profesionálům shrnutí řešené problematiky s přehledem nejnovějších trendů a novinek. Konference přispěla nejen k rozvoji teoretické základny oboru, ale přinesla i celou řadu zkušeností a příkladů dobré praxe z celého spektra muzejních institucí. Součástí konference byl i workshop pro pracovníky muzeí věnovaný komunikaci s návštěvníky, s důrazem na návštěvníky se speciálními potřebami.

Haptická stezka v Národopisném muzeu – Musaionu

Prostor s dotykovými exponáty a poslechovým panelem, realizovaný v roce 2015, je věnován vybraným tématům tradiční lidové kultury a inspirován výstavou Venkov i stálou expozicí. Zastoupení zde budou mít příklady předmětů a materiálů každodenního užití i ukázky tradičních lidových písní. Stezka je určena zejména návštěvníkům s postižením zraku (připraven je i katalog v Braillově písmu a lektorovaný program na objednávku), ale také s potenciálem pro využití pro ostatní návštěvníky.

Moravské zemské muzeum (MZM)

Muzeum v rámci projektu pořídilo pomůcky pro návštěvníky se specifickými potřebami. Aktuálně dochází k realizaci reprodukcí archeologických předmětů – kultury Mezoameriky, zhotovení kolekce hornin a minerálů a stupnice tvrdosti. Veškeré připravované pomůcky jsou určeny pro slabozraké a nevidomé a další handicapované návštěvníky. Rovněž dochází ke zpracování textů do Braillova písma a natočení instruktážního videa pro lidi s postižením sluchu. Vše již bylo zadáno do výroby.

Slezské zemské muzeum (SZM)

Muzeum vyrobilo a následně využilo propagační letáky v rámci Putování po moravskoslezském pomezí. Dále v roce 2015 probíhalo vybavení muzea kompenzačními pomůckami a publikacemi pro nevidomé a slabozraké.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

16.4 Podporovat rozvoj Centra pro prezentaci kulturního dědictví při Národním muzeu v Praze, jehož činnost je také zaměřena na práci s osobami se zdravotním postižením a zpracování metodik pro ostatní muzea a galerie.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

MK podporuje rozvoj Centra pro prezentaci kulturního dědictví při Národním muzeu v Praze každoročně, a to nejen formou běžného rozpočtu, ale také formou účelového příspěvku z programu „Kulturní aktivity“, z podprogramu „Podpora činnosti metodických center“. Konkrétně byla činnost tohoto centra v roce 2015 podpořena částkou 500.000 Kč.

Metodickou podporou pro muzejní profesionály v oblasti práce s návštěvníky se zdravotním postižením je Muzeum bez bariér, sekce oborového informačního portálu www.emuseum.cz. Knihovna Centra, přístupná muzejním pracovníkům, rovněž obsahuje stěžejní i aktuální tituly k problematice zpřístupnění movitého kulturního dědictví návštěvníkům se speciálními potřebami.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

16.5 Podporovat využití digitalizovaných sbírek a moderních informačních a komunikačních technologií s cílem rozšíření zpřístupnění muzejních sbírek osobám s omezenou schopností pohybu a orientace.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

MK podporuje tyto aktivity příspěvkových organizací formou příspěvku na provoz a prostřednictvím dotačního titulu z programu „Kulturní aktivity“ – podprogram A: „Podpora projektů zaměřených na poskytování standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií“, který byl v roce 2015 podpořen částkou 1.101.000 Kč, přičemž bylo podpořeno 6 projektů.

Výběr relevantních aktivit:

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm umožňuje virtuální prohlídku jednotlivých areálů muzea a expozičních objektů na svých webových stránkách www.vmp.

Na stránkách Technického muzea v Brně <http://www.technicalmuseum.cz/expozice.cz> jsou fotografické ukázky v 3D z expozic a muzea zvenku včetně expozice letadel a mimobrněnských památek.

Prezentační portál Národního muzea s digitalizovaným obsahem www.esbirky.cz zpřístupňuje téměř 50.000 digitalizovaných sbírkových předmětů ze 47 paměťových institucí a dále se rozvíjí ve směru k širší nabídce a většímu uživatelskému komfortu pro všechny návštěvníky portálu bez rozdílu. Jeho součástí jsou také audiovizuální záznamy nebo virtuální výstavy. V současné době funguje jako národní oborový agregátor do Europeany, Evropské digitální knihovny. Nyní portál běží i ve verzi optimalizované pro mobilní telefony. Dalšími portály muzea, které umožňovaly v roce 2015 nahlédnout do světa movitého kulturního dědictví, jsou webové stránky vzdělávacích projektů Archeologie na dosah. Edukace a prezentace archeologického kulturního dědictví (www.archeologienadosah.cz, e-learningový kurz, virtuální výstavy) nebo Dotkni se 20. století! s virtuální prohlídkou Národního památníku na Vítkově i s vybranými předměty z expozice Křižovatky české a československé státnosti (www.dvacatestoleti.eu, edukační materiály, další virtuální výstavy). Představu o životě Národního muzea, jeho výstavách, akcích i vědeckých projektech zprostředkovávaly návštěvníkům web muzea (www.nm.cz), facebook a informační portál Muzeum 3000 (www.muzeum3000.cz) formou článků a videí.

Digitalizace sbírkových předmětů probíhá v Muzeu loutkařských kultur v Chrudimi od ledna 2012, v současné době je zdigitalizováno okolo 5.000 sbírkových předmětů, až bude dokončena kompletní digitalizace podsbírký LOUTKY, bude obsah zpřístupněn on-line. Předpoklad dokončení této fáze je rok 2019.

Moravská galerie v Brně vyvíjí permanentní úsilí k digitalizaci všech sbírkových předmětů, které má ve své správě. Zejména díky finanční podpoře MK v rámci Integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví (tříletý projekt Digitalizace sbírky Moravské galerie v Brně) bude sbírka digitalizována kompletně již v roce 2016 a k předpokládanému zveřejnění sbírkové databáze a následným virtuálním výstavám by mělo dojít v roce 2017.

Národní ústav lidové kultury ve Strážnici kromě zajištění přístupu osob se zdravotním postižením ke kulturnímu dědictví a k živé kultuře, nabízí prostřednictvím webových portálů přístup k dalším informacím (elektronická knihovna, virtuální badatelna sbírkového fondu).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

16.6 Podporovat zavádění systému zvukových a tištěných průvodců, včetně průvodců ve snadno srozumitelné formě, umožňujících přístup ke sbírkám muzeí, galerií a dalších památek osobám se zdravotním postižením.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Některé aktivity příspěvkových organizací MK v této oblasti byly již zmíněny v předcházejících opatřeních. Odbor ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií podporuje tyto aktivity příspěvkových organizací z běžného rozpočtu a také z programu „Kulturní aktivity“.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

16.7 Podpořit zavádění Standardu Handicap Friendly ve všech typech knihoven a zpřístupňování fondů knihoven osobám se specifickými potřebami prostřednictvím služeb vycházejících z tohoto standardu.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Metodická příručka pro práci knihoven s uživateli s postižením „Rovný přístup. Standard Handicap Friendly“ zahrnuje standardy pro práci knihoven s lidmi se zdravotním postižením včetně výsledků průzkumu služeb knihoven pro tuto skupinu uživatelů; zpracovala jej Sekce služeb osobám se specifickými potřebami SKIP v rámci naplňování priority č. 13 Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011 až 2015. Publikace byla vydána s finanční podporou MK v nákladu 7.000 výtisků se záštitou Asociace krajů ČR, Svazu měst a obcí ČR a Spolku pro obnovu venkova ČR. Vzhledem k tomu, že publikace byla vydána v roce 2015, zavádění jejích principů do praxe bude probíhat průběžně a plnění bude vykázáno ve zprávě za rok 2016.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

16.8 Podporovat kulturní aktivity knihoven, určené pro osoby se specifickými potřebami.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Odbor umění, literatury a knihoven vyhláší každoročně dotační řízení Knihovna 21. století. Jedním z okruhů je podpora všeobecné dostupnosti knihovnických služeb pro občany se zdravotním postižením, spočívající v poskytování dotací knihovnám na nákup knihovnických fondů pro nevidomé a slabozraké uživatele. Bližší informace uvádíme u opatření 16.11.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

16.9 Podporovat zpřístupnění knihovnických fondů osobám se zrakovým postižením prostřednictvím digitalizace dokumentů ve fondech knihoven ve spolupráci se SONS a Knihovnou a tiskárnou pro nevidomé K. E. Macana.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Toto opatření se prolíná s opatřením 16.10. V rámci své činnosti Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana buduje digitální knihovnu zvukových knih.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

16.10 Podporovat vydávání a zpřístupňování zvukových publikací a tiskovin v Braillově a zvětšeném písmu včetně reliéfní grafiky, především prostřednictvím Knihovny a tiskárny pro nevidomé K. E. Macana.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

MK podporuje výrobu zvukových knih a tisku v Braillově a zvětšeném písmu prostřednictvím své příspěvkové organizace Knihovny a tiskárny pro nevidomé K. E. Macana. V roce 2015 obdržela tato organizace příspěvek na provoz ve výši 22.492.000 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

16.11 Podporovat dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb knihoven prostřednictvím dotačního řízení na zajištění nabídky zvukových knih a zavádění technických zařízení umožňujících osobám se zrakovým postižením

zpřístupnění knihovních fondů a elektronických informačních zdrojů. Rozvíjet metodickou činnost Sekce služeb osobám se specifickými potřebami Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Odbor umění literatury a knihoven vyhlašuje každoročně dotační řízení Knihovna 21. století. Jedním z okruhů je podpora všeobecné dostupnosti knihovnických služeb pro občany se zdravotním postižením, spočívající v poskytování dotací (knihovnam evidovaným dle knihovního zákona) na nákup knihovních fondů pro nevidomé a slabozraké uživatele. V roce 2015 bylo v tomto programu podpořeno 28 projektů v celkové výši 347.000 Kč. Projekty podané knihovnami z celé ČR byly zaměřeny většinou na nákup zvukových knih, na služby komunikátorů, lektorů, na přijímače a nákup Pichtova psacího stroje. Metodickou činnost realizuje přímo profesní organizace Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, viz <http://bezbarierova.knihovna.cz/>.

V dotačním řízení na podporu kulturních aktivit zdravotně postižených a seniorů, které vyhlašuje odbor regionální a národnostní kultury, byly podpořeny projekty podporující vydávání a zpřístupňování zvukových publikací. V roce 2015 byly podpořeny takové projekty jako např. Odstraňování kulturních bariér zrakově handicapovaných a seniorů formou audioknih (Mluvící kniha – 324.000 Kč), Rozšíření výměnného fondu audioknih na pobočkách knihovny a Děti čtou nevidomým dětem – dlouhodobý projekt na vydávání zvukových knih (Krajská vědecká knihovna v Liberci – 51.000 Kč).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

16.12 Podporovat komunitní roli knihoven a spolupráci knihoven s organizacemi osob se zdravotním postižením.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

V rámci samostatného výběrového dotačního řízení na podporu kulturních aktivit zdravotně postižených a seniorů byly podpořeny projekty, které rozvoj knihoven jako komunitních center podporují, byly to např. projekt Krajské vědecké knihovny Karlovy Vary – Kulturní aktivity pro handicapované a seniory v roce 2015 (45.000 Kč), Masarykovy veřejné knihovny Vsetín – Akademie seniorů a zrakově handicapovaných (21.000 Kč), Městské knihovny Litvínov – Univerzita volného času – XV.–XVI. semestr a Tvoříme bez talentu (29.000 Kč), Městské knihovny Sokolov – Jsme tu s vámi II (44.000 Kč) ad.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

16.13 Podporovat zavádění vzdělávacích programů zaměřených na rozšíření kompetencí pracovníků knihoven v oblasti poskytování služeb osobám se zdravotním postižením (znalosti o specifickém postižení, komunikační dovednosti, asistence – podpůrné činnosti).

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

V rámci Svazu knihovníků a informačních pracovníků České republiky SKIP byla 25. 11. 2011 ustanovena Sekce služeb osobám se specifickými potřebami. V roce 2015 má za sebou již čtvrtý rok svého působení.

Na základě ukončení práce na metodikách pro lidi se zrakovým, sluchovým, mentálním a tělesným postižením – http://knihovnam.nkp.cz/docs/Rovny_pristup.pdf, bylo možné pilotně vyzkoušet certifikaci na Knihovně města Ostravy a Knihovně Jiřího Mahena v Brně. Podařilo se díky nim vyladit proces

certifikace, který se v roce 2016 začne nabízet všem knihovnám, které se chtějí přístupností více zabývat.

Členové sekce začali nově připravovat dva nové metodické materiály, a to ve směru k lidem s duševním onemocněním a ve směru k příslušníkům menšin. Problematika vznikající metodiky pro osoby s duševním onemocněním byla prezentována na semináři v Městské knihovně v Hradci Králové. Ukazuje se také, že právě v Hradci Králové vzniká silné zázemí pro další spolupráci se sekci. Svědčí o tom i nová spolupráce se Zpravodajem U Nás, kde bude v průběhu roku 2016 vycházet seriál věnovaný přístupnosti knihoven a cestě k certifikátu Handicap Friendly.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

16.14 Podporovat v rámci dotační politiky aktivity spočívající v zajišťování titulků a tlumočení do českého znakového jazyka pro audiovizuální díla, zpřístupňování audiovizuálních děl prostřednictvím komentáře pro osoby se zrakovým postižením, vytváření sítě divadelních představení tlumočených do znakového jazyka a tvorbu zvukových knih.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

V samostatném výběrovém dotačním řízení na podporu kulturních aktivit zdravotně postižených a seniorů, vyhlášeném odborem regionální a národnostní kultury, jsou podporovány projekty se zaměřením na výrobu zvukových knih i na výrobu filmových titulů se slovním doprovodem, např. dlouhodobě je podporován projekt Filmy pro nevidomé (Apogeu, 300.000 Kč).

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

Cíl: Podporovat tvůrčí a umělecký potenciál osob se zdravotním postižením prostřednictvím dotací.

16.15 Prostřednictvím dotační politiky spoluvytvářet prostor, v němž se umožní osobám se zdravotním postižením uspokojovat své kulturní potřeby, realizovat vlastní tvorbu a účelně trávit volný čas, a to podporou kulturních aktivit právnických a fyzických osob.

Gestor: MK

Termín: průběžně

PLNĚNÍ MK:

Příspěvkové organizace MK pořádají jak výstavy, tak příležitostně v rámci lektorských programů pořady pro občany se zdravotním postižením, kde mohou tyto spoluobčané uspokojovat své kulturní potřeby i realizovat vlastní tvorbu. V roce 2015 to byly např. následující akce:

1. Nabídka lektorovaných programů k výstavě bez vitrín Venkov v Národopisném muzeu – MUSAIONU (využívají třídy se žáky s postižením sluchu i zraku).

2. Technické muzeum Brno opakovaně navštěvují skupiny návštěvníků se zdravotním postižením z ústavu Nojmánek, ZŠ logopedická, ZŠ Kociánka a Elpis. Absolvují programy k expozicím a výstavě, ale i výtvarně technickou dílnu, odkud si odnáší nejrůznější vlastnoruční výrobky.

3. Lektorské oddělení Sbírký starého umění Národní galerie v Praze zohledňuje potřeby osob se zdravotním postižením v rámci nabídky svých programů. Programy pro školy jsou po dohodě s vyučujícím v případě přítomnosti žáků se zdravotním postižením uzpůsobeny. Dvě expozice – Hmatová expozice odlitků sochařských děl českého středověkého umění 13.–15. století v klášteře sv. Anežky České a Doteky baroka ve Schwarzenberském paláci umožňují návštěvníkům se zrakovým postižením seznámení se sochařskými díly českého gotického a barokního umění. Expozice doplňují popisky v Braillově písmu, texty ve zvětšeném černotisku, v případě expozice

středověkého umění je návštěvníkům k dispozici audioprůvodce a katalog v Braillově písmu. Pro dospělé se konají komentované prohlídky a pro školy a zájmové skupiny programy s navazující výtvarnou činností – modelováním – v ateliéru.

Odbor umění, literatury a knihoven poskytuje dotace na projekty, na jejichž realizaci se aktivně podílí osoby se zdravotním postižením. V roce 2015 byly v této oblasti podpořeny tyto projekty:

1. Cirk la Putyka, dotace 800.000 Kč, příjemce: Cirk la Putyka, o. p. s. (představení „Risk“ propojuje tanec s tělesným postižením).

2. VerTeDance (celoroční činnost), dotace 680.000 Kč, příjemce: spolek VerTeDance (v představení „Simulante Bande“ jsou srovnávány, v uměleckém pojetí, pohybové možnosti zdravého a tělesně postiženého člověka – vozíčkáře).

3. Projekt Karneval zvířat, dotace 50.000 Kč, příjemce: Taneční studio Light, z. s. (interaktivní projekt, zapojující děti s fyzickým či psychickým handicapem).

Odbor regionální a národnostní kultury každoročně vyhlašuje samostatné výběrové dotační řízení na podporu kulturních aktivit zdravotně postižených občanů a seniorů, v rámci něhož jsou podporovány projekty zaměřené na využití terapeutické funkce kultury ke kompenzaci znevýhodnění zdravotním postižením, arteterapeutické programy pro zdravotně postižené občany, seniory a pro rizikové skupiny obyvatelstva, tvorbu profesionálních umělců se zdravotním postižením (např. v divadelních souborech), činnost občanů se zdravotním postižením a seniorů v amatérských souborech a dílnách s účastí profesionálních umělců a lektorů a prezentaci jejich tvorby veřejnosti, uměleckou tvorbu profesionálních a neprofesionálních umělců pro zdravotně postižené a dlouhodobě nemocné v nemocnicích a ústavech sociální péče, zájmové a vzdělávací aktivity pro občany se zdravotním postižením a seniory v kulturních oborech ve volném čase, kulturní aktivity dětí a mládeže se zdravotním postižením, ediční a dokumentační činnost neperiodického charakteru, usnadnění komunikace (zvukové knihy a časopisy, tlumočení divadelních představení, titulkování filmů apod.), odstraňování architektonických bariér v kulturních zařízeních neinvestičními prostředky. V roce 2015 byla v uvedeném programu poskytnuta státní dotace v celkové výši v celkové výši 5.291.000 Kč na podporu realizace 71 projektů.

Po vyhlášení výsledků výběrového dotačního řízení v tomto programu, Centrum informací a statistik kultury, který je útvarem Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu, příspěvkové organizace MK, zpracovává kalendárium kulturních akcí spolků občanů se zdravotním postižením a dalších subjektů, které získaly dotaci MK. Kalendárium je dostupné na: <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/regionalni-a-narodnostni-kultura/kalendarium-akci-zpo-338/>

Národní informační a poradenské středisko pro kulturu každoročně odborně spolupracuje s Evropským centrem pantomimy neslyšících v Brně a podílí se na zajištění celostátní přehlídky pantomimy a pohybového divadla Otevřeno v Kolíně včetně mezikrajových přehlídek. Jedná se o ojedinělou a velmi kvalitní integrovanou celostátní akci s mezinárodní účastí. Vybrané inscenace pak jsou prezentovány na vrcholné mezidruhové přehlídce amatérského divadla ČR Jiráskův Hronov. Akce probíhá pod záštitou České komise pro UNESCO. V roce 2015 na tuto akci poskytlo MK neinvestiční dotaci ze státního rozpočtu ve výši 200.000 Kč.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

17. Statistické údaje

Sedmnáctá kapitola implementuje článek 31 Úmluvy zaměřený na statistiku a získávání dat.

Pro efektivní formulování státní politiky ve vztahu k osobám se zdravotním postižením je nezbytné mít k dispozici co nejpřesnější statistické údaje o počtu a struktuře této skupiny osob. V rámci plnění předchozího Národního plánu bylo realizováno druhé výběrové šetření o osobách se zdravotním postižením.

Opatření této oblasti má termín plnění v roce 2019.

18. Koordinace a monitorování plnění Národního plánu

V rámci této kapitoly je sledována vlastní realizace a průběžné monitorování NPPRP, na kterém se podílí ústřední orgány státní správy i řada dalších institucí a organizací osob se zdravotním postižením. Pro účely vypracování pravidelné zprávy o plnění NPPRP za uplynulý rok byla vypracována Pravidla monitorování a vyhodnocování plnění opatření NPPRP.

Všechny relevantní resorty a instituce každoročně předkládají zprávu o plnění opatření NPPRP spadajících do jejich působnosti za uplynulý kalendářní rok. Výsledná hodnotící zpráva je následně projednána VVZPO a poté předkládána k projednání vládě ČR, která v případě potřeby navrhne změny nebo doplnění jednotlivých opatření. Stanovisko k plnění opatření zasílá sekretariátu VVZPO NRZP ČR a během meziresortního připomínkového řízení je materiál zaslán k připomínkám i dalším organizacím.

Jedno z opatření této kapitoly ukládá poskytovat trvalou metodickou podporu jednotlivým krajům pro realizaci krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, což je plněno prostřednictvím Odborné skupiny VVZPO pro regionální rozvoj.

Cíl: Pravidelně provádět monitorování a vyhodnocení plnění opatření Národního plánu, do tohoto monitorování zapojit i organizace osob se zdravotním postižením.

18.1 Zpracovat pravidla monitorování a vyhodnocování plnění úkolů Národního plánu.

Gestor: MLP, VVZPO

Termín: 30. 09. 2015

PLNĚNÍ MLP, VVZPO:

Sekretariát VVZPO vypracoval Pravidla monitorování a vyhodnocování plnění opatření Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020, která VVZPO schválil na svém zasedání 04.12.2015. Tato pravidla byla rozeslána jako příloha k dopisu MLP s žádostí o zaslání zprávy o plnění NPPRP za rok 2015.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

18.2 Jedenkrát ročně do 28. února všechny resorty, kterým byla uložena opatření, předloží zprávu o plnění opatření Národního plánu spadajících do jejich působnosti za uplynulý kalendářní rok.

Gestor: všechny resorty

Termín: 1x ročně

PLNĚNÍ:

Všechny resorty předložily zprávy o plnění opatření NPPRP za rok 2015.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

18.3 Jedenkrát ročně, nejpozději do 30. června, Vládní výbor pro zdravotně postižené občany a následně vláda ČR provedou zhodnocení a případnou aktualizaci Národního plánu.

Gestor: MLP, VVZPO

Termín: 1x ročně

PLNĚNÍ VVZPO:

Jedná se o první plnění, v loňském roce nebylo realizováno.

Cíl: Metodicky podporovat kraje při přípravě a naplňování krajských plánů.

18.4 Metodicky podporovat přípravu, realizaci a průběžné monitorování krajských plánů vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

Gestor: VVZPO

Spolupráce: NRZP ČR

Termín: průběžně

PLNĚNÍ NRZP ČR:

NRZP ČR spolupracovala s jednotlivými kraji při přípravě, realizaci a monitorování krajských plánů.

Popis situace jednotlivých krajských plánů

A. Příprava či realizace krajských plánů

- **Jihočeský kraj:** KPVP je zpracován na období 2013–2016 a probíhá jeho realizace.
- **Karlovarský kraj:** Příprava KPVP na období 2015–2020 je dokončena, 18.11.2015 byl dokument předložen ke schválení radě kraje a 03.12.2015 byl schválen zastupitelstvem kraje.
- **Královehradecký kraj:** KPVP na období 2014–2016 byl schválen zastupitelstvem kraje 23.06.2014. V současné době je realizován. Monitoring plánu bude proveden za rok 2015.
- **Pardubický kraj:** KPVP na období 2016–2018 byl 16.12.2015 schválen zastupitelstvem kraje.
- **Středočeský kraj:** Odbor sociálních věcí KÚ Středočeského kraje nyní řeší tuto oblast v rámci Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb na období 2015–2017. Samostatný KPVP byl platný do roku 2013, předpokládá se, že příprava nového plánu bude zahájena v roce 2016.
- **Moravskoslezský kraj:** KPVP na léta 2014–2020 se nachází v druhém roce plnění.
- **Liberecký kraj:** KPVP byl schválen zastupitelstvem kraje 24.08.2014. KPVP je realizován, monitoring bude proveden za rok 2015.
- **Ústecký kraj:** KPVP na období 2015–2018 byl schválen zastupitelstvem kraje 16.02.2015.
- **Olomoucký kraj:** KPVP je schválený, v roce 2015 byla zahájena příprava plánu nového. Bude provedeno monitorování za celé období plánu.
- **Zlínský kraj:** KPVP platí do roku 2016. V roce 2015 začala příprava nového.
- **Jihomoravský kraj:** V Jihomoravském kraji v současné době není platný KPVP. Probíhají jednání možné spolupráce se sociálními partnery. Samotná příprava bude zahájena počátkem roku 2016.
- **Kraj Vysočina:** Práce na KPVP byly zahájeny, ale konkrétní výstupy ještě nejsou.
- **Kraj Praha:** Je vyhotovena první pracovní verze KPVP.
- **Plzeňský kraj:** Kraj má v současné době platný KPVP, a to do roku 2018.

B. Konkrétní výsledky plnění krajských plánů (vybrané kraje)

- **Pardubický kraj:** Konkrétními výsledky je zpřístupnění prostorů krajského úřadu, instalace indukční smyčky do společenského sálu, probíhá odstraňování bariér ve školských zařízeních, od dopravců je vyžadováno dodržování Podmínek pro přepravu osob s omezenou schopností pohybu a orientace, probíhají osvětové aktivity za podpory kraje a jeho představitelů, kraj ve spolupráci s NRZP ČR realizuje ocenění Duhové křídlo za činnost ve prospěch osob se zdravotním postižením, součástí vstupního vzdělávání úředníků územně samosprávných celků je blok přednášek zásady efektivní komunikace vztahující se k osobám se zdravotním postižením, webové stránky kraje jsou přístupné pro osoby se zdravotním postižením. Zdravotnickým zařízením zřizovaným odborem zdravotnictví jsou distribuovány informační materiály o efektivní komunikaci s osobami se zdravotním postižením (ve spolupráci s Krajskou radou NRZP ČR), probíhají metodická setkání sociálních a sociálně-zdravotních pracovníků zdravotnických zařízení apod.

- **Moravskoslezský kraj:** Mezi konkrétní ukončené výstupy plnění krajského plánu mimo jiné patří:
  - letiště Leoše Janáčka Ostrava – kolejové napojení, konkrétně u výstavby přestupního terminálu (kryté železniční nástupiště), přístupového objektu (propojení železničního nástupiště s letištním terminálem krytou chodbou) a přilehlých venkovních ploch (parkoviště, chodníky);
  - specializovaný knihovní fond pro osoby se zrakovým a sluchovým postižením realizovaný Moravskoslezskou vědeckou knihovnou v Ostravě, zajišťování přístupu ke specializovaným informačním zdrojům, pořizování pomůcek a vytváření specializovaných dokumentů;
  - velikonoční prodejní výstava výrobků osob se zdravotním postižením v prostorách krajského úřadu;
  - proškolení kontaktních osob z řad zaměstnanců zařazených do krajského úřadu ve znakové řeči – vyškoleny 14 osob.

Další aktivity jsou průběžně naplňovány nebo právě probíhá jejich realizace (bezbariérový přístup k webovým stránkám kraje a k elektronické podatelně, podpora při vybavení přechodů pro chodce zařízením pro jedince se zrakovým a sluchovým postižením, zpřístupňování veřejné dopravy formou bezbariérových vozidel apod.). Dále jsou Moravskoslezským krajem každoročně vyhlašovány dotační programy, jejichž zaměření koresponduje s jednotlivými aktivitami krajského plánu.

- **Liberecký kraj:** Výstupy plnění KPVP: Podpora sociálního podnikání v rámci Paktu zaměstnanosti Libereckého kraje. Dodržení podmínky stanovené v rámci veřejné zakázky pro výběr dopravců ve veřejné linkové dopravě v Libereckém kraji, kdy je garantováno pro období 2014 až 2019 min. 20 % vozů nízkopodlažních, přičemž skutečnost odpovídá téměř 30 % (od r. 2020 je plánováno 35 %). Další zdroje podpory pro finanční zabezpečení kurzů a školení. Podpora rozvoje sociálních služeb pro lidi se zdravotním postižením na území kraje včetně metodické podpory odlehčovacích, terénních a asistenčních služeb v rámci jejich rozvoje.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

PLNĚNÍ VVZPO:

Sekretariát VVZPO působí jako metodické a poradenské místo, na které se mohou krajské úřady obracet v záležitostech týkajících se přípravy a realizace KPVP. Pro koordinaci a výměnu zkušeností v této oblasti ustanovil VVZPO na svém zasedání v dubnu 2004 Odbornou skupinu VVZPO pro regionální rozvoj, jejímiž členy jsou zástupci jednotlivých krajů, do jejichž působnosti příprava a realizace krajských plánů náleží. Odborná skupina se v roce 2015 sešla dvakrát.

Na zasedání 12.02.2015 byli členové a členky skupiny informováni o postupu na přípravě nového Národního plánu se zaměřením na problematiku sociálních věcí, dále bylo diskutováno téma přechodu financování sociálních služeb na kraje a zpřístupňování meziměstské autobusové dopravy pro občany s pohybovým postižením.

Na zasedání 24.11.2015 členové a členky skupiny informovali o tom, jaká je aktuální situace při tvorbě, realizaci a monitorování KPVP, dále byla diskutována dostupnost poradenství pro osoby se zdravotním postižením v rámci krajů, jakým způsobem je realizována či podporována osvětová činnost mezi osobami se zdravotním postižením v oblasti finanční gramotnosti, přímé a nepřímé diskriminace, obhajoby lidských práv osob se zdravotním postižením, ochrany práv pacientů apod., dále jakým způsobem probíhá informování či zapojení se do Národního rozvojového programu mobility pro všechny, zazněla informace o kontrolách při poskytování sociálních služeb v jednotlivých krajích a jejich výsledcích a nakonec byli členové a členky skupiny informováni o přípravě materiálu Podnět k řešení situace života osob s PAS a jejich rodin.

STANOVISKO K PLNĚNÍ: Úkol je průběžně plněn.

IV. Seznam použitých zkratk

ČD	České dráhy, a.s.
ČŠI	Česká školní inspekce
ČZJ	český znakový jazyk
ESF	Evropský sociální fond
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor ČR
IROP	Integrovaný regionální operační program
IZS	Integrovaný záchranný systém
KPVP	krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	Ministerstvo spravedlnosti
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZD	Ministerstvo zdravotnictví
MZE	Ministerstvo zemědělství
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NNO	nestátní neziskové organizace
NPÚ	Národní památkový ústav
NPPRP	Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020
NRPM	Národní rozvojový program mobility pro všechny
NRZP ČR	Národní rada osob se zdravotním postižením ČR
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
OP	Operační program
OSN	Organizace spojených národů
ROP	Regionální operační program
RVP ZV	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
ÚV ČR	Úřad vlády České republiky
VVZPO	Vládní výbor pro zdravotně postižené občany